



Universiteit
Leiden
The Netherlands

Nieuwe boeken en artikelen: [nrs. 37087-38134]

Brand, R.

Citation

Brand, R. (2004). Nieuwe boeken en artikelen: [nrs. 37087-38134]. *Tijdschrift Voor Zeegeschiedenis*, 23(1), 83-127. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4305976>

Version: Publisher's Version
License: [Leiden University Non-exclusive license](#)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4305976>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

museum te Esbjerg het beste gekarakteriseerd, zeker de laatste jaren. Zo ook de vorig jaar verschenen editie van 2002, als altijd fraai uitgegeven. Het bevat een achttal artikelen, vaak van de hand van medewerkers van het museum en meestal betrekking hebbend op zaken waarmee het museum direct te maken heeft.

Mette Guldborg behandelt enkele aspecten van 'bakskuld', gezouten, gedroogde en gerookte schar, tegenwoordig een delicatessen, maar vroeger een belangrijk onderdeel van de dagelijkse maaltijd van de Zuid-jutse kustbevolking. Er wordt vooral aandacht besteed aan de etymologische gezichtspunten van het woord 'bakskuld'. Daarbij wordt ook de mogelijkheid geopperd dat het een Fries (of Hollands?) leenwoord betreft, afkomstig van het Nederlandse 'bakken'.

Per Holm, lid van de directieraad van het museum en zelf een actief duiker, beschrijft de expeditie naar het wrak van de Duitse onderzeeër U 59 uit de Eerste Wereldoorlog. Dit schip liep op 14 mei 1917 bij Horns Rev (westkust van Jutland) op een mijn en zonk, waarbij de totale bemanning van 36 koppen omkwam. Het wrak werd in de lente van 2002 ontdekt, waarna in augustus twee duikexpedities werden georganiseerd.

De bijdrage van Lulu Anne Hansen verplaatst ons naar de Tweede Wereldoorlog, toen niet minder dan vier verschillende Deense organisaties de belangen van in Engeland terecht gekomen Deense vissers behartigden. Dat ging gepaard met onderlinge strubelingen en meningsverschillen die pas aan het eind van de oorlog werden opgelost.

Ook de bijdrage van Morten Sondergaard, Ole Eigaard en Bo Andersen is aan de Deense visserijgeschiedenis gewijd. In kort bestek wordt de ontwikkeling van de Deense lijnvisserij tijdens de afgelopen dertig jaar geschetst. Terwijl eeuwenlang in principe op dezelfde wijze werd gevist, vonden toen radicale veranderingen plaats. Rationalisering, mechanisering en automatisering waren daarbij de sleutelwoorden. Onduidelijk is nog of de Deense lijnvisserij hiermee op de juiste koers ligt.

Belangrijke veranderingen bij de scheepvaartonderneming DFDS waren voor een projectteam onder leiding van museumdirecteur Morten Hahn-Pedersen aanleiding om de vaart op de route Esbjerg-Harwich te documenteren. Dit gebeurde in eerste instantie door een participierend onderzoek tijdens een reis van 2-4 september 2002 op de Dana Anglia, wat resulteerde in circa 160 interviews, 800 foto's en

een aantal uren videotapes. Het artikel in het jaarboek is een samenvatting van het onderzoeksverslag. Verder onderzoek moet nog volgen.

Over de betekenis van de offshore-industrie voor de regio rond Ribe en voor Esbjerg in het bijzonder handelt de bijdrage van Morten Hahn-Pedersen. Op grond van eigen berekeningen komt de schrijver tot de conclusie dat die betekenis ongeveer tweemaal zo groot is als die van de toch niet onbelangrijke toeristenindustrie. Of dat in de toekomst zo zal blijven valt echter zeer te betwijfelen.

Jakob en Svend Tougaard bestudeerden tezamen met Thyge Jensen het zwem- en duikgedrag van zeehonden. Tien dieren werden in 2002 voorzien van zendertjes, waarmee via satellieten hun bewegingen waren te volgen. Jongere dieren bleken afstanden af te leggen die vele malen groter waren dan die van oudere exemplaren. Ze werden tot 300 km van hun oorspronkelijke vertrekpunt aangetroffen.

Svend Tougaard en Thyge Jensen besluiten het publicatiegedeelte van het jaarboek met een verslag van de complete renovatie in 2002 van het zoutwateraquarium, dat een belangrijk onderdeel van het museum te Esbjerg uitmaakt. Voorgeschiedenis, bouw en uiteindelijke resultaat worden uitgebreid beschreven.

Piet Boon

Nieuw boeken en artikelen

RON BRAND

In jaargang 15 (1996) nr. 1 van dit tijdschrift werd op de pp. 71-76 een overzicht gegeven van de periodieken en andere publicaties die worden doorgenomen op voor de rubriek 'Nieuwe boeken en artikelen' van belang zijnde titels. Het aanbod op de maritiem-historische markt echter heeft een dynamisch karakter, hetgeen betekent dat tijdschriften komen en tijdschriften gaan. Daarnaast missen zij die na 1996 lid van onze vereniging werden dit handzame overzicht. Tijd dus voor een geactualiseerde versie,

waarbij ook de afkortingen worden gegeven waaronder de publicaties in onze bibliografie worden opgenomen. Tenslotte wordt vermeld in welke bibliotheek een periodiek in ieder geval kan worden geraadpleegd, zonder dat daarbij naar volledigheid is gestreefd.

Voor de bibliotheken, waar de hieronder genoemde tijdschriften, jaarboeken, enz. zijn te raadplegen, zijn de volgende afkortingen gehanteerd:

KB	Koninklijke Bibliotheek, Den Haag	
MMR	Bibliotheek van het Maritiem Museum Rotterdam	
NSA	Bibliotheek van het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam	
Code	Titel	Verblijfplaats
AAMH	Quarterly newsletter of the Australian Association for Maritime History	MMR/NSA
AE	De Achttiende Eeuw : documentatieblad van de Werkgroep Achttiende Eeuw	KB
AHR	American Historical Review	KB
AHS	Australian Historical Studies	KB
AJ	Das Achtzehnte Jahrhundert	KB
Albion	Albion: a quarterly journal concerned with British studies	KB
AMH	Altonaer Museum in Hamburg. Jahrbuch	MMR/NSA
AMK	Årsbok Marinmuseum Karlskrona	MMR/NSA
Amstelodamum	Amstelodamum: maandblad voor de kennis van Amsterdam	MMR/NSA
AN	The American Neptune	KB/MMR/NSA
Annales	Annales: Histoire, Sciences Sociales	KB
Archief	Archief: mededelingen van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen	KB/MMR
Armamentaria	Armamentaria: jaarboek Legermuseum	MMR
BG	Bijdragen tot de geschiedenis (België)	KB
BH	Business History	KB
BHR	Business History Review	KB
Biekorf	Biekorf: Westvlaams archief voor geschiedenis, archeologie, en taal- en volkskunde	KB
Binnenvaart	Binnenvaart (Vereniging De Binnenvaart)	MMR
BMGN	Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis van Nederland	KB/NSA
Bokkepoet	De Bokkepoet: tijdschrift van de Landelijke Vereniging tot Behoud van het Historisch Bedrijfsvaartuig	MMR/NSA
BR	Beiträge zur Rheinkunde (Rhein-Museum Koblenz)	MMR/NSA
BuR	Bulletin van het Rijksmuseum	MMR/NSA
BW	De Blauwe Wimpel	MMR/NSA

CB	Classic Boat	MMR
CEH	Central European History	KB
CH	California History	KB
CHM	Chronique d'Histoire Maritime	MMR/NSA
CHR	Canadian Historical Review	KB
CJH	Canadian Journal of History	KB
Compass	Compass: the magazine of the sea	NSA
CP	Circumpolar Journal	MMR/NSA
CT	Caert-Thresoor: tijdschrift voor de geschiedenis van de cartografie in Nederland	KB/MMR/NSA
CWH	Civil War History	KB
Drassana	Drassana: revista del Museu Maritim de Barcelona	MMR
DSA	Deutsche Schifffahrtsarchiv: wissenschaftliche Zeitschrift des Deutschen Schifffahrtsmuseums	MMR/NSA
DSI	Deutsche Schifffahrt: Informationen des Fordervereins Deutsches Schifffahrtsmuseum	MMR/NSA
EcHR	Economic History Review	KB
EHQ	European History Quarterly	KB
EHR	English Historical Review	KB
EIT	Erfgoed van Industrie en Techniek	MMR/NSA
ERH	European Review of History	KB
FH	French History	KB
FHS	French Historical Studies	KB
FSM	Fries Scheepvaart Museum. Jaarboek	MMR/NSA
GC	The Great Circle: journal of the Australian Association for Maritime History	MMR/NSA
Genealogie	Genealogie: kwartaalblad van het Centraal Bureau voor Genealogie	KB/MMR/NSA
GHQ	Georgia Historical Quarterly	KB
Globusfreund	Der Globusfreund: wissenschaftliche Zeitschrift für Globen- und Instrumentenkunde	MMR/NSA
GN	Gens Nostra: maandblad der Nederlandse Genealogische Vereniging	KB/NSA
HEK	Historische Encyclopedie Krimpenewaard	MMR
HES	Histoire, Économie et Société	KB
Hij	Historisches Jahrbuch	KB
Historia	Historia: Historiese Genootskap van Suid-Afrika	KB
History	History: journal of the Historical Association	KB
HJ	Historical Journal	KB
HLQ	Huntington Library Quarterly	KB
Holland	Holland: historisch tijdschrift	KB/MMR
HR	Historical Research	KB
HSK	Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg. Årbog	MMR/NSA
HT	History Today	KB
HZ	Historisches Zeitschrift	KB
IAR	Industrial Archaeology Review	KB
IATM	International Association of Transport Museums. Yearbook	MMR
IHR	International History Review	KB/NSA
IHS	Irish Historical Studies	KB
IJMH	International Journal of Maritime History	MMR/NSA
IJNA	International Journal of Nautical Archaeology and Underwater Exploration	NSA
IM	Imago Mundi: the journal of the International Society for the History of Cartography	MMR/NSA
INAQ	The INA Quarterly (The Institute of Nautical Archaeology)	NSA

IRSH	International Review of Social History	KB
Itinerario	Itinerario: bulletin of the Leyden Centre for the History of European Expansion	KB/MMR/NSA
JAfH	Journal of African History	KB
JAmH	Journal of American History	KB
JCBG	Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie	KB/MMR/NSA
JCH	Journal of Contemporary History	KB
JEEH	Journal of European Economic History	KB
JEH	Journal of Economic History	KB
JGA	Jaarboek van het Genootschap Amstelodamum	MMR/NSA
JICH	Journal of Imperial and Commonwealth History	KB
JIH	Journal of Interdisciplinary History	KB
JMH	Journal of Modern History	KB
JN	Journal of Navigation	NSA
JRAH	Journal of the Royal Australian Historical Society	KB
JSH	Journal of Southern History	KB
JSOH	Journal of Social History	KB
JWH	Journal of World History	KB
KL	Kalmar Län: meddelande från Kalmar läns hembygdsförbund och Stiftelsen Kalmar läns museum	MMR
Kleio	Kleio: journal of the Department of History, University of South Africa	KB
LCM	Le Chasse-Maree	MMR/NSA
Lekko	Lekko: periodiek van de Vereniging van Belangstellenden voor de Sleepvaart	MMR/NSA
LMS	The Log of Mystic Seaport	MMR/NSA
Logbuch	Das Logbuch: Zeitschrift für Schiffbaugeschichte und Schiffsmodellbau	MMR/NSA
MAN	Maritime Archaeology Newsletter (Roskilde)	MMR/NSA
Mars et Historia	Mars et Historia	KB/MMR/NSA
MAST	Maritime Anthropological Studies	MMR/NSA
MB	Marineblad	MMR/NSA
MGZ	Militärgeschichtliche Zeitschrift	KB
MK	Maritim Kontakt : Kontakttudvalget for Dansk Maritim Historie- og Samfundsforskning	NSA
MKIM	Kimspiegel: mededelingen van het Koninklijk Instituut voor de Marine	NSA
MLR	100 A1: magazine of Lloyd's Register of Shipping	NSA
MLT	Maritime Life and Traditions	MMR/NSA
MM	The Mariner's Mirror	KB/MMR/NSA
MMAB	Mededelingen van de Koninklijke Marine Academie (België)	MMR/NSA
MN	Maritiem Nederland	MMR/NSA
Modelbouwer	De Modelbouwer: maandblad voor de modelbouw	MMR/NSA
MS	Model Shipwright	MMR/NSA
MW	Maritime Wales	MMR
NCHR	The North Carolina Historical Review	KB
NE	De Negentiende Eeuw: documentatieblad werkgroep 19e eeuw	KB
NEHA-J	NEHA-Jaarboek voor economische, bedrijfs- en techniekgeschiedenis	MMR/NSA
Neptunia	Neptunia: Musée de la Marine (Parijs)	MMR/NSA
Neptunus	Neptunus: driemaandelijks maritiem tijdschrift	MMR
NEQ	New England Quarterly	KB
Netwerk	Netwerk	MMR/NSA
NF	Nautica Fennica. The Maritime Museum of Finland annual report	MMR
NH	Nederlandse Historieën: tijdschrift voor vaderlandse (streek)-geschiedenis	KB/NSA
Nordlicht	Das Nordlicht	MMR
NRJ	Nautical Research Journal	MMR/NSA

NSA	Norsk Sjøfartsmuseum Årbok (Oslo)	MMR/NSA
NSMNT	Noordelijk Scheepvaartmuseum, Niemeyer Tabaksmuseum. Jaarboek	MMR
NSY	Northern Seas Yearbook	MMR
NWCR	Naval War College Review	NSA
NYH	New York History	KB
OA	Ons Amsterdam	KB/MMR/NSA
Peperhuis	Het Peperhuis: uitgave van het Zuiderzeemuseum	MMR/NSA
PHR	Pacific Historical Review	KB
PP	Past & Present	KB
Prologue	Prologue: quarterly of the National Archives and Records Administration (USA)	KB
Quaerendo	Quaerendo: a quarterly journal from the Low Countries devoted to manuscripts and printed books	MMR
RAH	Reviews in American History	KB
RBH	Revue Belge de Philologie et d'Histoire	KB
RBHC	Revue Belge d'Histoire Contemporaine	KB
Reddingboot	De Reddingboot: mededelingen van de Koninklijke Noord- en Zuid-Hollandse Reddingmaatschappij	MMR/NSA
RH	Revue Historique	KB
RHA	Revue Historique des Armées	NSA
RHAF	Revue d'Histoire de l'Amérique Française	KB
RHMC	Revue d'Histoire Moderne & Contemporaine	KB
RHN	Revista de Historia Naval	MMR/NSA
Rittenhouse	Rittenhouse: journal of the American Scientific Instrument Enterprise	MMR/NSA
RJ	Rotterdams Jaarboekje	MMR/NSA
RN	Revue du Nord	KB
Roering	Roering: mededelingenblad van de Vereniging van Ingenieurs van Defensie	NSA
RSDHA	Revue Historique de Dunkerque et du Littoral (Société Dunkerquoise d'Histoire et d'Archéologie)	KB/MMR
SA	Slavery & Abolition	KB
SAB	Sjøfarthistorisk Årbok (Bergen)	MMR/NSA
SaM	Sandefjordmuseene Årbok	MMR
SAS	Sjöhistorisk Årbok (Stockholm)	MMR
SBr	Sea Breezes: the magazine of ships and the sea	MMR
Sea History	Sea History	MMR/NSA
SEHR	Scandinavian Economic History Review	KB
SH	Spiegel Historiae	KB/MMR/NSA
SHT	Skript Historisch Tijdschrift	KB
Signals	Signals: the quarterly magazine of the Australian National Maritime Museum	MMR/NSA
Sirene	Sirene: driemaandelijks maritiem tijdschrift	MMR
Sjæk'len	Sjæk'len: Årbog for Fisker- og Søfartsmuseet Saltvandsakvariet (Esbjerg)	MMR/NSA
SJH	Scandinavian Journal of History	KB
SM	Ships Monthly	MMR
SMA	Stavanger Museum Arbok	MMR/NSA
SoH	Social History	KB
Spreekbuis	Spreekbuis	MMR
StB	Steamboat Bill	MMR
Stratégique	Stratégique	NSA
Surveyor	Surveyor: the American Bureau of Shipping	MMR
SWZ	Schip en Werf de Zee	MMR/NSA
SZ	Spiegel der Zeilvaart	MMR/NSA
S&Z	Schiff & Zeit	MMR/NSA

Tagrijn	Tagrijn: tijdschrift van de Vereniging Botterbehoud	MMR/NSA
TC	Technology and Culture: the international quarterly of the Society for the History of Technology	KB/NSA
TI	Terra Incognita: the journal of the history of discoveries	MMR/NSA
TSG	Tijdschrift voor Sociale Geschiedenis	KB
TvG	Tijdschrift voor Geschiedenis	KB/NSA
TvZ	Tijdschrift voor Zeegegeschiedenis	KB/MMR/NSA
UM	Unda Maris: årsbok Sjöfartsmuseet Göteborg	MMR/NSA
USNIP	Proceedings of the United States Naval Institute	MMR/NSA
VMH	Virginia Magazine of History and Biography	KB
VSW	Vierteljahrschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte	KB
VZ	Vierteljahrhefte für Zeitgeschichte	KB
WA	Warship. Yearbook	MMR
WB	Wooden Boat: the magazine for wooden boat owners, builders, and designers	NSA
WFON	West-Friesland Oud en Nieuw	KB
WI	Warship International	MMR/NSA
WMQ	William & Mary Quarterly: a magazine of early American history and culture	KB
WSR	World Ship Review: the journal of the World Ship Trust	MMR
ZE	Zeventiende Eeuw: cultuur in de Nederlanden in interdisciplinair perspectief	KB/NSA
Zeemagazijn	Zeemagazijn	MMR/NSA
ZT	Zeeuws Tijdschrift	KB
ZU	Zeitschrift für Unternehmensgeschichte	KB
ZVHG	Zeitschrift des Vereins für Hamburgische Geschichte	KB

NASLAGWERKEN

37087. AICHELBURG, WLADIMIR, Register der k. (u.) k. Kriegsschiffe: von Abbon-Danza bis Zrinyt. Wenen, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2002, 736 p., ill.
37088. ALPHEN, MARC A. VAN, ANITA M.C. VAN DISSEL (red.), Kroniek der zeemacht: gedenkwaardige gebeurtenissen uit vijf eeuwen marinegeschiedenis. Amsterdam, De Bataafsche Leeuw, 2003, 464 p., ill.
37089. ARANDA Y ANTÓN, GASPARD DE, Los bosques y los montes españoles en los archivos históricos de la marina española. RHN 21, 2003, Núm. 81, 59 p. (themanummer van RHN)
37090. BLONDY, ALAIN, Bibliographie du monde méditerranéen: relations et échanges (1453-1835). Paris, Presses de l'Université de Paris-Sorbonne, 2003, 301 p.
37091. BOUMA, G.N. (samenst.), Nederlandse koopvaardij schepen 1820 t/m 1900. Haren, eigen uitgave, 2001, 2 dl. (1200 p.) (verbeterde uitgave van 'Lijst van Nederlandse koopvaardij schepen alsmede hun gezagvoerders en thuishavens 1820-1900', Hoorn, Stichting Nederlandse Kaap-Hoornvaarders, 1998)
37092. BRAY, MAYNARD, BENJAMIN A.G. FULLER, PETER T. VERMILYA, Mystic Seaport watercraft. Mystic (CT), Mystic Seaport Museum, 2001, 396 p. (derde uitgebreide uitgave)
37093. DEMERLIAC, ALAIN, Nomenclature des navires français de 1800 à 1815. Nice, Éditions A.N.C.R.E., 2003, 366 p.
37094. -, La Marine du Consulat et du Premier Empire: nomenclature des navires français de 1800 à 1815. Nice, A.N.C.R.E., 2003
37095. FULLER, BENJAMIN A.G., 87 boat designs, a catalog of small boat plans from Mystic Seaport. Mystic (CT), Mystic Seaport, 2002, 104 p.
37096. GILDEMACHER, KAREL FERDINAND (samenst., eindred.), Skipperstaal: lexicon van de Friese schipperij 1850-2000; red. bijdragen Klaas Jansma, Jelmer Kuipers. Leeuwarden, Penn & Partners, 2003, 336 p.
37097. HEUMAN, GAD, JAMES WALVIN (eds.), The slavery reader. Londen/New York, Routledge, 2003, xvi, 800 p., ill.
37098. HORN-VAN NISPEN, MARIE-LOUISE TEN, Biografische schetsen van waterstaatkundigen.

- JCBG 57, 2003, 139-152, ill. (behandelt de mogelijkheden voor het schrijven van biografische schetsen van waterstaatkundigen met als voorbeelden die van Christiaan Brunings (1736-1805), Justus Dirks (1825-1886) en Gerit Jan van den Broek (1879-1935))
37099. HOWGEGO, RAYMOND JOHN, Encyclopedia of exploration to 1800: a comprehensive reference guide to the history and literature of exploration, travel and colonization from the earliest times to the year 1800. Potts Point (NSW), Hordern House, 2003, xvi, 1168 p.
37100. JACOBS, IRENE B. (samenst.), Tijdschrift voor zeegeschiedenis: register op jaargang 11 t/m 20 (1992 tot en met 2001). Sliedrecht, Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis, 2003, 57 p.
37101. MARIONÉ, PATRICK, The complete navy list of the Napoleonic Wars 1793-1815. Brussel, SEFF, 2003 (cd-rom) (biedt een uitgebreid overzicht van de meer dan 11.000 marine-officieren, die dienden in de Royal Navy tussen 1787 en 1817)
37102. ROBERTS, DAVID H., Vocabulaire de marine: Français-Anglais et Anglais-Français des termes et locations maritimes du 18e siècle. Nice, A.N.C.R.E., 2003, 232 p.
37103. VAN CLEEMPOEL, KOENRAAD, A catalogue raisonné of scientific instruments from the Louvain School, 1530-1600. Turnhout, Brepols, 2002, XII, 284 p., ill.
37104. WEIDEMA, JAN, Wat vaart daar?: typenoverzicht van: het Historisch Bedrijfsvaartuig: historische (ouder dan 50 jaar, in ijzer of staal), bedrijfsvaartuigen (binnenvaart vrachtschepen). Amsterdam, Landelijke Vereniging tot Behoud van het Historisch Bedrijfsvaartuig (LVBHB), 2002 (cd-rom)
37105. WITTHÖFT, HANS JÜRGEN (ed.), Köhlers Flottenkalender 2004: internationales Jahrbuch der Seefahrt. Hamburg, Koehlers Verlagsgesellschaft, 2003, 272 p., ill.
37106. —, Köhlers Flottenkalender 2003: internationales Jahrbuch der Seefahrt. Hamburg, Koehlers Verlagsgesellschaft, 2002, 272 p., ill.
37107. (CATALOGUS), Charting Neptune's realm: from classical mythology to satellite imagery; Donald S. Johnson, ed.. Portland (ME), Osher Map Library and Smith Center for Cartographic Education, University of Southern Maine, 2003, 56 p., ill.
37108. (N.N.), Dictionnaire d'histoire de la pharmacie. Parijs, Pharmathèmes Editions, 2003, 600 p. (passim maritiem, onder meer over de geneeskunde aan boord)
- ALGEMENE MARITIEME LITERATUUR
37109. ARMITAGE, DAVID, MICHAEL J. BRAD-DICK (eds.), The British Atlantic world, 1500-1800. Basingstoke, Palgrave/Macmillan, 2002, xx, 324 p.
37110. ASHTON, N., D. HELLEMA (eds.), Unspoken allies: Anglo-Dutch relations since 1780. Amsterdam, Amsterdam University Press, 2001, 292 p. (passim maritiem)
37111. BEDNARIK, ROBERT G., The first mariners. AN 61, 2001, 317-324, ill.
37112. BLUE, LUCY, Maritime ethnography: the reality of analogy. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 334-338, ill.
37113. BROOD, PAUL, KARIJN DELEN (samenst., red.), Het vaderlandse geschiedenis boek. Den Haag, Nationaal Archief; Zwolle, Waanders Uitgevers, 2003, 448 p., ill. (passim maritiem)
37114. BRUIJN, JAAP R., L'enseignement de l'histoire maritime à l'étranger: 5. Les Pays Bas. CHM 2003, no. 51, 8-11
37115. CAIN, P.J., A.G. HOPKINS, British imperialism, 1688-2000. Londen/New York, Longman, 2001, xxiv, 739 p. (tweede druk; eerste druk verscheen in 1993)
37116. CANDIANI, GUIDO, L'enseignement de l'histoire maritime à l'étranger (suite): 7. L'Italie; vert. Roberto Barazzutti. CHM 2003, no. 53, 15-20
37117. CRAIG, R.S., R. PROTHEROE JONES, M.V. SYMONS, The industrial and maritime history of Llanelli and Burry Port 1750 to 2000. Llanelli, Carmarthenshire County Council, 2002, viii, 672 p., ill.
37118. CUYVERS, LUC, Tienduizend jaar varen: een wereldgeschiedenis. Leuven, Davidsfonds; Abcoude, Fontaine Uitgevers, 2003, 159 p., ill.
37119. DECKEL, PER, Strategies in a coastal landscape. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 209-215, ill.
37120. DODDS, KLAUS, Pink ice: Britain and the South Atlantic empire. Londen/New York, I.B. Tauris, 2002, xxii, 229 p. (passim maritiem; behandelt de Engelse aanwezigheid in Antarctica en het zuidelijk gedeelte van de Atlantische Oceaan in de twintigste eeuw)
37121. DOEL, H.W. VAN DEN, G. VAN BOOM (red.), In het verleden behaalde resultaten: bijdragen tot de Nederlandse beleggingsgeschiedenis. Amsterdam, Bert Bakker, 2002, 231 p., ill. (passim maritiem)
37122. EMPERAIRE, JOSE, Les nomades de la mer. Le Serpent de Mer, 2003, 345 p. (betreft de Alakaluf, een volk dat leeft in het uiterste zuiden van Zuid-Amerika)
37123. FAUCOUNAU, JEAN, Les peuples de la mer et leur histoire. Parijs, L'Harmattan, 2003, 196 p.
37124. FRANCO CASTAÑÓN, HERMENEGILDO, Sin perder el norte (tres siglos de historia de la Zona Marítima del Cantábrico). Valladolid, Quirón Ediciones, 2003, 192 p., ill.
37125. GANTER, REGINA, China and the beginning of Australian history. GC 25, 2003, no. 1, 3-19
37126. GERDS, PETER, Das Sujet des Matrosenliedes im "Fliegende Holländer" fand Wagner auf einem mecklenburgischen Schiff. Köhlers Flottenkalender 2003, 208-209, ill. (Richard Wagner (1813-1883) is de componist van de opera 'De vliegende Hollander', die voor het eerst werd opgevoerd in Dresden in 1843)
37127. GOSCH, FRANK, Festungsbau an Nordsee und Ostsee: die Geschichte der deutschen Küstenbefestigungen bis 1918. Hamburg/Berlijn/ Bonn, E.S. Mittler & Sohn, 2003, 200 p.
37128. GREENHILL, BASIL, The letter bag of the Great Western — a light hearted piece of research. NSY 1998 (verschenen 1999), 35-48
37129. GREENLAW, JOANNA, The history of the radio officer in the British merchant navy and on deep-sea trawlers. Carmarthenshire (Wales), Dinefwr Publishers, 2002, 231 p., ill.
37130. GRIFFATON, MARIE-LAURE e.a., Souvenirs de rivages: bibelots et images du tourisme balnéaire. Parijs etc., Somogy Editions etc., 2001, 96 p., ill.
37131. GRIMM, OLIVER, The military context of Norwegian boathouses AD 1-1500. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 105-123, ill.
37132. HEIDEN, MARIA, ANDREA PIERSMA, Hotel New York: 10 jaar in Rotterdam. Rotterdam, Hotel New York, 2003, 448 p., ill. (betreft de geschiedenis van Hotel New York, gevestigd in het voormalige kantoorgebouw van de Holland-Amerika Lijn)
37133. HEINE, KARL-HEINZ, Nachruf auf Publikationen von Lloyd's Register of Shipping (Supplement mit Neuzugängen und Lloyd's Shipping Index). Nordlicht 11, 2003, Heft 41, 31-35, ill.
37134. HINKKANEN, MERJA-LIISA, Sharing a sea, sharing a culture?: Baltic maritime communities in the nineteenth century. NSY 1998 (verschenen 1999), 49-62
37135. HOEK, SIETSE VAN DER, Vredenhof: rustplaats voor drenkelingen op Schiermonnikoog. Amsterdam/Antwerpen, Contact, 2003, 110 p., ill.
37136. HOOGEVEEN, J. FEMKE e.a. (eds.), World wide waters: the maritime dimension of global prosperity and stability. The Hague, Institute for Maritime History, 2002, 96 p., ill. (verslag van een symposium, gehouden op 22 februari 2002 te Amsterdam)
37137. JAEGER, GÉRARD, Les amazones de sept mers. Parijs, Editions de Félin, 2003, 224 p.
37138. JAMIESON, ALAN G., Ebb tide in the British maritime industries: change and adaptation, 1918-1990. Exeter, Exeter University Press, 2003, [14], 239 p., ill.
37139. JESCH, JUDITH, Sea-battles in skaldic poetry. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 57-64
37140. KONINCKX, CHRISTIAN, L'histoire maritime en Belgique: enseignements et recherche scientifique. CHM 2003, no. 52, 7-15
37141. KONING, LIZETTE DE, Archieven opgenomen in het Geheugen van de Mensheid. Nationaal Archief Magazine 2003, nr. 3, 22-25, ill. (over het VOC-archief, dat een plaats is toegekend in het 'Memory of the World Register' van de Unesco)
37142. KOPPER, CHRISTOPHER, Handel und Verkehr im 20. Jahrhundert. München, Oldenbourg, 2002, 152 p. (passim maritiem)
37143. KOWALESKI, MARYANNE (ed.), The Havenner's accounts of the earldom & duchy of Cornwall 1287-1356. Exeter, Devon and Cornwall Records Society, 2001, xi, 361 p., ill. (passim maritiem)
37144. LIPMAN, ANDREW, The wild New England shore: reinventing nature in Watch Hill, Rhode Island, 1830-1890. LMS 54, 2003, 74-84, ill. (betreft de kustontwikkeling van Rhode Island; passim maritiem)
37145. LUDWIG, CURT GÜNTHER, "Der-die-das" und warum Schiffe immer "weiblich" sind!. Köhlers Flottenkalender 2003, 229-231
37146. MALMROS, RIKKE, Leidangr in Old Norse court prose. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 277-286
37147. MEHL, HEINRICH (ed.), Historische Schiffe in Schleswig-Holstein: vom Nydamboot zur Gorch Fock. Heide, Verlag Boyens & Co., 2002, 204 p., ill.
37148. MENZEL, HORST, Das Simon-van-Gijn-Museum in Dordrecht. Logbuch 39, 2003, 206-212, ill. (behandelt een aantal historische scheepsmodellen uit de museumcollectie)
37149. MILLS, CHRIS, Beyond the harbour lights. Caithness, Whittles Publishing, 2003, viii, 158 p., ill. (behandelt scheepvaartgebeurtenissen aan de hand van krantenberichten uit de periode 1920-1940)
37150. NIELSEN, KAY S., The amphibious capacity

- of the medieval Danish armies. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 65-72
37151. PÉRON, FRANÇOISE (dir.), *Le patrimoine maritime: construire, transmettre, utiliser, symboliser les héritages maritimes européens*. Rennes, Presses Universitaires de Rennes, 2003, 538 p., ill.
37152. PIETSCHMANN, HORST (dir.), *Atlantic history: history of the Atlantic system 1580-1830: papers presented at an International Conference held 28 August-1 September 1999, in Hamburg*. Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2002, 556 p.
37153. PLAAT, GEES VAN DER, *Eendracht als opdracht: Lieuwe van Aitzema's bijdrage aan het publieke debat in de zeventiende-eeuwse Republiek*. Hilversum, Verloren, 2003, 264 p., ill. (proefschrift Universiteit van Amsterdam; passim maritiem, o.a. over de Eerste Engelse Oorlog (1652-1654))
37154. PLAS, WIL VAN DER, *Katwijkse klederdrachten 1800-1985*. 's-Gravenhage, De Nieuwe Haagse, [2003], 140 p., ill.
37155. PRAGER, HANS-GEORG, *Waterkant: ein Reisebegleiter von Küste zu Küste*. Hamburg, Koehlers Verlagsgesellschaft, 2002, 160 p., ill.
37156. SANDERS, RIK, Ahoy, William Vance. *Stripschrift 35*, 2003, nr. 351, 8-13, ill. (betreft de Belg William Vance, pseudoniem van William Josef van Cutsum, geboren 1935, tekenaar van maritiem-historische stripverhalen)
37157. SAWYER, BIRGIT, PETER SAWYER, *Die Welt der Wikinger*. Berlin, Siedler Verlag, 2002, 476 p., ill.
37158. STAGL, JUSTIN, *Eine Geschichte der Neugier: die Kunst des Reisens 1550-1800*. Wenen/Keulen/Weimar, Böhlau Verlag, 2002, 413 p., ill. (vertaling van 'A history of curiosity: the theory of travel 1500-1800')
37159. STAHL, JOACHIM, *Flensburg maritim*. Nordlicht 11, 2003, Heft 41, 23-31, ill.
37160. TEITLER, G., *Technologie en de western way of warfare: een complexe verhouding in vogelvlucht bezien*. MB 113, 2003, 339-342, ill. (passim maritiem)
37161. TRACY, NICHOLAS (ed.), *The age of sail: the international annual of the historic sailing ship*, vol. I (2002-2003). Londen, Conway Maritime Press, 2002, 208 p., ill.
37162. VAN CAMPENHOUDT, MARC, *L'évolution des dictionnaires de traduction du domaine maritime au XIXe siècle: aux sources de 'De la quille à la pomme de mâ'*. CHM 2003, no. 52, 83-97
37163. VERBEEK, J.R., 'Zwetende pantsermannen bestaan niet!': de geschiedenis van het Fort aan den Hoek van Holland en haar bewoners. Hoek van Holland, Stichting "Nederlands Kustverdedigingsmuseum Fort aan den Hoek van Holland", 2001, 244 p., ill.
37164. WARD, ROBIN, *Research the note: the Flemmyng bark*. NSY 1998 (verschenen 1999), 117-120
37165. WASSENAAR, J.D.TH., *Dominee Adam Westermann en zijn bestseller (Groote) Christelycke Zee-vaert (1611-1743)*. FSM 2002 (verschenen in 2003), 43-53, ill.
37166. WILLIAMS, GARETH, *Ship-levies in the Viking Age: the methodology of studying military institutions in a semi-historical society*. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 293-308, ill.
- MARITIEME ICONOGRAFIE
37167. ACDA, G.M.W., *Ter herinnering aan John Siliacus*. BW 58, 2003, 406, ill. (betreft de zeeschilder John Siliacus (1916-2003))
37168. ALHADEFF, ALBERT, *The raft of the Medusa: Géricault, art and race*. München, Prestel, 2002, 191 p., ill.
37169. BASCH, LUCIEN, *Les galères de la Vue de Venise de Jacopo de Barberi (1500)*. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 233-240, ill.
37170. BLAZER, CAREL, *Holland zonder haast: foto's van Carel Blazer GKF; inl. Jan Brokken*. Amsterdam, Voetnoot, 2002, [8], 75, [6] p., ill. (fotoboek, passim maritiem)
37171. BOER, EUGENIE, *Een moortje als versiering: de zwarte page in de Nederlandse schilderkunst*. SH 58, 2003, 296-301, ill. (betreft de afbeelding van zwarte pages in de Noord-Nederlandse schilderkunst van de zeventiende eeuw, o.a. op portretten van (echtgenotes van) zeehelden)
37172. BOOGAART, ERNST VAN DEN, *Civil and corrupt Asia: image and text in the Itinerario and the Icones of Jan Huygen van Linschoten*. Chicago (IL), Chicago University Press, 2002, 122 p. (vertaling van 'Het verheven en verdorven Azië: woord en beeld in het Itinerario en de Icones van Jan Huygen van Linschoten' (Amsterdam, Het Spinhuis, 2000); zie nr. 31002)
37173. BOUDRIOT, JEAN, MICHEL PETARD, *Marine Royale XVIIe-XVIIIe siècles: uniformes, équipement, armement*. Parijs, Jean Boudriot, 2003, 280 p., ill.
37174. BOUMA, GEPKE, PAUL VAN DE LAAR, RIEN VROEGINDEWEIJ, *Eigenzinnig en ongrijpbaar: Dolf Henkes (1903-1989)*. Schiedam, TDS Uitgevers, 2003, 140 p., ill. (leven en werk van deze Rotterdamse schilder van onder andere haventaferelen)
37175. BRUIJN, MAX DE, REMCO RABEN (red.), *The sketchbooks of Jan Brandes (1743-1808): traveller to Cape Town, Ceylon and Batavia*. Zwolle, Waanders Uitgevers; Amsterdam, Rijksmuseum, 2004, 464 p., ill. (Brandes beeldde onder meer het leven aan boord van VOC-schepen af)
37176. CROAD, STEPHEN, *Liquid history: the Thames through time*. Londen, B.T. Batsford, 2003, 208 p., ill. (fotoboek)
37177. DAALDER, REMMELT, *Fraaie Gezigten van Neerland's West-Indiën: Suriname en de Antillen in het werk van Gerard Voorduin*. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)) *De ontdekking van de wereld* (Zutphen/Amsterdam, 2003) 90-101, ill.
37178. —, *Scheepvaartmuseum koopt zeegezicht van Savery de Oude*. Zeemagazijn 28, 2002, nr. 3, 4-5, ill. (behandelt een zeestuk van Hans Savery de Oude (1564/65-ca. 1625))
37179. —, Annemie Wolff, *fotografie van de Amsterdamse haven*. Amstelodamum 90, 2003, 5, 28-30, ill.
37180. —, DIEDERICK WILDEMAN, *Ontdekkingen in beeld: illustraties in gedrukte verslagen van zee-reizen*. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)) *De ontdekking van de wereld* (Zutphen/Amsterdam, 2003) 60-73, ill.
37181. EERLAND, WILLEM, *Schilder der zeilvaart: Maarten Platje*. SZ 27, 2003, nr. 10, 36-37, ill.
37182. FLATMAN, JOE, *Illuminating ships: integrating the evidence from images and materials in Medieval Europe*. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 306-309, ill.
37183. GIESE, OTTO, JAMES E. WISE JR., *Shooting the war: the memoirs and photographs of a U-Boat officer in World War II*. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 312 p., ill.
37184. HALLEY, PASCAL (fotogr.), *France, l'album souvenir*. Le Touvet, Éditions MDV, 2003, 70 p., ill. (foto's van het passagiersschip 'France', dat in 1960 te water werd gelaten)
37185. HETEREN, MARJAN, Jacob Maris (1837-1899): ik denk in mijn materie. Zwolle, Waanders; Haarlem, Teylers Museum; Oss, Museum Jan Cunen, 2003, 183 p., ill. (passim maritiem)
37186. HUGHES, ELEANOR SIAN, *Vessels of empire: eighteenth-century British marine paintings*. Ann Arbor (MI), UMI Microform, 2001, 358 p., ill.
37187. KUIPERS, JAN J.B., *Zeemanskunst: schitterende schepen uit het werk van Jan de Quelry*. Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 2003, 240 p., ill. (leven en werk van deze Vlissingse zeeschilder, geboren in 1957)
37188. LETROSNE, JACQUES, *Hardes et uniformes de matelots (de Louis XIV à 1937)*; 16 platen in aquarel door A. Goichon. Le Touvet, Éditions MDV, 2001, 80 p., ill.
37189. LOHUIZEN, KADIR VAN, Aderen. Amsterdam, Mets & Schilt; Heidelberg, Braus; Arles etc., Actes Sud, 2003, [240] p., ill. (fotoboek waarin een beeld wordt gegeven van het leven op en langs de rivieren Niger, Jangtse, Ganges, Donau, Amazone, Mississippi en Ob)
37190. McDONALD, MARK, *The print collection of Ferdinand Columbus 1488-1539: a Renaissance collector in Seville*. Londen, The British Museum Press, 2004, 2 vols. (342, 560 p.), ill. + cd-rom (*Ferdinand Columbus was de onwettige zoon van Christoffel Columbus en vergezelde zijn vader bij diens laatste reis naar de Nieuwe Wereld in 1502*)
37191. ONNES, JACK, *Glaskunst op coasters*. BW 58, 2003, 274-275, ill.
37192. PLISSON, PHILIP (fotogr.), *De zee; teksten: Éliane Georges*. Tielt, Lannoo; Warnsveld, Terra, 2003, [412] p., ill. (fotoboek; vertaling van 'La mer' (Parijs, Ola Martinière, 2002))
37193. PRUD'HOMME VAN REINE, R.B., *De zeeslag bij Gibraltar bij prins Maurits*. Zeemagazijn 29, 2003, nr. 2, 4-5, ill. (behandelt de geschiedenis van een schilderij van de zeeslag bij Gibraltar door Cornelis Claesz. van Wieringen)
37194. —, *Het verloren portret van Jan Pieterszoon Coen*. Zeemagazijn 28, 2002, nr. 3, 2, ill.
37195. —, *De zeeslag bij Sluis bij de markgraven van Baden-Durlach*. Zeemagazijn 29, 2003, nr. 1, 4-5, ill. (behandelt de geschiedenis van een schilderij van de zeeslag bij Sluis, toegeschreven aan Hendrick Cornelisz. Vroom)
37196. —, Dirk Muller: *portret van een VOC-kapitein*. Zeemagazijn 28, 2002, nr. 4, 4, ill.
37197. —, *De zeeslag bij Kijkduin bij de Engelse adel*. Zeemagazijn 29, 2003, nr. 3, 4-5, ill. (behandelt de geschiedenis van een schilderij van de zeeslag bij Kijkduin door Willem van de Velde de Jonge)
37198. RADTKE, CHRISTIAN, *Krieg und Kult: die Eroberung der Insel Rügen 1169 und die Portalreliefs an den Domen von Schleswig und Ribe*. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 217-236, ill.
37199. REUEKAMP, RELINDE, *17th century topo-*

- graphic pantings: navigational aids or works of art? Londen, eigen uitgave, 2003, 36 bl., ill.
37200. ROMER, HERMAN, Oudehaven en omgeving in Rotterdam. Zaltbommel, Aprilis, 2003, 143 p., ill.
37201. ROSENFELD, STANLEY, Ein Jahrhundert unter Segeln: ausgewählte Fotos von Morris Rosenfeld und Stanley Rosenfeld, legendäre Fotografen der America's Cup-Regatten; vert. Aloys von Hammel. Hamburg, Edition Maritim, 2003, 300 p., ill. (vertaling van 'A century under sail: selected photographs' (Mystic CT), Mystic Seaport, 2001; zie nr. 34764)
37202. ROUSMANIERE, JOHN, Sleek: classic sailboat photography from the Rosenfeld Collection at Mystic Seaport. Mystic Seaport (CT), Mystic Seaport Museum, 2003, 144 p., ill.
37203. SANDERS, G.P., Romein de Hooghe en de penning op het honderdjarig bestaan der Verenigde Oost-Indische Compagnie in 1702. De Beelden naar 27, 2003, nr. 1, 4-12, ill.
37204. SCHOKKENBROEK, JOOST C.A., Een Duitse graveur in Amsterdam: J.C. Kónsé (1700-1758) en zijn plaquette voor de VOC. Amstelodamum 90, 2003, 6, 3-14, ill.
37205. SCHOLL, LARS U., 19 m-R-Yacht Ellinor: ein Hinterglasmalerei des marinemalers Uwe Lütgen. DSI 25, 2003, 2, 18-19, ill.
37206. SCHOLTEN, FRITS, Sumptuous memories: studies in seventeenth-century Dutch tomb sculpture. Zwolle, Waanders, 2003, 272 p., ill. (behandelt o.a. graftombes van zeehelden)
37207. SPRINGMANN, MAIK-JENS, Thoughts on the typology of Stone Age boat petroglyphs from the White Sea and Lake Onega, Russia. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 160-168, ill.
37208. TAYLOR, JAMES, Arthur Briscoe (1873-1943): master marine artist. MLT 2003, no. 19, 64-69, ill.
37209. THIEL, IRENE VAN, PIETER VAN THIEL, Anna Steyns en de schrijvers en tekenaars in haar liedboek. BuR 51, 2003, 36-63, ill. (liedboek uit 1611, dat enkele maritieme tekeningen bevat van de hand van Cornelis Claesz. van Wieringen)
37210. TRACY, NICHOLAS, Marine plates from the Microcosm. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 133-146, ill. (beschrijving van de illustraties uit het boek van William Henry Pyne 'Microcosm: or a picturesque delineation of the arts, agriculture, &c. of Great Britain ...' (Londen, S. Goswell, 1803))
37211. VISSER, H., De Koninklijke Marine: foto's en feiten, 1922-1964. Zaltbommel, Aprilis, 2003, 96 p., ill.
37212. VITIELLO, GREGORY, The horror of the Medusa. Compass 71, 2003, 1, 2-5, ill.
37213. VOSS, JÜRGEN, Lichter am Horizont: Leuchttürme zwischen Tag und Nacht. Hamburg, Edition Maritim, 2003, 143 p., ill. (fotoboek)
37214. WESTPHAL, VOLKER, Der Stein von Karlby: eine Schiffsdarstellung vom Anfang der Segelschiffahrt im Norden. Logbuch 39, 2003, 185-191, ill.
37215. WILSON-BAREAU, JULIET, DAVID DEGENER, Manet and the sea. New Haven (CT), Yale University Press, 2003, 260 p., ill. (betreft de maritieme schilderijen van Edouard Manet (1832-1883))
37216. (CATALOGUS), Johan Barthold Jongkind; John Sillevs e.a. Zwolle, Waanders Uitgevers; Den Haag, Gemeentemuseum, 2003, 232 p., ill. (passim maritiem)
37217. (CATALOGUS), Hommes de mer: 2e biennale internationale de la photographie maritime; Jean Marcel Humbert, dir. Parijs, Musée national de la marine, 2002, 144 p., ill.
37218. (N.N.), Werbekreuzzug der Reedereien. Kreuzfahrten 2003, 2, 30-33, ill. (behandelt het schip als centraal motief in affiches van scheepvaartmaatschappijen)
37219. (N.N.), The gallery. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 199-204, ill. (een selectie van Nelson memorabilia uit de Warwick Leadlay Gallery in Greenwich, Londen)
- MARINE - ALGEMEEN
37220. BAIL, RENÉ, Commandos de marine au combat. Parijs, Editions Grancher, 2003, 356 p., ill.
37221. BARNETT, CORRELLI, The rise of British sea power. JN 56, 2003, 177-183
37222. CONNELL, ROYAL W., WILLIAM P. MACK, Naval ceremonies, customs, and traditions. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 152 p. (zede druk, eerste druk 1934)
37223. GARCÍA-MOLINA RIQUELME, ANTONIO, La Inquisición y la gran biblioteca de Guardias Marinas. RHN 21, 2003, Núm. 82, 91-101, ill.
37224. GLETE, JAN, Naval power and warfare 1815-2000. In: (Jeremy Black (ed.)), War in the modern world, 1815-2000 (New York, 2003) 217-236
37225. HATTENDORF, JOHN B., The uses of maritime history in and for the navy. NWCR 56, 2003, 2, 13-38
37226. HEINEMANN, WERNER, Kiautschou: ein Kapitel deutscher Marinegeschichte. Köhlers Flottenkalender 2004, 227-230, ill.
37227. HOFFMAN, FRANCIS G., Thinking ahead intelligently. NWCR 56, 2003, 1, 155-158 (bespreking van Thomas C. Mahnken, 'Uncovering ways of war: U.S. intelligence and foreign military innovation, 1918-1941; zie nr. 37233)
37228. HUGHES, LINDSEY, Peter the Great: a biography. New Haven/Londen, Yale University Press, 2002, xv, 285 p.
37229. KUHNKE, ULRICH, Zar Peter der Große beginnt mit dem Aufbau einer russischen Flotte. Köhlers Flottenkalender 2004, 167-176, ill.
37230. LAVERY, BRIAN, Jack Aubrey commands: an historical companion to the naval world of Patrick O'Brian. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 182 p., ill. (de maritieme romans van Patrick O'Brian, eigenlijke naam Richard Patrick Russ (1914-2000), rond de figuur van Jack Aubrey spelen zich af in de Napoleontische tijd)
37231. LEEBEEK, C.D.M.J., Michiel Adriaenszoon de Ruyter en Bonifacius Cau. Mars et Historia 37, 2003, nr. 3, 21-34, ill.
37232. LINCOLN, MARGARETTE, COLIN WHITE, Kiss me, Horatio. HT 53, 2003, 11, 21-23, ill. (over 32 brieven van Frances Nelson aan haar man's 'prize agent' Alexander Davison, geschreven begin 1801)
37233. MAHNKEN, THOMAS C., Uncovering ways of war: U.S. intelligence and foreign military innovation, 1918-1941. Ithaca (NY), Cornell University Press, 2002, 176 p. (passim maritiem)
37234. MORTON, JOHN FASS, Mustin: a naval family of the twentieth century. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 296 p., ill.
37235. PADFIELD, PETER, Rule Britannia: the Victorian and Edwardian Navy. Londen, Pimlico, 2002, 246 p. (heruitgave)
37236. PHILLIPS, DONALD T., JAMES M. LOY, Characters in action: the U.S. Coast Guard on leadership. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 152 p.
37237. PROMÉ, JEAN-LOUIS, Les nouvelles ambitions françaises dans la domaine de l'amphibie. Raids 2003, no. 207, 12-25 (behandelt de strategische ontwikkeling van Franse amfibische operaties)
37238. ROODHUYZEN, THEA, De Admiraliteit van Friesland. Franeker, Van Wijnen, 2003, 56 p., ill.
37239. SCHEEL, EUGENE M., Quantico: expanding a U.S. Marine Corps base. The Portulan 2003, issue 57, 34-37
37240. SCHULTEN, J.W.M., De Nederlandse officier en zijn geschiedenis: honderdvijfentwintig jaar KVEO. Amsterdam, De Bataafsche Leeuw, 2002, 304 p. (betreft de Koninklijke Vereniging van Eer-
vol ontslagen Officieren van de Nederlandse krijgsmacht, waaronder de marine)
37241. SONDDHAUS, LAWRENCE, Navies of Europe 1815-2002. Londen, Longmans, 2002, 424 p., ill.
37242. TILL, GEOFFREY, The development of British naval thinking: essays in memory of Brian Ranft. Londen, Frank Cass, 2003, 256 p.
37243. TUPET, JACQUES, MAX-PIERRE MOULIN, Tournures et parures de la marine. Association centrale des officiers de réserve de l'armée de mer/Editions du Gerfaut, 2002, 176 p., ill.
37244. UHLIG, JR., FRANK, Fighting at and from the sea: a second opinion. NWCR 56, 2003, 2, 39-52
37245. VINCENT, EDGAR, Nelson and mission command. HT 53, 2003, 6, 18-19, ill.
37246. VLIET, A.P. VAN, Geen Mercurius zonder Mars: de vloot als beschermer van Nederlandse handelsbelangen in de 17e en 18e eeuw. In: J. Hoffenaar (red.), Nederland en zijn militaire traditie (Den Haag, 2003) 15-16
37247. WAWRO, GEOFFREY, Warfare and society in Europe, 1792-1914. Londen/New York, Routledge, 2003, x, 246 p., ill. (passim maritiem; eerder verschenen in 2000)
37248. WIECHMANN, GERHARD, Die preußisch-deutsche Marine in lateinamerika 1866-1914: eine Studie deutscher Kanonenbootpolitik. Bremen, Verlag H.M. Hauschild, 2002, 213 p., ill.
37249. (N.N.), The Royal Navy handbook: the definitive MoD guide. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 208 p., ill.
37250. (N.N.), Sheppey and the Royal Navy: a short history of the island's links with the Senior Service. Sheppey Heritage Trust, 2001, 52 p., ill.
- MARINE - TOT 1700
37251. ALVES SALGADO, AUGUSTO A., Galeones de Felipe II al servicio de la corona de Portugal. RHN 21, 2003, Núm. 82, 81-89
37252. BACHELOT, BERNARD, Louis XIV en Algerie: Gigeri, 1664. Monaco, Edition du Rocher, 2003, 460 p.
37253. CALDERÓN ORTEGA, JOSÉ MANUEL, El almirantazgo de Granada (1512-1538): una historia conflictiva. RHN 21, 2003, Núm. 82, 7-49
37254. DALY, AOIFE, The dating of naval bases in Southern Scandinavia, 7th to 12th centuries. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 153-158, ill.

37255. DE LA FUENTE, PABLO, "Poner el Támesis en llamas": claves interpretativas de la Gran Armada como fuerza anfibia. *RHN* 21, 2003, Núm. 81, 61-70, ill.
37256. GUILMARTIN, JOHN FRANCIS, Gunpowder & galleys: changing technology & Mediterranean warfare at sea in the 16th century. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 352 p., ill.
37257. HAAN, JAAP DE, De schaduw van Cornelis: Cornelis de Witt in de historiografie. *TG* 116, 2003, 473-493, ill.
37258. HANSEN, ULLA LUND, Logistic considerations in connection with the attacks on Denmark from the sea in the Late Roman period. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 29-46, ill.
37259. HEERS, JACQUES, The Barbary corsairs: warfare in the Mediterranean, 1480-1580. Londen, Greenhill Books, 2003, 304 p., ill. (vertaling van 'Les Barbaresques: la course et la guerre en Méditerranée, XIVe-XVIe siècles' (Parijs, 2001); zie nr. 33832)
37260. IGARASHI, JANNU, ROMAIN PIGEAUD, La flotte de Kubilaï Khan. *Revue Archéologia* 2003, No. 405, 52-59 (behandelt de Chinees-Mongoolse vloot in de dertiende eeuw)
37261. JØRGENSEN, ANNE NØRGÅRD, Concluding remarks on the Maritime Warfare symposium. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 309-335
37262. -, Naval bases in Southern Scandinavia from the 7th to the 12th century. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 125-152, ill.
37263. KNIGHTON, C.S., Pepys and the navy. Stroud, Sutton Publishing, 2003, vi, 218 p.
37264. LE FEVRE, PETER, 'It will be a charge to the king to no effect': the failed attempt to burn the Algerine fleet in 1679. *MM* 89, 2003, 272-279
37265. LUND, NIELS, "If they neglect military service, they shall emend to the King": the scutage in Danish charters and law. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 271-275
37266. LUTUN, BERNARD, La marine de Colbert: études d'organisation. Parijs, Economica, 2003, 285 p.
37267. MASON, DAVID J.P., Roman Britain and the Roman Navy. Stroud, Tempus Publishing, 2003, 224 p., ill.
37268. MIRA CABALLOS, MIRA, Hacia la configuración del sistema de flotas: el proyecto de navegación de Bernardino de Mendoza (1548). *RHN* 21, 2003, Núm. 81, 7-20
37269. NICOLAS, C.B., "Vier rocken voor De Ruyter". *Mars et Historia* 37, 2003, nr. 3, 35-38, ill.
37270. -, Vier "rocken" voor De Ruyter. *MB* 113, 2003, 307-309, ill.
37271. OLAUSSON, LENA HOLMQUIST, The fortification of Birka: interaction between land and sea. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 159-167, ill.
37272. RANDSBORG, KLAUS, Bastard navies-offensive armies. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 199-207, ill.
37273. ROSE, SUSAN, Reportage, representation and reality: the extent to which chronicle accounts can be relied upon when discussing the tactics used in Medieval galley warfare. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 228-232, ill.
37274. TENACE, EDWARD, A strategy of reaction: the Armadas of 1596 and 1597 and the Spanish struggle for European hegemony. *EHR* 118, 2003, 855-882
37275. TOMALIN, CLAIRE, Samuel Pepys: the equalled self. New York, Knopf, 2002, xxxiii, 470 p., [24] p. pl. (ook verschenen bij Viking en Penguin Books)
37276. TOUDOUZE, GEORGES, La bataille de La Hougue, 29 mai 1692; Roger Lepellet, ed. Isoète, 2003, 224 p. (heruitgave van de oorspronkelijk verschenen editie van 1899)
37277. UNGER, RICHARD W., The origins of navies in the Late Middle Ages. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 287-291
37278. VARENIUS, BJÖRN, Maritime warfare as an organising principle in Scandinavian society 1000-1300 AD. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 249-256, ill.
37279. VLIET, A.P. VAN, 'Een seer hardt ende horribel gevecht': Maarten Harpertsz. Tromp en de Slag bij Ter Heijde (10 augustus 1653). *Historisch Jaarboek Westland* 16, 2003, 52-75
37280. WALLINGA, HERMAN M., Antonius Certicus. In: Josine Blok e.a. (red.), *Tesserae Romanae: opstellen aangeboden aan Hans Teitler ter gelegenheid van zijn afscheid als universitair hoofddocent Oude Geschiedenis aan de Universiteit Utrecht op 2 oktober 2002*. Hilversum, Verloren, 2002, 23-36 (verklaard wordt waarom de Romeinse vlootvoogd M. Antonius Certicus ondanks zijn weinig spectaculaire resultaten in de strijd tegen de zeeroovers toch de vermelding 'ex virtute' kreeg)
37281. WAMERS, EGON, The 9th century Danish-Norwegian conflict: maritime warfare and state formation. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 237-248, ill.
37282. WESTERDAHL, CHRISTER, The cognitive landscape of naval warfare and defence: toponymic and archaeological aspects. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 169-190, ill.
37283. (N.N.), Documento: instrucción que se dio por el presidente y oidores de la Real Audiencia de México, el 1 de septiembre de 1564, a Miguel López de Lagazoi, gobernador y general nombrado por Su Majestad para el descubrimiento de las islas de Poniente. *RHN* 21, 2003, Núm. 81, 89-101
37284. (PROCEEDINGS), Maritime warfare in Northern Europe: technology, organization, logistics and administration 500 BC-1500 AD: papers from an international seminar in Copenhagen, 3rd-5th May 2000; Anne Nørgård Jørgensen e.a. (eds.). Copenhagen, The National Museum of Denmark, 2002, 337 p., ill.
- MARINE - KAAPVAART EN ZEEROVERIJ
37285. BABUSIAUX, R., Forse bloei in de zeeroverij. *MMAB* 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 180-183
37286. BURNETT, JOHN S., Terreur op zee: moderne piraterij en buitengaats terrorisme. Haarlem, Becht, 2003, 368 p., ill. (vertaling van 'Dangerous waters: modern piracy and terror on the high seas' (New York, 2002); zie nr. 35912)
37287. CAMPO, J.N.F.M. à, Gauging the historical dimension of globalization: the case of maritime piracy in insular Southeast Asia. *IJMH* 15, 2003, no. 1, 159-175
37288. ESCORBIAC, MICHEL, Journal d'une corsaire: expédition de M. Duguay-Trouin commandant l'escadre du Roy Louis XIV: campagne de Rio-Janeiro, 3 juin 1711-6 février 1712. Parijs, Editeur Paris Cyber Village, 2002, 282 p., ill.
37289. GRUFFYDD, K. LLOYD, Piracy, privateering and maritime Wales during the later Middle Ages (part 1). *MW* 24, 2003, 24-40
37290. GUIDEZ, JEAN-LOUIS, Le corsaire qui fumait devant le roi: la passion selon Jean Bart. [Brax], Editeur SIC, 2003, 95 p., ill.
37291. HARRIS, GRAHAM, Treasure and intrigue: the legacy of Captain Kidd. Toronto, Hounslow Books of Dundurn Press, 2002, 348 p., ill.
37292. HUSSON, JEAN PIERRE, La piraterie maritime: les nouveaux pavillons noirs. *Raids* 2003, no. 207, 26-33
37293. JACQUIN, FRANÇOIS, La fin de la course barbaresque et la libération des "captifs chrétiens" d'Alger en 1830. *CHM* 2003, no. 51, 12-33
37294. KONSTAM, ANGUS, Privateers and pirates 1730-1830; ill. Angus McBride. Botley, Osprey Military, 2001, 64 p., ill.
37295. LEVASSEUR, OLIVIER, Charles Cornic (1731-1809), un mythe corsaire. Rennes, Editions Apogée, 2003, 223 p., ill.
37296. MAY, ROBERT E., Manifest destiny's underworld: filibustering in antebellum America. Chapel Hill (NC), University of North Carolina Press, 2002, xviii, 426 p.
37297. PRUD'HOMME VAN REINE, RONALD, Admiraal Zilvervloot: biografie van Piet Hein. Amsterdam/Antwerpen, De Arbeiderspers, 2003, 257 p., [16] p. pl.
37298. SMITH, MICHAEL THOMAS, Blackbeard and the meaning of pirate captaincy. *AN* 61, 2001, 397-409, ill.
37299. (CATALOGUS), Pirates: the skull and cross bones; Ruthi Gertwagen, Avshalom Zemer (eds.). Haifa, Haifa Museums, the National Maritime Museum, 2002, 264 p., ill. (tekst in het Engels en Hebreeuws)
- MARINE - 18^{de} en 19^{de} EEUW
37300. AUERBACH, HORST, Eine gesamtdeutsche oder einer preußische Marine?, Teil 2 (Schluß). *Logbuch* 39, 2003, 60-71, ill. (vervolg van nr. 35933)
37301. BANKS, KENNETH J., Chasing empire across the sea: communications and the state in the French Atlantic, 1713-1763. Montréal [etc.], McGill-Queen's University Press, 2002, xxi, 319 p., ill.
37302. BERTOCCHI MORÁN, ALEJANDRO N., Don Juan Angel de Michelena en el Río de la Plata. *RHN* 21, 2003, Núm. 81, 71-84, ill.
37303. BOISTEL, GUY, Une loi de la marine discutée: la réforme des écoles de la marine du 10 août 1791 dans la correspondance Gaspard Monge-Pierre Leveau. *CHM* 2003, no. 53, 50-65
37304. BOULT, EDWINA, The destruction of Admiral Christian's fleet, 1795. In: (Nicholas Tracy (ed.)), *The age of sail* (Londen, 2002) 11-24, ill. (betreft de ramp met een deel van een konvooi Britse oorlogsschepen voor de kust van Dorset in november 1795)

37305. BROWNING JR., ROBERT M., Success is all that was expected: the South Atlantic blockading squadron during the Civil War. Dulles (VA), Brassey's, 2002, xii, 95 p., ill.
37306. BUCHERIE, LUC, Des graffiti et des hommes pendant la Guerre de Sept Ans: l'odyssée du Capitain Molyneux Schuldham et des marins du H.M.S. Warwick en France (1756-1758). CHM 2003, no. 52, 69-82, ill.
37307. CASTO, WILLIAM R., "We are armed for the defense of the right of man": the French Revolution comes to America. AN 61, 2001, 263-281, ill.
37308. COOKSON, JOHN, What if Napoleon had landed? HT 53, 2003, 9, 10-17, ill. (behandelt de hypothetische vraag wat er met Groot-Brittannië zou zijn gebeurd bij een invasie van Napoleon in 1803-1805)
37309. CRAWFORD, MICHAEL J. (ed.), The naval war of 1812, a documentary history, Vol. III. Washington (DC), Department of the Navy, 2003, 874 p.
37310. CZISNIK, MARIANNE, El consejo de guerra antes del combate de Trafalgar. RHN 21, 2003, Núm. 81, 49-60
37311. DAVIDS, KAREL, WILLEM MÖRZER BRUYNS, Marine, koopvaardij en zeevaartkunde: een antwoord aan J.M. Mohrmann. TvZ 22, 2003, 175-179 (reactie op het artikel van J.M. Mohrmann; zie nr. 35964)
37312. ENTHOVEN, V., Het studieklimaat op het KIM anno 1831-1835, de herinneringen van M.H. Jansen. MKIM 38, 2003, nr. 142, 19-34 (betreft de schout-bij-nacht titulair b.d. M.H. Jansen (1817-1893))
37313. FLOHR, DIETER, Ein vergessener russischer Seeheld: Admiral Fjodor Fjodorowitsch Uschakow. Köhlers Flottenkalender 2004, 121-126, ill. (Uschakow (1750-1817) behaalde verschillende overwinningen in zeeslagen, zoals tegen de Turken bij Kaliakra in augustus 1791)
37314. FRIEND, JACK, West wind, flood tide: the Battle of Mobile Bay. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 336 p., ill. (betreft een zeeslag uit de Amerikaanse Burgeroorlog)
37315. FROST, ALAN, The global reach of empire: Britain's maritime expansion in the Indian and Pacific Oceans, 1764-1815. Carlton, Melbourne University Press, 2003, 404 p., ill.
37316. GOTTSCHALL, TERRELL D., "Go for them with a mailed fist": Otto von Diederichs and the seizure of Kiao-chou, 1897. IJMH 15, 2003, no. 1, 1-25
37317. HARDING, RICHARD, The expedition to Lorient, 1746. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 34-54, ill. (behandelt een expeditie voor de rol in de ontwikkeling van de bekwaamheid van de Britse marine op het gebied van amfibische oorlogvoering)
37318. HAYWARD, JOEL, For God and glory: Lord Nelson and his way of war. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, xix, 250 p., ill.
37319. HERTERICH, WOLFGANG, 1884: mit SMS Möwe nach Westafrika. Köhlers Flottenkalender 2004, 65-72, ill.
37320. JAMES, WILLIAM M., The naval history of Great Britain during the French Revolutionary and Napoleonic Wars, volumes 5 and 6. Londen, Conway Maritime Press, 2002, 2 dl. (fotomechanische herdruk van de editie 1837 van het zesdelige werk, waarvan de eerste editie tussen 1822-1824 verscheen; elk deel van de herdruk ingeleid door Andrew Lambert; deel 5: 1808-1811, deel 6: 1811-1827)
37321. JENKINS, H.J.K., The quasi-war and American fears of a French invasion in 1798. MM 89, 2003, 462-464
37322. KONSTAM, ANGUS, Duel of the ironclads: USS Monitor and CSS Virginia at Hampton Roads 1862. Botley, Osprey Publishing, 2003, 192 p.
37323. LEPELLEY, ROGER, Une mission à l'Île de France en 1809-1810: les aventures de la Mouche N 23 et de l'enseigne de vaisseau Maximilien Gautier. CHM 2003, no. 53, 33-42, ill.
37324. MARTÍNEZ RUIZ, ENRIQUE, La historia vivida: el proyecto de construcción de la "Romana Trina" en el arsenal de La Carraca (1809) (1). RHN 21, 2003, Núm. 82, 103-108
37325. MILTON, DAVID HEPBURN, Lincoln's spy-master: Thomas Haines Dudley, and the Liverpool network. Mechanicsburg (PA), Stackpole Books, 2003, xxvi, 146 p., ill.
37326. MOHRMANN, J.M., Marine, koopvaardij en zeevaartkunde in de negentiende eeuw: een weerwoord aan C.A. Davids en W.F.J. Mörzer Bruyns. TvZ 22, 2003, 180-182 (reactie op het artikel van Karel Davids en Willem Mörzer Bruyns; zie nr. 37311)
37327. NELSON, STUART B., Bringing camels to America. Compass 71, 2003, 1, 30-32, ill. (over het transport van kamelen met schepen van de U.S. Navy in het midden van de negentiende eeuw; deze kamelen werden ingezet tegen de Indianen in Florida)
37328. NOTRE, PIERRE, John Paul Jones 1747-1792. Navires et Histoire 2003, no. 20, 30-34
37329. OCAMPO, JOSÉ ANTONIO, La historia marítima en el mundo: la batalla de Trafalgar: síntesis bibliográfica (IX en X). RHN 21, 2003, Núm. 81, 103-105, Núm. 82, 113-115 (vervolg van nr. 35966)
37330. PADFIELD, PETER, Maritime power and the struggle for freedom: naval campaigns that shaped the modern world 1788-1851. Londen, John Murray, 2003, xii, 451 p., [16] p. pl., ill.
37331. PAINE, RALPH D., The fight for a free sea: a chronicle of the war of 1812. University Press of the Pacific, 2002, 264 p.
37332. PIOUFFRE, GÉRARD, La nuit des brûlots 11-12 avril 1809. Navires et Histoire 2003, no. 19, 44-52, en no. 20, 66-70 (betreft de zeeslag bij Sables d'Olonnes)
37333. PLACER CERVERA, GUSTAVO, Los defensores del Morro. La Habana, Ediciones Unión, 2003, 120 p., ill.
37334. POTGIETER, THEAN, Maritime defence of the Cape of Good Hope, 1779-1803. Historia 48, 2003, 283-308
37335. QUINTERO GONZÁLEZ, JOSÉ, La administración y los técnicos de alta cualificación en La Carraca (1717-1776). RHN 21, 2003, Núm. 82, 51-63
37336. ROBICHON, JEAN-PIERRE, Le rôle de la Marine dans l'approvisionnement de Paris en blé en 1789. CHM 2003, no. 52, 98-110
37337. RODGER, N.A.M., Image and reality in eighteenth-century naval tactics. MM 89, 2003, 280-296, ill.
37338. ROLANDI SÁNCHEZ-SOLÍS, MANUEL, El intento de sublevación republicana del Arsenal naval de Cartagena de noviembre de 1885. RHN 21, 2003, Núm. 81, 21-48, ill.
37339. ROORDA, ERIC PAUL, Goodwill gunboats: a peacetime role for the U.S. Navy. LMS 54, 2003, 85-92, ill.
37340. SKAGGS, DAVID CURTIS, A historian at work: Thomas Macdonough's relief from command. AN 61, 2001, 411-421
37341. STEPHENSON, CHARLES, 'To the imperial mind': the secret war plan of Lord Dundonald: Kronstadt and Sevastopol. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 69-84, ill.
37342. SUÁREZ, AMPARO, La historia vivida: la reina María Luisa y Trafalgar. RHN 21, 2003, Núm. 81, 85-87
37343. TREW, PETER, St Vincent: the rift with Nelson. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 55-58, ill.
37344. VALE, BRIAN, Lord Cochrane in Chile: heroism, plots, and paranoia. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 59-68, ill. Lord Thomas Cochrane (1775-1860) speelde als commandant van de Chileense marine een belangrijke rol in de bevrijding van Spaans Amerika
37345. (N.N.), Documento: Trafalgar: informe sobre el estado de la escuadra inglesa. RHN 21, 2003, Núm. 82, 109-112, ill.
- MARINE - 20^{STE} EN 21^{STE} EEUW
37346. AUBOINEAU, FRANÇOIS, Les combats de la 3rd Commando Brigade en Irak. Raids 2003, no. 210, 32-43
37347. BAETEN, P.M.A., De historie van de Marine-luchtvaartdienst; red. Theo Postma. Mars et Historia 37, 2003, nr. 3, 2-8, ill.
37348. BEHLING, FRANK, Die Deutsche Marine am Horn von Afrika: kein Ort für einen Urlaub. Köhlers Flottenkalender 2004, 149-154, ill.
37349. BELL, CHRISTOPHER M., BRUCE A. ELLERMAN, Naval mutinies of the twentieth century: an international perspective. Londen/Portland (OR), Frank Cass, 2003, 224 p.
37350. BENNETT, GEOFFREY, Freeing the Baltic. Edinburgh, Birlinn, 2002, 263 p., ill. (betreft de activiteiten van de Royal Navy in de Oostzee in 1919; eerder verschenen in 1964 onder de titel 'Cowan's war')
37351. CAFFERKY, SHAWN, The Royal Canadian Navy's drive for diversification: post-war planning, 1943-1945. AN 61, 2001, 431-451
37352. DEBAY, YVES, Coopérative Partner 2003: exercice Otan en Ukraine. Raids 2003, no. 208, 12-21 (betreft een amfibische oefening in juni 2003)
37353. DUMAS, ROBERT, Les escorteurs côtiers de la marine nationale 1944-1983. Navires et Histoire 2003, no. 18, 34-45
37354. FRANKLIN, GEORGE, Britain's anti-submarine capability, 1919-1939. Londen/Portland (OR), Frank Cass, 2003, xvi, 208 p., [16] p. pl., ill.
37355. GELDHOF, N., Spijkers voor de marinevliegopleidingen: de slechte reputatie van de eerste serie lesvliegtuigen voor de MLD. MB 113, 2003, 162-171, ill.
37356. GUIGLINI, JEAN, Les marques particulières de navires de guerre français (1900-1950). Vincennes, Service Historique de la Marine, 2002, 210 p.
37357. HOUNAM, PETER, Operation Cyanide: why the bombing of the USS Liberty never caused World War III. Londen, Vision, 2002, X, 289 p., [8] p. pl. (behandelt het bombardement van een Amerikaans marineschip door de Israëlische tijdens de Zesdaagse Oorlog in 1967)
37358. JOHNSON, ROBERT L., Fletcher destroyer bluejackets: voyages of the USS McGowan DD 678, 1951-54. Bloomington (IN), 1stBooks, 2002, 232 p.
37359. KONINGSBRUGGE, A.J.J.M. VAN, De Derde Golfoorlog: over het ontstaan en het verloop van een succesvolle expeditie naar Irak. MB 113, 2003, 178-183, ill. (behandelt de Golfoorlogen van 1980, 1991 en 2003)

37360. MERSKY, PETER B., From the flight deck: an anthology of the best writing on carrier warfare. Dulles (VA), Brassey's, 2003, 341 p.
37361. MOBLEY, RICHARD A., Flash point North Korea: the Pueblo and EC-121 crises. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 256 p., ill. (over de verovering van de Noordkoreanen van een Amerikaans marinevliegtuig in marineschip in de jaren '60 van de twintigste eeuw)
37362. PFEIFFER, INGO, Uboot-Intermezzo der VP-See 1953. Köhlers Flottenkalender 2003, 125-130, ill. (betreft de Volkspolizei-See in de Duitse Democratische Republiek)
37363. —, Erster Flottenbesuch unter der Flagge der Seestreitkräfte (DDR) im Ausland: Gdynia 1957. Köhlers Flottenkalender 2004, 202-208, ill.
37364. RYSZEWSKI, HANS J., Mit Kriegsschiffen auf der Bundesbahn ins NATO-Manöver. Köhlers Flottenkalender 2004, 85-88, ill.
37365. SCHÄFER, KNUT, Chronik der Volksmarine. Reutlingen, Preußischer Militär-Verlag Jürgen Bialuch, 2002, 267 p., ill.
37366. SNAAK, A., "Hallo, hier Sok San": de Nederlandse pers en de vredesoperatie in Cambodja, 1992-1993. MB 113, 2003, 332-338, ill.
37367. STAHL, FRÉDÉRIC, Histoire de la marine soviétique: les rêves pharaoniques du camarade Joseph Staline 1938-1940. Navires et Histoire 2003, no. 19, 74-87
37368. —, Navires et actualités au jour le jour. Navires et Histoire 2003, no. 21, 7-29 (bijzonderheden van de maritieme operaties tussen 15 september en 9 november 2003)
37369. —, e.a., Irak: la bataille navale de la Mésopotamie 18 mars-18 avril 2003. Navires et Histoire 2003, no. 18, 7-33
37370. —, GUY SCHAEFFER, GILLES RIVET, Tous en Seine l'Armada 2003. Navires et Histoire 2003, no. 20, 17-29
37371. STOKER JR., DONALD J., Britain, France, and the naval arms trade in the Baltic, 1919-1939: grand strategy and failure. Londen/Portland (OR), Frank Cass, 2003, xii, 242 p.
37372. VLIET, ADRI P. VAN, WILLEM J.J. GENESTE, 'Operatie Noach': de hulpverlening door de Koninklijke Marine en de Watersnoodramp van 1953. Den Haag, Instituut voor Maritieme Historie, 2003, 120 p., ill.
37373. WEIR, GARY E., Fast attacks and boomers: submarines in the Cold War: the National Museum of American History. TC 44, 2003, 359-363, ill. (tentoonstellingsbespreking)
37374. WIRTH, EGON, Der Aufbau und die Schaffung des ersten Minenräumverbandes der Seestreitkräfte der DDR von 1950 bis 1953. Rostock, Schiffahrtsgeschichtliche Gesellschaft Ostsee e.V., 2003, 40 p., ill.
- MARINE – 20^{STE} EEUW / EERSTE WERELDOOLOG
37375. ANDRIESEN, J.H.J. e.a. (red.), IJzeren doodskisten: het U-Bootwapen in de Eerste Wereldoorlog. Soesterberg, Aspekt, 2003, 160 p., ill.
37376. BRIDGLAND, TONY, Outrage at sea: naval atrocities in the First World War. Barnsley, Leo Cooper, 2002, xv, 208 p., ill.
37377. CARESSE, PHILIPPE, La bataille du Dogger Bank. Navires et Histoire 2003, no. 21, 30-47
37378. GROOT, S.J. DE, Het 'Baralong'-incident 19 augustus 1915: misdaad en straf volgens het Britse zeerecht. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (1) (Soesterberg, 2002) 84-106, ill.
37379. —, Skagerrak Schlacht/Battle of Jutland 31 mei-1 juni 1916. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (2) (Soesterberg, 2002) 72-136, ill.
37380. HAAS, K. DE, Het stoomschip Noordam liep twee keer op een mijn. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (1) (Soesterberg, 2002) 162-176, ill.
37381. —, Nederland en Jutland: buitenstaanders, toch betrokken. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (2) (Soesterberg, 2003) 137-143, ill.
37382. LAKE, DEBORAH, The Zeebrugge and Ostend raids 1918. Barnsley, Leo Cooper, 2002, xvi, 208 p., [16] p. pl.
37383. NACHTIGAL, REINHARD, Die Murmanbahn: die Verkehrsanbindung eines kriegswichtigen Hafens und das Arbeitspotential der Kriegsgefangenen (1915 bis 1918). Grunbach, Greiner, 2001, 159 p.
37384. PAGE, C.L.W., The Royal Navy and the raids on St Nazaire and Dieppe. Londen, Frank Cass, 2003, 144 p.
37385. PAINE, RALPH D., The fighting fleets: five months of active service with the American destroyers and their allies in the war zone. University Press of the Pacific, 2002, 516 p.
37386. PITT, BARRIE, Zeebrugge: eleven VC's before breakfast. Londen, Cassell, 2003, 256 p., ill. (be-
treft een Britse aanval op de Duitse onderzeebootbasis in april 1918)
37387. —, Coronel and Falkland: two great naval battles of the First World War. Londen, Cassell, 2002, 192 p., ill.
37388. —, The Zeebrugge and Ostend raids 1918. Barnsley, Leo Cooper/Pen & Sword, 2002, 208 p., ill.
37389. RASTELLI, ACHILLE, ALESSANDRO MASI-SIGNANI (eds.), La guerra navale 1914-1918: un contributo internazionale alle operazioni in Mediterraneo. Novale (Italië), Edizioni Gino Rossato, 2002, 422 p., ill.
37390. SCHATZ, ERWIN, Nazario Sauro: namesgeber einer U-Boot-Klasse. Köhlers Flottenkalender 2004, 127-129, ill.
37391. SCHULTZ, JÜRGEN, "Unser Kapitän steigt an Bord ...": Peter Strasser und die Marine-Luftschiffe im Ersten Weltkrieg. Köhlers Flottenkalender 2004, 177-183, ill.
37392. STEEL, NIGEL, PETER HART, Jutland 1916: death in the grey wastes. Londen, Cassell, 2003, 480 p., ill.
37393. TIMMERMANS, M.M.H., De inbeslagname van de Nederlandse koopvaardijvloot door de Geallieerden in 1918: de schepenrequisitie in het licht van de verhouding tussen overheid en bedrijfsleven. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (1) (Soesterberg, 2002) 177-197
37394. TRAVERS, TIM, Gallipoli, 1915. Stroud, Tempus Publishing, 2002, 288 p.
37395. VERBEKE, PATRICK, De terechtstelling van Charles Fryatt. In: (Hans Andriessen e.a. (red.)), De Grote Oorlog: kroniek 1914-1918 (1) (Soesterberg, 2003) 220-251, ill. (Charles Fryatt (1872-1916) was gezagvoerder van het s.s. 'Brussels')
- MARINE – 20^{STE} EEUW / TWEDE WERELDOORLOG
37396. AMBROSE, STEPHEN E., D-Day: 6 juni 1944; vert. Jeske Nelissen e.a. 's-Gravenhage, BZZTôH, 2003, 623 p., ill. (vertaling van 'D-Day' (New York, Simon & Schuster, 1994))
37397. BRENNECKE, JOCHEN, The hunters and the hunted: German U-Boats, 1939-1945. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 328 p., ill.
37398. GRITTEN, JOHN, Full circle: log of the Navy's No. 1 conscript. Dunfermline, Cualann Press, 2003, 352 p., ill.
37399. HAAS, KEES DE, Zestig jaar geleden: Deense marine brengt eigen schepen tot zinken. BW 58, 2003, 294-297, ill.
37400. HERZ, NORMAN, Operation Alacrity: the Azores and the war in the Atlantic. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 280 p., ill.
37401. HUGUEN, ROGER, La Bretagne dans la Bataille de l'Atlantique. Speizet (Finistère), 2003, 667 p., ill.
37402. KERESSEY, DICK, PT 105. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 312 p., ill. (behandelt de geschiedenis van de patrouilleboten van de Amerikaanse marine tijdens de Tweede Wereldoorlog)
37403. LASSAQUE, JEAN, Guerre navale en Norvège, 8 avril-28 juillet 1940. Parijs, Éditions du Gerfaut, 2003, 333 p.
37404. MALLMANN SHOWELL, JAK P., German naval code breakers. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 160 p., ill.
37405. MARX, HANNS, Der Admiral kommt: eine wahre Geschichte. Köhlers Flottenkalender 2003, 95-96, ill. (betreft admiraal Otto von Schrader, bevelhebber van de Kriegsmarine voor de Noorse westkust tijdens de Tweede Wereldoorlog)
37406. MOORE, JEFFREY M., Spies for Nimitz: joint military intelligence in the Pacific War. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 280 p., ill.
37407. NAIMS, GÜNTER, LOTHAR FRÄDRICH, Seekrieg im Ärmelkanal: Vorpostenboote an vorderster Front. Hamburg/Berlijn/Bonn, E.S. Mittler & Sohn, 2003, 168 p., ill.
37408. NÖLDEKE, HARTMUT, VOLKER HARTMANN, La vie dans la base de Lorient (1940-1945). CHM 2003, no. 51, 64-78, ill.
37409. PAGE, C.L.W. (ed.), Home waters and the Atlantic to December 1941. International Specialized Book Service, 2003, 250 p.
37410. PEACOCK, ALAN, The enigmatic sailor. Caithness, Whittles Publishing, 2003, 176 p., ill. (behandelt het breken van geheime codes tijdens de Tweede Wereldoorlog)
37411. PLOTKIN, STEPHEN, Sixty years later, the storm of PT-109 still captivates. Prologue 35, 2003, no. 2, 22-26, ill. (betreft de aanvaring van een Japanse torpedobootjager met de Amerikaanse patrouilleboot PT-109 in augustus 1943 tussen de eilanden Kolombangara en Gizo, waardoor de latere president John F. Kennedy een oorlogsheld werd)
37412. RAHN, WERNER, Warmsignale und Selbstgeheimnis: der deutsche Marine-Nachrichtendienst und die vermeintliche Sicherheit des Schlüssels M ("Enigma") 1943/44. MGZ 61, 2002, 141-154

37413. SABBAGH, JEAN, L'affaire du U-156, un dossier ouvert: révélations sur les suites de sa mission en 1942 à Fort-de-France. CHM 2003, no. 52, 54-59, ill.
37414. SALOU, CHARLES, Rapport sur la destruction du sous marin italien Provana par l'avisio la Curieuse. Navires et Histoire 2003, no. 18, 75-80 (gebeurtenis vond plaats in juni 1940)
37415. -, Les avisos et chasseurs de la FNFL. Navires et Histoire 2003, no. 21, 56-73 (betreft de Forces Navales de la France Libre)
37416. SMITH, STEVEN TRENT, Wolf pack: the American submarine strategy that helped defeat Japan. Hoboken (NJ), John Wiley & Son, 2003, viii, 312 p., ill.
37417. STAFFORD, EDWARD P., Subchaser. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 256 p., ill.
37418. STAHL, FRÉDÉRIC, Histoire de la marine soviétique: 1941 la marine soviétique face à Barbarossa. Navires et Histoire 2003, no. 20, 71-93
37419. -, La flotte de la Mer Noire pendant la siège de Sébastopol décembre 1941-juni 1942. Navires et Histoire 2003, no. 21, 77-90
37420. STEFFEN, DIRK, Silent triumph: the U.S. submarine campaign against Japanese shipping 1941-1945. WSR 2003, nr. 33, 1 en 3-4, ill.
37421. TOLLEY, KEMP, Caviar and commissars: the experiences of a U.S. Naval officer in Stalin's Russia. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 308 p., ill. (behandelt de belevenissen van een marine-attaché in Moskou tussen 1942 en 1944)
37422. VAN HILLE, JEAN-MARC, Le vice-amiral Platon 1886-1944, ou les risques d'un mauvais choix. Estadens, PyrÉGraph, 2003, 304 p., ill. (betreft admiraal Charles Platon, gouverneur van Duinkerken tijdens de evacuatie van die stad in mei-juni 1940)
37423. VAT, DAN VAN DER, D-Day: de langste dag, 6 juni 1944; inl. John S.D. Eisenhower; vert. Femke Foppema e.a.. Tielt, Lannoo; Toronto, Madison Press Books, 2003, 176 p., ill.
37424. WARREN, ALAN, Singapore 1942: Britain's greatest defeat. New York/Hambledon/Londen, New York University Press, 2002, ix, 370 p.
37425. (N.N.), Wij oorlogsvrijwilligers van de Koninklijke marine; samengesteld door het bestuur van de Vereniging voor Oorlogsvrijwilligers van de Koninklijke Marine. Den Haag, De Nieuwe Haag-sche, [2003], 167 p., ill.
37426. ABREU-FERREIRA, DARLENE, Gender, free trade and the expansion of a maritime economy in early modern Portugal. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 156-167
37427. BARBOUR, BARTON H., Fort Union and the Upper Missouri fur trade. Norman, University of Oklahoma Press, 2001, xvi, 304 p., ill.
37428. BECKER, URSULA, Kaffee-Konzentration: zur Entwicklung und Organisation des hanseatischen Kaffeehandels. Stuttgart, Steiner, 2002, 371 p., ill.
37429. BLÄSING, JOACHIM F.E., A mass contribution to Dutch-German industrialization: the port of Rotterdam and its timber trade during the nineteenth century. NSY 1997 (verschenen 1998), 99-113
37430. CRAIG, ROBIN, British tramp shipping, 1750-1914. St. John's (NF), International Maritime Economic History Association, 2003, vi, 408 p., ill.
37431. FORBES MUNRO, J., Maritime enterprise and empire: Sir William Mackinnon and his business network, 1823-1893. Woodbridge/Rochester, Boydell & Brewer, 2003, 536 p., ill.
37432. FUSARO, MARIA, Les Anglais et les Grecs: un réseau de coopération commerciale en Méditerranée vénitienne. Annales 58, 2003, 605-625
37433. GELDERBLOM, OSCAR, Continuïteit en verandering in de handelsgeschiedenis van Amsterdam. BMGN 118, 2003, 49-57 (bespreking van Clé Lesger, 'Handel in Amsterdam ten tijde van de opstand' (Hilversum, Verloren, 2001); zie nr. 34689)
37434. GRAßMANN, ANTIJEKATHRIN (ed.), Ausklang und Nachklang der Hanse im 19. und 20. Jahrhundert. Trier, Porta Alba, 2001, 143 p., ill.
37435. HANCOCK, DAVID J., L'émergence d'une économie de réseau (1640-1815): le vin de Madère. Annales 58, 2003, 649-672, ill.
37436. HOSTE, STÉPHANE, REGINALD LOYEN, Scheepsbehandelingskosten en havenconcurrentie: de casus van de Antwerpse en Rotterdamse haven (1870-2000). TvZ 22, 2003, 157-173, ill.
37437. LAYTON, IAN, The changing origins of Britain's sawn timber imports, 1700-1990: economic rationality or political strategy?. NSY 1998 (verschenen 1999), 63-94
37438. LESGER, CLÉ, Repliek. BMGN 118, 2003, 58-63 (reactie op de besprekingen van Jan Willem Veluweekamp en Oscar Gelderblom van Clé Lesger, 'Handel in Am-

- sterdam ten tijde van de opstand' (Hilversum, Verloren, 2001); zie nrs. 37445 en 37433)
37439. MÜNCHING, L.L. VON, Nederlandse koopvaardij-schepen die deelnamen aan de invasie in juni 1944. BW 58, 2003, 354-356, ill.
37440. -, Een herinnering uit de héél oude doos: passagiersvervoer ... per mand!. BW 58, 2003, 310-311, ill.
37441. SMITH, PAMELA H., PAULA FINDLEN (eds.), Merchants and marvels: commerce, science, and art in early modern Europe. New York, Routledge, 2002, ix, 437 p.
37442. STUDNICKI-GIZBERT, DAVIKEN, La "nation" portugaise: réseaux marchands dans l'espace atlantique à l'époque moderne. Annales 58, 2003, 627-648
37443. THOMPSTONE, STUART, On the banks of the Neva: British merchants in St. Petersburg before the Russian Revolution. HT 53, 2003, 12, 29-35, ill.
37444. TRIVELLATO, FRANCESCA, Juifs de Livourne, Italiens de Lisbonne, hindous de Goa: réseaux marchands et échanges interculturels à l'époque moderne. Annales 58, 2003, 581-603
37445. VELUWENKAMP, JAN WILLEM, Afscheid van de stapelmarkt. BMGN 118, 2003, 41-48 (bespreking van Clé Lesger, 'Handel in Amsterdam ten tijde van de opstand' (Hilversum, Verloren, 2001); zie nr. 34689)
37446. DETLEFSEN, GERT UWE, DETLEF SPANGENBERG, Deutsche Reedereien, Band 19. Bad Segeberg, Verlag Gert Uwe Detlefsen, 2003, 200 p., ill.
37447. -, FRIEDRICH-WILHELM KUNZE, Deutsche Reedereien, Band 20. Bad Segeberg, Verlag Gert Uwe Detlefsen, 2003, 200 p., ill.
37448. FLAYHART III, WILLIAM HENRY, The challenges of financing transatlantic commerce and trade in the period 1870-1884: the American Steamship Company. NSY 1999 (verschenen 2001), 114-140
37449. GISCHLER, ARNOUT C., De Holland-Amerika Lijn in zwaar weer. Zutphen, Walburg Pers, 2003, 224 p., ill. (behandelt de periode van de overgang van lijnvaart naar cruisevaart in de periode, die voorafging aan het vertrek van de HAL uit Nederland in 1978)
37450. GRAY, EDWARD, ROY FENTON, Ninety years of the Ramsey Steamship Co Ltd. Preston, Ships in Focus Publications, 2003, 48 p., ill.
37451. GROCE, ALAIN, La Societe Generale des Transports Maritimes à vapeur et ses filiales Compagnie de Navigation France-Amerique, Sefton Steamships Company & Lloyd Latino. Le Touvet, Éditions MDV, 2003, 270 p., ill.
37452. MORRIS, PAUL, A captain from Cape Cod: the merchant fleet of Crowell & Thurlow. Orleans (MA), Lower Cape Publishing, 2002, 184 p.
37453. MÜNCHING, L.L. VON, Wat men in de gedenkboeken niet leest: feiten en gebeurtenissen uit de geschiedenis van de SMN. BW 58, 2003, 476-479, ill.
37454. OLUKOJU, AYODEJI, A "truly Nigerian project?": the politics of the establishment of the Nigerian National Shipping Line (NNSL), 1957-1959. IJMH 15, 2003, no. 1, 69-90
37455. ROOIJEN, A. DEN, De "Andrew Weir Group" ofwel Schotse doorzetters. BW 58, 2003, 436-437, ill.
37456. ROOYEN, C.A. DEN, Ellerman's Line, een lijn van stand!. BW 58, 2003, 390-393, ill.
37457. SMITH, CROSBIE, IAN HIGGINSON, PHILIP WOLSTENHOLME, "Avoiding equally extravagance and parsimony": the moral economy of the ocean steamship. TC 44, 2003, 443-469, ill. (betreft the Ocean Steam Ship Company of Liverpool, beter bekend als de Blue Funnel Line)
37458. VROLIJK, CAROLIJN (eindred.), Rederij Vrolijk 1880-2002. Ijmuiden, Rederij Vrolijk, 2002, 70 p., ill.
37459. WIETSMA, ANNEGRIET, Liefde voor de Lloyd: maritieme geschiedenis behouden op de Oostelijke Handelskade. OA 55, 2003, 316-321, ill. (behandelt drie historische panden van de Koninklijke Hollandsche Lloyd in Amsterdam)
37460. (N.N.), Union Shipping: primed for success. Compass 71, 2003, 1, 12-17, ill. (geschiedenis van de Zuidafrikaanse rederij, ontstaan in 1966 bij de fusie van African Coasters, C.G. Smith's Coasters en Thesen's Steamship Company)
37461. (N.N.), N.V. Verenigde Nederlandsche Scheepvaartmaatschappij 1920-1970. Z.P.L., Stegro, 2003, 149 p., ill. (vlootlijst)
37462. BERGGREN, LARS, NILS HYBEL, ANNETTE LANDEN (eds.), Cogs, cargoes, and commerce: maritime bulk trade in Northern Europe, 1150-1400. Toronto, Pontifical Institute of Mediaeval Studies, 2002, xxii, 286 p., ill.

37463. DAS GUPTA, ASHIN, *The worlds of the Indian Ocean merchant, 1500-1800: collected essays*. New Delhi, Oxford University Press, 2001, xiii, 511 p., ill.
37464. LANGHELLE, SVEIN IVAR, *The impact of the Scots and the Dutch in a rural area of south-western Norway: the timber export from the Tysvaer area in the seventeenth century*. NSY 1997 (verschenen 1998), 21-37
37465. MÜLLER, LEOS, *The Stockholm merchant community in the eighteenth century: foreigners and Swedes in competition and co-operation*. NSY 1998 (verschenen 1999), 1-14
37466. POPE, PETER, *Sack ships in the seventeenth-century Newfoundland trade*. NSY 1999 (verschenen 2001), 33-46
37467. RAUH, NICHOLAS K., *Merchants, sailors & pirates in the Roman world*; ill. Herbert D. Rauh. Stroud, Tempus Publishing, 2003, 224 p., ill.
37468. REED, CHARLES, *Maritime traders in the ancient Greek world*. Cambridge, Cambridge University Press, 2003, 176 p.
37469. SPUFFORD, PETER, *Power and profit: the merchant in medieval Europe*. Londen, Thames & Hudson, 2002, 432 p., ill.
37470. WARD, ROBIN MCGREGOR, *English charter-parties in the fourteenth and fifteenth centuries*. NSY 1999 (verschenen 2001), 1-22
37471. ZEEMAN, SIEP, *Noren naar Nederland: zeshonderd jaar geleden: de Nederlandse rol in de geschiedenis van de Noorse zeevaart*. SZ 27, 2003, nr. 7, 27-29, ill.
- KOOPVAARDIJ – OM DE OOST**
37472. ATSUSHI, OTA, 'Traditional' versus 'modern' administrative concepts: Dutch intervention and its results in rural Banten, 1760-1790. *Itinerario* 27, 2003, 2, 61-85, ill.
37473. BERGSMA, THEODORUS, *Het verslag van een reis naar Batavia in 1773; met een inl. door Meindert Seffinga*. FSM 2002 (verschenen in 2003), 54-63, ill.
37474. BOSMA, ULBE, REMCO RABEN, *De oude Indische wereld 1500-1920*. Amsterdam, Bert Bakker, 2003, 414 p., ill. (passim maritiem)
37475. BRONGERS, D., *Een gebouw van de VOC in Den Haag. Jaarboek Geschiedkundige Vereniging Die Haghe 2002*, 32-41, ill. (betreft het gebouw van de VOC aan het Haagse Blijenburg waarin het 'Haagse Besogne' gevestigd was)
37476. CHAIKLIN, MARTHA, *Cultural commerce and Dutch commercial culture: the influence of European material culture on Japan, 1700-1850*. Leiden, Research School CNWS, 2003, 284 p., ill. (passim maritiem)
37477. ELTEREN, SERVAAS VAN, RENÉ DAHMEN, *Nog eenmaal de VOC: Fort 'Batenstein' in Ghana*. De Hollandse cirkel 5, 2003, nr. 2, 45-47
37478. GAASTRA, FEMME S., *Heren profiteren: het aandeel van Hoorn en Enkhuizen in de rijkdom van de VOC-dienaren in de achttiende eeuw*. Steenvast 2003, 5-16
37479. -, *Coenraad van Beuningen en de beurscrash van 1688*. In: (H.W. van den Doel e.a. (red.)), *In het verleden behaalde resultaten* (Amsterdam, 2002) 76-101, ill.
37480. -, *The Dutch East India Company: expansion and decline*. Zutphen, Walburg Pers, 2003, 192 p., ill. (herziene vertaling van de Nederlandse editie uit 1991)
37481. GREINER, ANDRIES, *De Verenigde Oostindische Compagnie*. Lelystad, Uitgeverij AO, 2002, 22 p., ill.
37482. JANSSEN, ENA, *Het voortbestaan van de zeventiende-eeuwse Khoi-vrouw Krotoa in de Zuid-Afrikaanse historiografie en letterkunde*. Indische Letteren 18, 2003, 69-82, ill. (betreft Krotoa (ca. 1642-1674), die vanaf 1652 tien jaar lang nauw betrokken was bij het gezin van Jan van Riebeeck in Zuid-Afrika)
37483. KIESKAMP, ANDREA, *Mannen van het eerste uur: oorgetuigen aan de Kaap (1652-1662)*. Indische Letteren 18, 2003, 83-98, ill.
37484. MOESHART, HERMAN JAN, *Een miskend geneesheer: Dr. J.K. van den Broek en de overdracht van kennis van westerse technologie in Japan 1853-1857*. Amsterdam, De Bataafsche Leeuw, 2003, 256 p., ill. (passim maritiem)
37485. MURPHY, KEVIN C., *The American merchant experience in 19th century Japan*. Londen/New York, RoutledgeCurzon, 2003, xii, 260 p., ill.
37486. PAASMAN, BERT, *De Nederlandstalige literatuur van en over Zuid-Afrika in de Compagniestijd: ter inleiding*. Indische Letteren 18, 2003, 59-68, ill.
37487. RIETBERGEN, PETER, *Japan verwoord: Nihon door Nederlandse ogen, 1600-1799*; Ingrid Smeets, red.. Amsterdam, Hotei Publishing, 2003, 367 p., ill.
37488. SHIMADA, RYUTO, *Dancing around the bride: the inter-Asian competition for Japanese copper, 1700-1760*. *Itinerario* 27, 2003, 2, 37-60, ill.
37489. STRYDOM, MARNÉ, *Pride and prejudice: the*

role of policy and perception creation in the Chinese revolt of 1652 on Dutch Formosa. *Itinerario* 27, 2003, 2, 17-36

37490. ZUIDERWEG, ADRIENNE, 'Wat heeft eene Oost-Indische reys niet in?': Kaapse en Bataviase impressies van Pieter van Overstraten. *Indische Letteren* 18, 2003, 99-111, ill. (betreft de reis van de latere gouverneur-generaal Pieter Gerardus van Overstraten (1755-1801) in 1780-1781 met het schip 'Het Slot ter Hoge')

KOOPVAARDIJ – OM DE WEST

37491. COHEN, JEREMY DAVID, *Cultural and commercial intermediaries in an extra-legal system of exchange: the Prácticos of the Venezuelan littoral in the eighteenth century*. *Itinerario* 27, 2003, 2, 105-124, ill.
37492. EMMER, P.C., *Het zwarte gat: investeringen in Suriname: de West-Indische plantageleningen, 1751-1774*. In: (H.W. van den Doel e.a. (red.)), *In het verleden behaalde resultaten* (Amsterdam, 2002) 102-12, ill.
37493. GLOVER, WILLIAM, *Early trading voyages in Hudson Bay, 1700-1750*. In: (Nicholas Tracy (ed.)), *The age of sail* (Londen, 2002) 91-100, ill.
37494. KNIVET, ANTHONY, *Un aventurier anglais au Brésil: les tribulations d'Anthony Knivet (1591)*; inl. vert. Ilda Mendes dos Santos. Parijs, Chandeigne, 2003, 317 p.
37495. MURPHREE, DANIEL S., *Transnational racialisation on the periphery: Europeans, Indians, and the construction of identity in the colonial Floridas, 1513-1565*. *Itinerario* 27, 2003, 2, 87-104
37496. MUSTAFA, SAM A., *Merchants and migrations: Germans and Americans in Connecticut, 1776-1835*. Ashgate, Aldershot, 2001, 284 p., ill.
37497. VENEMA, JANNY, *Beverwijck: a Dutch village on the American Frontier, 1652-1664*. Hilversum, Verloren; Albany (NY), State of New York University Press, 2003, 528 p., ill. (proefschrift Vrije Universiteit Amsterdam; passim maritiem)

KOOPVAARDIJ – SLAVENVAART

37498. ALLEN, RICHARD B., *The Mascarene slave-trade and labour migration in the Indian Ocean during the eighteenth and nineteenth centuries*. SA 24, 2003, nr. 2, 33-50
37499. ALPERS, EDWARD A., *Flight to freedom: es-*

- cape from slavery among bonded Africans in the Indian Ocean world, c. 1750-1962. SA 24, 2003, nr. 2, 51-68
37500. BOOMGAARD, PETER, *Human capital, slavery and low rates of economic and population growth in Indonesia, 1600-1910*. SA 24, 2003, nr. 2, 83-96
37501. DELAYE, KARINE, *Slavery and colonial representations in Indochina from the second half of the nineteenth to the early twentieth century*. SA 24, 2003, nr. 2, 129-142
37502. GALLAY, ALLAN, *The Indian slave trade: the rise of the English empire in the American south, 1670-1717*. New Haven (CT), Yale University Press, 2002, xviii, 444 p.
37503. GOULD, ELIGA H., *Zones of law, zones of violence: the legal geography of the British Atlantic, circa 1772*. WMQ 60, 2003, 471-510
37504. GOULD, PHILIP, *Barbaric traffic: commerce and antislavery in the 18th century Atlantic world*. Cambridge (MA)/Londen, Harvard University Press, 2003, xii, 258 p., ill.
37505. GROVER, KATHRYN, *The fugitive's Gibraltar: escaping slaves and abolitionism in New Bedford, Massachusetts*. Amherst, University of Massachusetts Press, 2001, xiii, 350 p.
37506. MACHADO, PEDRO, *A forgotten corner of the Indian Ocean: Gujarati merchants, Portuguese India and the Mozambique slave-trade, c. 1730-1830*. SA 24, 2003, nr. 2, 17-32
37507. MILLER, JOSEPH C., *A theme in variations: historical schema of slaving in the Atlantic and Indian Ocean region*. SA 24, 2003, nr. 2, 169-194
37508. NEUS-VAN DER PUTTEN, HILDE, *Susanna du Plessis: portret van een slavenmeesteres*. Amsterdam, KIT Publishers, 2003, 182 p., ill.
37509. OOSTINDIE, GERT (ed.), *Facing up to the past: perspectives on the commemoration of slavery from Africa, the Americas and Europe*. Kingston, Ian Randle Publishers, 2001, 150 p. (vertaling van 'Het verleden onder ogen: herdenking van de slavernij')
37510. SAUGERA, ERIC, *La traite des noirs en 30 questions*. La Crèche, Geste Editions, 2003, 63 p.
37511. SCHOTTENHAMMER, ANGELA, *Slaves and forms of slavery in late imperial China (seventeenth to early twentieth century)*. SA 24, 2003, nr. 2, 143-154
37512. SILVER, PETER, *The older south?*. RAH 31, 2003, 192-203 (bespreking van Alan Gallay, 'The Indian slave trade: the rise of the English empire in the American south, 1670-1717'; zie nr. 36180)
37513. TURTON, ANDREW, *Violent capture of*

- people for exchange on Karen-Tai borders in the 1830s. SA 24, 2003, nr. 2, 69-82
37514. VINK, MARCUS, "The world's oldest trade": Dutch slavery and slave trade in the Indian Ocean in the seventeenth century. JWH 14, 2003, 131-177
37515. WARREN, JAMES FRANCIS, The structure of slavery in the Sulu Zone in the late eighteenth and nineteenth centuries. SA 24, 2003, nr. 2, 111-128
- KOOPVAARDIJ – ZEILVAART 19^{DE} EN 20^{STE} EEUW
37516. BRIOT, CLAUDE, JACQUELINE BRIOT, Cap-Horniers français, 2: Histoire de l'armement Bordes et de ses navires. Douarnenez, Le Chasse-Marée, 2003 (vervolg van nr. 35069)
37517. CADORET, BERNARD e.a., Ar vag, 1: Voiles au travail en Bretagne atlantique. Douarnenez, Le Chasse-Marée, 2003, 472 p., ill. (heruitgave van de editie uit 1978)
37518. LUNDY, DEREK, The way of a ship: a square-rigger voyage in the last days of sail. Toronto, Alfred A. Knopf Canada of Random House of Canada, 2002, 449 p., ill.
37519. NEEF, JAN, Het laden en lossen van zand en grint in de zeiltijd.... SZ 27, 2003, nr. 7, 42-43, ill.
37520. STAMMERS, M.K., Turnbull's Register of Shipping, a snapshot of South Welsh shipowning in 1885. MW 24, 2003, 115-132
37521. STEENHUIS, AAFKE, Windjammers in Delfzijl: de route van de chilisalpeter. Groningen, Godert Walter, 2003, 162 p., ill.
37522. THORNE, ALAN ROY, The sail of Cardiff Bay, Volume 1. Cardiff, Morgan Publishing, 2002, ix, 112 p., ill.
37523. VOS, RON DE, Nederlandse clippers. Franeker, Uitgeverij Van Wijnen, 2003, 280 p., ill.
37524. -, Van Oost-Indiëvaarder via clipper tot snel zeilend vrachtschip. SZ 27, 2003, nr. 8, 6-10, ill.
- KOOPVAARDIJ – STOOM- EN MOTORVAART
37525. BROUARD, JEAN YVES, GUY MERCIER, Un cargo français remarquable. Navires et Histoire 2003, no. 21, 74-76 (betreft een Franse vrachtboot, die verschillende personen vervoerde aan het eind van de Tweede Wereldoorlog)
37526. BROUWER, NORMAN, Steamers of the United States Shipping Board Recruiting Service: America's World War One training program for the merchant marine. StB 60, 2003, no. 3, 193-206, ill.

37527. CHARLIER, JACQUES, Les tendances récentes du marché des croisières maritimes. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 96-113
37528. DIESTEL, HANS-HERMANN, Der unaufhalt-same Niedergang der ukrainischen Passagierschiffahrt. Köhlers Flottenkalender 2004, 185-190, ill.
37529. FOX, STEPHEN, The ocean railway: Isambard Kingdom Brunel, Samuel Cunard and the revolutionary world of the great Atlantic steamships. Londen, HarperCollins, 2003, xviii, 493 p., [32] p. pl.
37530. KELDER, A.R., Japan en de Haagse/Geneefse Conventies. BW 58, 2003, 454 (betreft de rol van hospitaalschepen in de Tweede Wereldoorlog)
37531. MILLER, MICHAEL B., The business trip: maritime networks in the twentieth century. BHR 77, 2003, 1-32, ill. (zakenreizen waren voor Europese scheepvaartbedrijven tot ver in de twintigste eeuw van groot belang voor het onderhouden van een globaal netwerk)
37532. MÜNCHING, L.L. VON, De Nederlandse koopvaardij in WO I: 1917: de aankoop van de "Macedonia". BW 58, 2003, 273, ill. (betreft een schip van de Hollandsche Algemeene Atlantische Stoomvaartmaatschappij, opgeleverd in 1912)
37533. TSCHURSCH, PETER, Die sowjetische Handelsflotte von 1945 bis 1991: Stückgutfrachtschiffe zwischen 5000 und 10000 tdtw Tragfähigkeit, Band 1 en 2. Rostock, Schiffahrtsgeschichtliche Gesellschaft Ostsee e.V., 2003, 220 p., ill.
37534. -, Die sowjetische Handelsflotte von 1945 bis 1991: Stückgutfrachtschiffe ab 10000 tdtw Tragfähigkeit. Rostock, Schiffahrtsgeschichtliche Gesellschaft Ostsee e.V., 2002
37535. WESTPHALEN, ANDREAS, Dampfschiffe in Deutschland: die letzten Zeugen einer Epoche. Bremen, Verlag H.M. Hauschild, 2002, 237 p., ill.
- WALVISVAART
37536. BERGIN, TOM, Sunken sagas: whalers of the Coral Sea: the forgotten pioneers of Queensland 1793-1852. Booreen Point, Bergin Publications, 2001, iv, 186 p., ill.
37537. BUSCH, BRITON C., Fiction, film, and fact: John Huston's trying-out of Moby Dick. AN 61, 2001, 379-395, ill. (behandelt de geschiedenis van de film 'Moby Dick' van regisseur John Huston, gemaakt in 1956 naar de roman van Herman Melville uit 1851)
37538. EINARSSON, TRAUSTI, Whaling and fishing activity in Icelandic waters in the seventeenth

- and eighteenth centuries. NSY 1999 (verschenen 2001), 141-148
37539. WERNER, ALEX, Thomas Hood and the London Greenland whale fishery, ca. 1740-1774. NSY 1999 (verschenen 2001), 67-84
- ZEE- EN BINNENVISSERIJ
237540. ASHCROFT, NEIL, World War and the trawl fisheries of England and Wales, 1910-1950. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 41-56
37541. BAGER, MAIBRITT, Denmark's fisheries in the second half of the eighteenth century. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 25-40
37542. BARKHAM, SELMA HUXLEY, Between Cartier and Cook: the contribution of fishermen to the early toponymy of western Newfoundland. NSY 1999 (verschenen 2001), 23-31
37543. BARNARD, MICHAELA, Trade unionism in Grimsby's trawling industry, 1850-1970. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 99-119
37544. BURKE, CHARLES A., Life and labour on the Labrador coast: ceramic artifacts from a mid-nineteenth century fishing station. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 57-80
37545. CANDOW, JAMES E., Life and labour in the inshore fishery at Broom Point, Newfoundland, 1941-1975. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 81-98
37546. COENEN, ADRIAEN, Het Walvisboek: walvissen en andere zeebewoners beschreven door Adriaen Coenen; red. en inl. Florike Egmond, Peter Mason; commentaar Kees Lankester. Zutphen, Walburg Pers, 2003, xvi, 208 p., ill. (ook verschenen in Engelse vertaling)
37547. DELGADO, ANDER, Fisheries and fishing "communities" in the Basque country: Bermeo and Lequeitio, Vizcaya, c. 1877-1920. IJMH 15, 2003, no. 1, 129-158, ill.
37548. DRAPER, MALCOLM, Going native?: trout and settling identity in a rainbow nation. Historia 48, 2003, 55-94, ill.
37549. EVANS, ROBIN, Canrif a haner o hanes y

- diwydiant ymwelwyr ym Moelfre. MW 24, 2003, 53-71, ill. (betreft de geschiedenis van het vissersplaatsje Moelfre in Wales als scheepvaartgemeenschap; tekst in Welsh met Engelse samenvatting)
37550. EVANS, STAN, Fins, scales and sails: the story of fishing at Port Fairy 1845-1945. Victoria, Jim Crow Press, 2003, 446 p.
37551. FOX, HAROLD, From seasonal to permanent settlement: fishing sites along the south Devon coast from the fourteenth century to the sixteenth. NSY 1997 (verschenen 1998), 7-19
37552. GUNNARSSON, GÍSILI, Fishermen and sea temperature: co-variation studies of the situation in Iceland's south and south/central west during the little ice age. NSY 1999 (verschenen 2001), 47-66
37553. HEIDBRINK, INGO, Vom Fang zum Verbraucher: zum Jubiläum des Bundesverbandes der deutschen Fischindustrie und des Fischgroßhandels e.V.. DSI 25, 2003, 2, 9-11, ill.
37554. JANZEN, OLAF UWE, The problem of privacy in the Newfoundland fishery in the aftermath of the War of the Spanish Succession. NSY 1997 (verschenen 1998), 57-75
37555. MENZIES, CHARLES R., Fishing, families, and the survival of artisanal boat-ownership in the Bigouden region of France. MAST 2, 2003, no. 1, 71-88, ill.
37556. MUMBY-CROFT, ROGER, High catches and casualization in the British deep-sea trawler fleet, 1880-1980. NSY 1998 (verschenen 1999), 95-116
37557. PARMENTIER, JAN, To the Dogger Bank, the Faroes and Iceland: a joint stock fishing company in Nieuport, 1727-1737. NSY 1997 (verschenen 1998), 39-56
37558. PITTMAN, SUSAN, Salmon netting on the Tamar. MLT 2003, no. 19, 40-51, ill.
37559. REID, CHRIS, 'A common delicacy': UK fish consumption in the twentieth century. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 168-188
37560. -, CATHERINE ROBINSON, Fish processing in the UK, 1907-1990: evidence from the census of production. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 120-155
37561. ROBIN, DOMINIQUE, L'histoire des pêcheurs basques au XVIIIe siècle. Bayonne, Editions Elkar, 2002, 415 p.
37562. SANDAHL, JENS, The Bohuslän herring fishery, c1752-1808. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 189-202

37563. SICKING, LOUIS, The fishing lobby of Flanders, 1485-1559. In: (David J. Starkey e.a. (ed.)), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485 (Hull, 2003) 9-24.
37564. SINCLAIR, PETER R., 'A very delicate world': fishers and plant workers remake their lives on Newfoundland's Bonavista Peninsula after the cod moratorium. *MAST* 2, 2003, no. 1, 89-109, ill.
37565. STARKEY, DAVID J. e.a. (ed.), Politics and people in the North Atlantic fisheries since 1485. Hull, North Atlantic Fisheries History Society, 2003, 202 p., ill.
37566. TIJSEN, C., Vissers van Wieringen. Wieringen, Historische Vereniging Wieringen, 2003, 239 p., ill.
37567. TIMMERS, WIM, FRITS DAVID ZEILER, Nooit uitgevist: Harderwijk en zijn vissers. Harderwijk, Stadsmuseum Harderwijk, [2003], 155 p., ill.
37568. VLIET, A.P. VAN, Vissers in oorlogstijd: de Zeeuwse zeevisserij in de jaren 1568-1648. Middelburg, Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen, 2003, 224 p., ill.
37569. WRIGHT, RON, Beyond the piers. Seaham, The People's History, 2002, 138 p., ill. (betreft de visserij van de North Shields tussen 1895 en 1967)
- KUST- EN BINNENVAART**
37570. BETZ, HELMUT, Zehn Jahre Rhein-Main-Donau-Schiffahrt. Köhlers Flottenkalender 2004, 209-217, ill.
37571. BOES, ALBERT J., Nostalgische partyschepen: van kustvaarder tot klassiek gelijnd partyschip. *BW* 58, 2003, 334-337, ill.
37572. BOUMA, LIUWE, Schipperswas aan de lijn in Leeuwarden. *Bokkepoot* 2003, 159, 11.
37573. BURGELER, GERRIT VAN, Tunnel zet punt achter belangrijk stuk Zeeuwse geschiedenis: Westerschelde-autoveerboten maakten hun laatste vaart, Deel III. *BW* 58, 2003, 249-252, ill. (vervolg van nr. 36274)
37574. CLARKE, DAVID JOHN, A meshing of interest: coastal shipping and the Maryport and Carlisle railway: 1840-1880. *NSY* 1999 (verschenen 2001), 99-113.
37575. HACHMER, HENDRIK, Scheepsjagers dankzij internet uit de vergetelheid gehaald. *Bokkepoot* 2003, 160, 34-35, ill.
37576. KRAMER, REINHARD, HORST-DIETER FOERSTER, Brückenschlag über die Ostsee: die Fährverbindung Rostock-Gedser. Rostock, Scandlines AG, Verlag Redieck & Schade, 2003, 224 p., ill.
37577. LANGE, HEINZ, Rostocker Fahrgastschiffahrt von 1834 bis 2003. Rostock, Ingo Koch Verlag, 2003, 388 p., ill.
37578. MCINTYRE-BROWN, ARABELLA, GUY WOODLAND, Cross the Mersey: 850 years of the world famous ferries. Garlic Press, 2003, 110 p.
37579. MÖLLER-WIERING, SUSANNE, Segeltuch und Emballage: Textilien im mittelalterlichen Warentransport auf Nord- und Ostsee. Rahden, Verlag Marie Leidorf, 2002, 248 p., ill.
37580. POST, FREEK, RUUD SLAGTER, Varende Slagters: een kroniek van Groninger binnen- en buitenvaarders. Bedum, Profiel Uitgevers, 2003, 239 p., ill. (persoonlijke verhalen van 34 varende Slagters, actief in de binnen- en kustvaart van Groningen; met schepenlijst)
37581. RINALDI, THOMAS, The Hudson's lost steam fleet. *StB* 60, 2003, no. 3, 173-192, ill.
37582. TEIGELAKE, ULRIKE, Tracing ship traffic without ships: alternative methods of finding evidence for pre- and early historical inland water transport. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 154-159, ill.
37583. WILLIAMS, DAVID L., British ferries. Hersham, Ian Allan Publishing, 2003, 96 p., ill.
37584. ZONDAG, THEO (samenst.), Binnenvaart in Overijssel; red. Jos Hubens e.a.. Rotterdam, Vereniging 'De Binnenvaart', 2003, 36 p., ill.
- ONTDEKKINGS- EN WETENSCHAPPELIJKE REIZEN**
37585. AUGHTON, PETER, Endeavour: the story of Captain Cook's first great epic voyage. Londen, Phoenix, 2003, 232 p., [16] p. pl. (eerder verschenen in 1999)
37586. BAWLF, SAMUEL, The secret voyage of Sir Francis Drake. Londen, Allen Lane, 2003, XII, 400 p., ill.
37587. BERGEEN, LAURENCE, Over the edge of the world: Magellan's terryfying circumnavigation of the globe. New York, William Morrow, 2002, xx, 458 p., ill.
37588. BOCKSTOCE, JOHN R., High latitude, North Atlantic: 30,000 miles through cold seas and history. Mystic Seaport (CT), Mystic Seaport Museum, 2003, 240 p., ill.
37589. BREET, MICHAEL, MARIJKE BAREND-VAN HAEFTEN, De Oost-Indische voyagie van Wouter

- Schouten. Zutphen, Walburg Pers, 2003, 544 p., ill. (verslag van de zeereizen van Wouter Schouten (1638-1704), Haarlemse chirurgijn in VOC-dienst in de periode 1658-1665; het boek verscheen voor het eerst in Amsterdam in 1676)
37590. CASSELS, SIMON, Where did Drake careen the Golden Hind in June/July 1579?: a mariner's assessment. *MM* 89, 2003, 260-271, ill.
37591. CHERRY-GARRARD, APSLEY, The worst journey in the world; inl. Sara Wheeler. Random House (Apsley Cherry-Garrard nam deel aan Robert Scott's expeditie naar Antarctica in 1910-1913 met de 'Terra Nova')
37592. DAALDER, REMMELT e.a. (red.), De ontdekking van de wereld: Nederlanders in onbekend vaarwater (1600-2000). Zutphen, Walburg Pers; Amsterdam, Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam, 2003, 144 p., ill.
37593. DAY, THOMAS FLEMING, The voyage of Detroit. Gardiner (ME), Tilbury House, 2003, 125 p., ill. (behandelt de reis in 1912 van de 35-voet motorsloep 'Detroit', die was uitgerust met een 2-cilinder benzinemotor, van Detroit, Michigan, naar St. Petersburg, Rusland)
37594. D'ENTRECASTEAUX, ANTOINE JOSEPH DE BRUNI, Voyage to Australia and the Pacific 1791-1793; vert. Edward Duyker, Maryse Duyker. Melbourne, Miegunyah Press of Melbourne University Press, 2001, xliii, 392 p., ill. (eerste Engelstalige uitgave van het reisjournaal van d'Entrecasteaux (1737-1793), die de leider was van de zoektocht naar de verdwenen ontdekkingsreiziger Jean François Galaup de La Pérouse)
37595. DOES, WILLEM VAN DER, Storm, ice and whales: the Antarctic adventures of a Dutch artist on a Norwegian whaler; vert. Ruth van Baak Griffioen, inl. Joost C.A. Schokkenbroek. Grand Rapids (MI), Willem B. Eerdmans Publishing Company, 2003, xxiv, 391 p., ill. (vertaling van 'Storm, is en walvisschen: een moderne Vikingtocht, met Noorsche walvischvaarders naar de Zuidelijke IJszee' (Batavia, Vereniging van Gezagvoerders en Stuurlieden in Nederlandsch Indië, 1934)
37596. FREELS, DIETER, Die zweite deutsche Südpolarexpedition in den Jahren 1911 bis 1912 von Wilhelm Filchner. Logbuch 39, 2003, 198-202, ill.
37597. FROST, ORCUTT, Bering: the Russian discovery of America. New Haven (CT), Yale University Press, 2004, 384 p., ill. (betreft Vitus Jonassen Bering (1681-1741))
37598. GANNIER, ODILE, CÉCILE PICQUOIN, 1791, le voyage du capitaine Marchand, les Marquises et les îles de la Révolution. Editions Au vent des îles, 2003, 279 p.
37599. HAMEL, HENDRIK, Het journaal van Hendrick Hamel: de verbazingwekkende lotgevallen van Hendrick Hamel en andere schipbreukelingen van het VOC-schip de Sperwer in Korea (1653-1666); vert., inl., toelichting door Henny Savenije. Rotterdam, Ad. Donker, 2003, 168 p., ill.
37600. HEIDEBRINK, IRIS, 'Hamel had destijds een Hiddink kunnen zijn'. *Nationaal Archief Magazine* 2003, 2, 22-25, ill.
37601. HORWITZ, TONY, De ongetemde wereld: op reis met kapitein Cook; vert. Corrie van den Berg en Carola Kloos. Amsterdam, De Bezige Bij, 2003, 470 p. (vertaling van 'Blue latitudes: boldly going where Captain Cook has gone' (New York, Henry Holt & Co., 2002))
37602. JOHNSON, DONALD, Full of mysts flying and fading: exploration of the coast of Maine by Henry Hudson. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 85-90, ill.
37603. JONES, MAX, The last great quest: captain Scott's Antarctic sacrifice. Oxford, Oxford University Press, 2003, 352 p., ill.
37604. JULIEN, CHARLES-ANDRÉ, Les voyages de découverte et les premiers établissements (XVe-XVIe siècles). Parijs, Presses Universitaires de France, 2003, 533 p.
37605. LISZKOWSKI, HENRI DANIEL, Mayotte et les Comores: escales sur la route des Indes au XVe et XVIIIe siècles. Editions de Baobab, 2003, 415 p.
37606. MAGNO, ALESSANDRO, Alessandro Magno, gentilhomme vénitien, Voyages (1557-1565); trad. Et notes Wilfred Naar. Parijs, Presses de l'Université de Paris-Sorbonne, 2002, 822 p.
37607. McDERMOTT, JAMES (ed.), The third voyage of Martin Frobisher to Baffin Island 1578. Londen, Hakluyt Society, 2001, xi, 268 p., ill.
37608. MEER, SJOERD DE, Drie Gouwenaren per schip naar het Heilig Land in 1511-1512. *Tidinge van Die Goude* 21, 2003, 88-99, ill.
37609. MÖLLER, PETER ULF, NATASHA OKHOTINA LIND (eds.), Under Vitus Bering's command: new perspectives on the Russian Kamchatka expeditions. Århus, Aarhus University Press, 2003, 304 p., ill. (betreft twee expedities onder leiding van Vitus Bering (1680-1741) om de Noordoostelijke Doorvaart te vinden, die plaatsvonden tussen 1725 en 1741; bevat 12 artikelen, zeven in het Engels, vijf in het Russisch)
37610. MORNIN, EDWARD, Through alien eyes: the visit of the Russian ship Rurik to San Francisco in 1816 and the men behind the visit. Bern [etc.], Pe-

- ter Lang, 2002, 125 p., ill. (betreft het bezoek van de Russische marine-officier Otto von Kotzebue (1786-1846) met de brik 'Rurik' aan San Francisco tijdens zijn wereldreis van 1815-1818)
37611. MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Een souvenir van het Behouden Huis: het tragische leven van Laurens Koolemans Beijnen (1852-1879). In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 122-133, ill.
37612. ROEPER, VIBEKE, Alle kennis van de wereld: het Manuscript Voorbereiding Eerste Schipvaart, 1595. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 8-15, ill.
37613. -, BOUDEWIJN WALRAVEN (red.), De wereld van Hendrik Hamel: Nederland en Korea in de zeventiende eeuw; met medew. van Jean-Paul Buys. Nijmegen, SUN, 2003, 192 p., ill.
37614. ROMBURGH, CEES VAN, De reiscamera van Gustaaf Tydeman: de Siboga-expeditie en de Indiase marine, 1899-1900. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 30-37, ill.
37615. SAVOURS, ANN, The North West passage in the nineteenth century: perils and pastimes of a Winter in the ice. Londen, Hakluyt Society, 2003, 32 p., ill. (tekst van een lezing, gehouden op 2 juli 2002)
37616. SCHOKKENBROEK, JOOST, De eerste Nederlander in de Ross Zee: Willem van der Does: zeeman, schrijver en kunstenaar. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 82-89, ill.
37617. STURT, CHARLES, The central Australian expedition 1844-1846: the journals of Charles Sturt; Richard C. David, ed. Londen, Hakluyt Society, 2002, lxxii, 366 p., ill.
37618. THOMAS, NICHOLAS, Discoveries: the voyages of Captain Cook. Londen etc., Allen Lane, 2003, xxxviii, 468 p., ill.
37619. VIEROW, WOLFGANG, Kapitän Wilhelm Bade: Pionier der Polartouristik! (20.02.1843-27.07.1903). Nordlicht 11, 2003, Heft 40, 16-25, ill.
37620. WATKINS, RONALD, Unknown seas: how Vasco da Gama opened the east. Londen, John Murray, 2003, xiv, 336 p., ill.
37621. WEVER, DARJA DE, ANDREA KIESKAMP (red.), Het is geen kolonie, het is een wereld: vrouwen bereizen en beschrijven Indië 1852-1912: Ida Pfeiffer, Augusta de Wit, Anna Weber-van Bosse, Marie van Zeggelen, Carry van Bruggen, Aletta Jacobs, Dé-lilah. Amsterdam, Terra Incognita, 2003, 182 p., ill. (passim maritiem)
37622. WILDEMAN, DIEDERICK, Ontdekker op de brandstapel: Hendrick Brouwer en zijn reizen, 1606-1643. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 74-81, ill.
- LOODS-, BERGINGS- EN REDDINGSWEZEN
37623. BAKKER, ALEXANDER, LARS WALDER, The salvage of the Kursk. Rotterdam, Smit Rotterdam, 2003, 108 p., ill.
37624. BEUKEMA, HANS, Brekers en branding: reddingstations langs de Nederlandse kust, 1: IJmuiden. Delfzijl, Maritext, 2003, 138 p., ill.
37625. BOES, ALBERT J., Brand op de "Friesland": duurste brandschade in Nederlandse scheepvaart sinds tientallen jaren. BW 58, 2003, 304-307, ill. (betreft de vriestrawler 'Friesland', die in maart 2002 in brand raakte bij Vlaardingen-Oost Scheepsreparatie)
37626. BONNER, KIT, CAROLYN BONNER, Great ship disasters. St. Paul (MI), MBI Publishing Company, 2003, 143 p., ill.
37627. BUCHET, CHRISTIAN, Voyous de la mer: naufrages, pollution et sécurité: le bilan de santé de la mer. Parijs, Editions Ramsay, 2003, 200 p.
37628. COLLINS, BRUCE E., The wreck of the Penguin. Wellington, Steele Roberts, 2000, 128 p., ill. (betreft de 'Penguin' van de Union Steam Ship Company, gebouwd in 1864 en gezonken bij Wellington in 1909)
37629. DUNMORE, SPENCER, Lost subs: from the Hunley to the Kursk: the greatest submarines ever lost - and found. Cambridge (MA), Da Capo, 2002, 176 p. (zie ook nr. 35855)
37630. EVANS, CLAYTON, Rescue at sea: an international history of lifesaving, coastal rescue craft and organisations. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 320 p., ill.
37631. FLECHSENHAR, KURT, Die letzte Reise der Salisbury. Köhlers Flottenkalender 2003, 76-82, ill. (betreft de muiterij aan boord en de ondergang in 1888 van de 'Salisbury', eigendom van de rederij van Johann Dietrich Bischoff in Bremen-Vegesack)
37632. GALLAGHER, THOMAS, Fire at sea: the mysterious tragedy of the Morro Castle. Guilford (CT), The Lyons Press, 2003, 280 p.
37633. GAZENGEL, THÉODORE, JEAN-LUC DÉAN, Le renflouement du Ville de Rouen. Navires et Histoire 2003, no. 20, 59-65
37634. HAAS, KEES DE, "Koningin Emma": het enige SMN-verlies in de Eerste Wereldoorlog. BW 58, 2003, 388-389, ill.
37635. HAHN-PEDERSEN, MORTEN (ed.), North Sea lights. Esbjerg, Fiskeri- og Søfartsmuseet, Association of North Sea Cities, Maritime Museums Network, 2003, 103 p., ill.
37636. HAYTER, ALETHEA, The wreck of the Abergavenny: one of Britain's greatest maritime disasters and its link to literary genius. Basingstoke, Macmillan, 2002, xvi, 223 p., [8] p. pl. (betreft de scheepsramp van de 'Earl of Abergavenny' in 1805 waarbij 260 opvarenden omkwamen, waaronder gezagvoerder John Wordsworth, broer van de dichter William Wordsworth)
37637. HEIDBRINK, INGO, HILDA PETERS, WERNER BECKMANN, Gestrandet unter Island: Schiffsverluste und Seeunfälle der deutschen Hochseefischerei an der isländischen Küste. Bremerhaven, Arbeitskreis der deutschen Hochseefischerei am Deutschen Schiffahrtsmuseum, 2002, 64 p., ill. (tekst in het Duits en IJslands)
37638. HENZE, WOLFGANG, Die Prestige-Katastrophe: der Kampf gegen das Öl. Köhlers Flottenkalender 2004, 140-143, ill.
37639. HOOD, JEAN, Marked for misfortune: an epic tale of shipwreck, human endeavour and survival in the age of sail. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 320 p., ill. (betreft de scheepsramp van het schip 'Whiterton' van de East India Company in augustus 1792 voor de kust van Madagaskar)
37640. IBBOTSON, JOHN, Lighthouses of Australia: a visitors guide. Surrey Hills, Australian Lighthouse Traders, 2003, 258 p., ill.
37641. KAUKIINEN, YRJÖ, Wreck-plundering by east Finnish coastal people - criminal tradition or popular culture?. NSY 1999 (verschenen 2001), 85-98
37642. LAURENT, PRINS, Petroleum en de Noordzee: onverenigbaar?. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 140-153
37643. LEACH, NICHOLAS, Oakley lifeboats: an illustrated history of the RNLI's Oakley and Rother lifeboats. Stroud, Tempus Publishing, 2003, 192 p., ill.
37644. LUDWIG, CURT GÜNTHER, Etwas über die Lotsen, besonders die Stralsunder. Köhlers Flottenkalender 2004, 52-57, ill.
37645. MALAM, JOHN, Titanic: scheepswrakken en gezonken schatten. Antwerpen, Standaard Uitgeverij, Amsterdam, Memphis Belle, 2003, 96 p., ill. (betreft diverse scheepsrampen)
37646. MATTSSON, ALGOT, Out of the fog: the sinking of the Andrea Doria; vert. Richard E. Fisher. Centreville (MD), Cornell Maritime Press, 2003, xiii, 168 p., ill. (eerder verschenen in Zweden in 1986 onder de titel 'Den lango natten: Andrea Doria's undergoing')
37647. MOORE, ROBERT, De Koersk: de dodelijke reis van een kernonderzeeër. Amsterdam, Balans; Leuven, Van Halewyck, 2002, 303 p., ill. (vert. van 'A time to die: the Kursk disaster', 2002; zie ook nr. 36432)
37648. MORDHORST, JAN, Hebung der Kursk: ein Meilenstein in der Geschichte der Schiffsbergung. Köhlers Flottenkalender 2003, 191-196, ill.
37649. MULANIX, HAROLD ANTHONY, Raising the Hunley. Compass 71, 2003, 1, 18-23, ill. (behandelt de berging van de in 1864 tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog gezonken onderzeeboot 'H.L. Hunley')
37650. O'DONNELL, EDWARD T., Ship ablaze: the tragedy of the steamboat General Slocum. Westminster (MD), Broadway Books, 2003, 256 p. (betreft de scheepsramp van het s.s. 'General Slocum' in juni 1904 op de East River bij New York, waarbij 1200 slachtoffers vielen)
37651. OFFRINGA, HANS, De berging van de Koersk. [Utrecht], Bruna, 2003, 184 p., ill. + cd-rom
37652. OUWEHAND, N.J., Tak uitgelicht: de geschiedenis van W.A. van den Tak's Bergingsbedrijf. Maassluis, Nationaal Sleepvaart Museum, 2003, 20 p., ill.
37653. PEEKE, MITCH, KEVIN WALSH-JOHNSON, STEVEN JONES, The Lusitania story. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2002, 175 p.
37654. RHEIN, MICHAEL J., Die Welt der Leuchttürme; vert. Christiane Hauert. Hamburg, Edition Maritim, 2002, 212 p., ill. (vertaling van 'Anatomy of lighthouses' (Saraband, 2001))
37655. ROLT, PETER, Today's Bristol Channel pilots. MLT 2003, no. 19, 2-13, ill. (behandelt ook de geschiedenis van het loodswezen)
37656. ROMANOV, D.A., Fire at sea: the tragedy of the Soviet submarine Komsomolets. Dulles (VA), Brassey's, 2004, 272 p. (betreft de Russische onderzeeboot 'Komsomolets', die in april 1989 zonk voor de Noorse kust)
37657. SCHULZ, JÜRGEN, Ein "Dickschiff" verschwindet: spurlos?. Köhlers Flottenkalender 2003, 99-105, ill. (betreft het Duitse linieschip 'Braunschweig', gebouwd in 1901)
37658. SHAW, DAVID W., The loss of the Arctic. MLT 2003, no. 19, 28-39, ill. (betreft het s.s. 'Arctic' van de Collins Line, dat in september 1854 bij Newfoundland in aanvaring kwam met het s.s. 'Vesta' en zonk)
37659. WISE JR., JAMES E., SCOTT BARON, Sol-

- diens lost at sea: a chronicle of troopship disasters. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 272 p., ill.
37660. WITTHÖFT, HANS JÜRGEN, Das tragische Ende des Dampfers Idarwald 1940. Köhlers Flottenkalender 2004, 191-199, ill.
37661. YOUNG, RON, The comprehensive guide to shipwrecks of the east coast. Vol. 1 (1766-1917). Stroud, Tempus Publishing, 2003
37662. ZIEGLER, JOACHIM, Ich dachte, die würden uns über Bord werfen. Köhlers Flottenkalender 2004, 75-77, ill. (behandelt de ondergang van de tanker 'Skagerrak' van rederij John T. Essberger in april 1940)
37663. (CATALOGUS), Voyages and shipwrecks on the Korean coast: a history. Jeju (Korea), Jeju National Museum, 2003, 359 p., ill. (tekst in het Koreaans)
- SLEEPVAART**
37664. BAIRD, DONALD M., Under tow: a Canadian history of tugs and towing. St. Catharines (ON), Vanwell Publishing, 2003, 240 p.
37665. BEUKEMA, HANS, "Woelwater" en "Golfbreker", legendarische sleepboten. BW 58, 2003, 394-398, ill. (behandelt de geschiedenis van twee sleepboten van Wagenborg)
37666. BIJL, JAAP, W.H.J. Alexander Ltd. Lekko 28, 2003, nr. 285, 151-155, ill. (met vlootlijst)
37667. -, Port of London Authority. Lekko 28, 2003, nr. 285, 158-166, ill. (met vlootlijst)
37668. -, Elliott Steam Tug Company Ltd. Lekko 28, 2003, nr. 286, 195-199, ill. (met vlootlijst)
37669. -, De sleepboten van de Brigand-klasse. Lekko 28, 2003, nr. 286, 208, ill. (betreft vijf stoomsleepboten van de Royal Navy, gebouwd bij Fleming & Ferguson Ltd. in Paisley in de periode 1937-1941)
37670. -, De Tanac-sleepboten. Lekko 28, 2003, nr. 286, 209, ill. (betreft 230 stalen en 35 houten motorsleepboten, gebouwd tussen 1943 en 1945 in opdracht van het Britse Ministry of War Transport/Ministry of Defence)
37671. BOER TZN., C.L. DEN, De sleepboten van Sleepdienst "Broedertrouw", Zwijndrecht 1903-2002. Wormerveer, Stichting B.A.S.M., 2003, 96 p., ill.
37672. BOOM, FRANK, Stoom anno 2003. Lekko 28, 2003, nr. 287, 264-267, ill. (overzicht van de in Nederland aanwezige en varende stoomsleepboten)
37673. HECK, WIM VAN, AD VAN ZANTEN, Franz Haniel. Lekko 28, 2003, nr. 287, 246-247, ill. (met vlootlijst)

37674. MÜNCHING, L.L. VON, Beatrix en Margriet (een herinnering aan Tempo Doeloe). Lekko 28, 2003, nr. 287, 274-275, ill. (betreft een sleepreis van twee marinesleepboten in 1946-1947)
37675. NIEUWENHUYZEN, JACCO VAN, Blauwe Wimpel. Lekko 28, 2003, nr. 286, 221-222, ill. (betreft Nederlandse sleepboten met de meest afgelegde gesleepte zeemijlen)
37676. ZESEWITZ, SIGBERT, HELMUT DÜNTZSCH, THEODOR GRÖTSCH, Ewald Bellingrath: ein Leben für die Schifffahrt. Lauenburg, Verein zur Förderung des Lauenburger Elbschiffahrtsmuseum, 2003, 128 p., ill. (betreft Ewald Bellingrath (1838-1903), initiatiefnemer van de kettingsleepvaart op de Elbe)
37677. ZUUR, HENK, Internationale Sleepdienst v.h. F. Bijma. BW 58, 2003, 291-293, ill. (behandelt de geschiedenis van het in 1938 opgerichte sleepvaartbedrijf)
37678. -, Wagenborg-directie als runners. BW 58, 2003, 487, ill. (betreft een sleepreis van de sleepboten 'Woelwater' en 'Golfbreker' van Wagenborg in 1958)
- PLEZIERVAART - WATERSPORT**
37679. CORSANO, STEPHEN, A case of Greenfly: ocean voyage. CB 2003, nr. 179, 14-18, ill. (betreft een reis met de 'Greenfly', een Nicholson 36, gebouwd in 1963)
37680. DALTON, ANTHONY, Tall tales of a wayward sailor: Tristan Jones. CB 2003, nr. 179, 62-65, ill. (betreft Tristan Jones (1929-1995), zeiler en schrijver van watersportboeken)
37681. DRUMMOND, MALWIN, How the riddle came to be. CB 2003, nr. 184, 52-56, ill. (betreft Erskine Childers (1870-1922), auteur van het beroemde spionageboek 'The riddle of the sands')
37682. FOKKENS, PETER, Vóór en dóór de schipperij: de geschiedenis van Bureau Zeilwezen en Register Holland. SZ 27, 2003, nr. 9, 22-25, ill.
37683. HONIG, CLAES, WELMOED HONIG, Laatste vrijheid: in vier jaar in een zeiljacht rond de wereld, 1970-1974. Haarlem, Hollandia, 2001, 210 p., [8] p. foto's (derde druk; eerder verschenen Baarn, Hollandia, 1975)
37684. HOUSTON, DAN, A Fife less ordinary. CB 2003, nr. 183, 24-31, ill. (betreft een aantal door Fife ontworpen zeiljachten)
37685. LIVINGSTON, KIMBALL, St Francis yacht Club from 1927 to 2002. San Francisco, St Francis Yacht Club, 2002, 256 p., ill.

37686. MOLLICA JR., ANTHONY S., Dodge boats. St. Paul (MI), Motorbooks International, 2003, 128 p., ill.
37687. MORGAN, ADRIAN, Big class rebirth: Big class history repeating. CB 2003, nr. 182, 46-49, ill. (betreft zeilschepen van de J-klasse)
37688. ROBERTS, OWAIN T.P., R.N.A.V. cutter racing in Victorian regattas. MW 24, 2003, 50-52, ill.
37689. ROUSMANIERE, JOHN, Fastnet windkracht 10; vert. door H.I.M. Schurink-Vooren; bew. door D.J. Huele. Haarlem, Hollandia, 2001, 285 p., ill. (vertaling van 'Fastnet Force 10' (New York, Norton, 2000); oorspronkelijke uitgave Lymington, Nautical Publishing, 1980; eerder verschenen Baarn, Hollandia, 1980)
37690. SPITS, ELISABETH, Op eigen kiel: zeezeilers ontdekken hun wereld. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 112-121, ill.
37691. (N.N.), Old gaffers at 40. CB 2003, nr. 183, 32-39, ill. (betreft de geschiedenis van de 40-jarige Old Gaffers Association)
- DE MENS OP ZEE EN IN DE HAVEN**
37692. ALATI, ALEXANDRE, A bord du transport de chaland de débarquement L 9011. Navires et Histoire 2003, no. 20, 44-58
37693. ALEXANDER, CAROLINE, Bounty: the true story of the mutiny on the Bounty. New York, Viking, 2003
37694. ALEXANDER, ERIC, Adam Jellicoe: a flawed investment. MM 89, 2003, 340-342
37695. BAGCHI, KAUSHIK, An Orientalist in the Orient: Richard Garbe's Indian journey, 1885-1886. JWH 14, 2003, 281-325 (passim maritiem; betreft de reis van hoogleraar Richard Garbe (1857-1927) naar India in 1885)
37696. BASEDOW, THEODORA, WERNER HINSCH, Die Familie Basedow in der Elbschiffahrt. Lauenburg, Verein zur Förderung des Lauenburger Elbschiffahrtsmuseum, 2003, 92 p., ill.
37697. BELL, CHRISTOPHER M. e.a., Roundtable: reviews of Christopher McKee, Sober men and true: sailor lives in the Royal Navy, 1900-1945; with a response by Christopher McKee. IJMH 15, 2003, no. 1, 177-228 (betreft nr. 35297)
37698. BERGHUIS, CORRIE K., Zachte winters, natte lentes: scheepsjournalen uit 1750-1850 geven meer inzicht in ons klimaat. Nationaal Archief Magazine 2003, 2, 4-9, ill.

37699. BERSEE, LEO, Het virus van het varen.... BW 58, 2003, 266-267, ill. (over het varende leven van maritiem auteur Willem Moojen, geboren 1948)
37700. BERTE, ADOLF, Auf dem Minensuchboot M 25 im Kriegsjahr 1944. Köhlers Flottenkalender 2003, 61-68, ill.
37701. BEUKEMA, HANS, "Dikke Bries ...". Delfzijl, Maritext, 2003, 127 p., ill. (het levensverhaal van reddingbootschipper Jannes Toxopéus (1980-1995); eerder verschenen in 1996)
37702. BRETON, HENDRIK, De memoires van Hendrik Breton, ofwel de duistere zijde van de VOC; Anne Doedens en Liek Mulder (red.). Amsterdam/Antwerpen, De Prom, 2003, 175 p., ill. (over een Nederlandse lichtmatroos van Franse afkomst die in 1734 naar Nederlands-Indië reist en carrière maakt bij de VOC)
37703. BUSHKOVITCH, PAUL, Peter the Great: the struggle for power, 1671-1725. Cambridge, Cambridge University Press, 2001, xii, 484 p. (passim maritiem)
37704. CALLO, JOSEPH F., Nelson in the Caribbean: the hero emerges, 1784-1787. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, xvi, 230 p., ill.
37705. CHAPALAIN-NOUGARAT, CHRISTINE, Les capitains de commerce de l'île de Batz au temps de la marine à voile, 1815-1880. CHM 2003, no. 52, 33-48
37706. CROSS, ROBERT F., Sailor in the White House: the seafaring life of FDR. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 240 p., ill. (betreft het zeevarende leven van Franklin D. Roosevelt)
37707. DEVOS, GRETA, STEPHAN VAN, Full speed ahead!: a century Antwerp Shipping Federation. Antwerpen, Pandora, 2001, 143 p., ill.
37708. DIERMEN, ARIAN VAN, Van Diermen in Amersfoort en Spakenburg: kroniek van een vissersgeslacht. Wageningen, eigen uitgave, 2002, 350 p., ill.
37709. DOOREN, B. VAN, De vissers- en schippersfamilie Gooij te Brunnepe. GN 58, 2003, 317-330 (Brunnepe was een vissersdorp, pal ten noorden van Kampen)
37710. EDWARDS, BERNARD, The quiet heroes: British merchant seamen at war. Barnsley, Leo Cooper, 2003, 183 p., ill.
37711. EYSINK SMEETS, H.G.D., S. MEIJER, J.R. BEUKHOF, Leven en overleven aan boord in de tijd van de VOC: en over de ingrijpende verbeteringen die werden ingevoerd door dr. James Lind. MB 113, 2003, 356-357, 360-365, ill.
37712. FAWCETT, HAROLD W., GEOFFREY W.W.

- HOOPER, The fighting at Jutland: the personal experiences of sixty officers and men of the British Fleet. Londen, Chatham Publishing, 2001, 448 p.
37713. FIENNES, RANULPH, Captain Scott. Londen, Hodder & Stoughton, 2003, xiv, 508 p.
37714. FRANK, PETER, Yorkshire fisherfolk: a social history of the Yorkshire inshore fishing community. Chichester (West-Sussex), Phillimore & Co., 2002, 258 p.
37715. FURY, CHERYL A., Tides in the affairs of men: the social history of Elizabethan seamen, 1580-1603. Westport (CT), Greenwood, 2002, xii, 293 p.
37716. GARNERAY, LOUIS, The floating prison: the extraordinary account of nine years captivity on the British prison hulks during the Napoleonic wars; vert. Richard Rose. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 256 p., ill.
37717. GELDER, ROELOF VAN, Naporra's omweg: het leven van een VOC-matroos (1731-1793). Amsterdam/Antwerpen, Atlas, 2003, 525 p., ill.
37718. -, Een Oost-Pruis op drift: Georg Naporra en de biografische traditie. Biografie Bulletin, 13, 2003, nr. 1, 33-41, ill.
37719. GENT, T. VAN, Admiraal Lodewijk van Boissot: bedwinger van Middelburg en redder van Leiden. MB 113, 2003, 124-132, ill.
37720. GIBSON, ANN, 'The most uncomfortable ship': a voyage aboard the Polly Woodside in 1904. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 147-157, ill.
37721. GILLILAND, C. HERBERT, Voyage to thousand cares: master's mate Lawrence with the Adriatic squadron, 1844-1846. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 176 p., ill. (aan de hand van het verslag van John C. Lawrence wordt de scheepsreis beschreven van het USS 'Yorktown', dat slavenscheepen aan de Afrikaanse kust opspoorde)
37722. GRABENHORST, T.N., The maritime czar. Compass 71, 2003, 1, 6-11, ill. (betreft Tsaar Peter de Grote)
37723. GUNS, NICO, FRANS LUIDINGA, Kerst op de Sibajak: transportschip voer Nederlandse militairen naar en van Indië in 1946 en 1949. Checkpoint 4, 2003, 9, 14-17, ill.
37724. HAPPEL, GÜNTER, Soldaten, über die niemand sprach: eine Marine-Wetterstation 1942/1943 in Ost-Grönland. Köhlers Flottenkalender 2003, 69-75, ill.
37725. HARVIE, DAVID I., Limeys: the true story of one man's war against ignorance, the establishment and the deadly scurvy. Stroud, Sutton Publishing, 2002, vi, 314 p., ill. (behandelt de zoektocht naar de oorzaak van scheurbuik door James Lind, die van 1739 tot 1748 als scheepsarts in dienst was van de Royal Navy)
37726. HAUDRÈRE, PHILIPPE, 250 anniversaire de la mort de La Bourdonnais: la fortune, l'honneur et la gloire. CHM 2003, no. 53, 43-49, ill. (betreft François Mahé de La Bourdonnais (1699-1753), Frans marineofficier)
37727. HAWKINS, IAN (ed.), Destroyer: an anthology of first-hand accounts of the war at sea 1939-1945. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 416 p., ill.
37728. HOMBRECHER, HORST, Der Kommandanten-Prüfstein. Köhlers Flottenkalender 2004, 78-84, ill. (persoonlijke herinneringen aan een reis van een Duits marine-eskader in november 1965)
37729. HORE, PETER (ed.), Patrick Blackett: sailor, scientist and socialist. Londen, Frank Cass, 2003, xiii, 330 p., ill. (P.M.S. Blackett (1897-1974) diende bij de Royal Navy, waarna hij carrière maakte als nucleair wetenschapper)
37730. JACKSON, CHARLES, BRUCE H. NORTON, I am alive: a United States marine's story of survival in a World War II Japanese POW camp. Novato (CA), Presidio Press, 2003, 320 p.
37731. JARVIS, ADRIAN, Forgotten heroes: the dock construction workers. NSY 1997 (verschenen 1998), 77-98
37732. JENSEN, JOHN O., Sea dogs!: a canine approach to maritime history. LMS 54, 2003, 97-98, ill.
37733. JONES, MARY, 'Handsome Willie May': a reappraisal. MM 89, 2003, 310-324, ill. (betreft de Britse marine-officier William May (1849-1930))
37734. KELLER, A.R., De dodenreis van de "Alderman". BW 58, 2003, 414-417, ill. (betreft een reis van een schip van Van Nievelt, Goudriaan & Co. in 1948 waarbij drie doden waren te betreuren)
37735. -, "Brastagi" ontsnapt aan raider "Komet". BW 58, 2003, 314-315, ill. (herinneringen van H.A. Boekwilt, die in de Tweede Wereldoorlog als vierde stuurman diende op het s.s. 'Brastagi' van de Rotterdamsche Lloyd)
37736. KLOECK, PIET, De dood van Piet Heyn. BW 58, 2003, 468, ill.
37737. KRIJGER, ETTO, Slauerhoff in zelfbeelden. Amsterdam/Antwerpen, Atlas, 2003, 191 p., ill. (foto's uit het leven van de dichter-scheepsarts Jan Jacob Slauerhoff (1898-1936))
37738. LAROS, C.D., Galeislaaf om het geloof: Pierre Sablairolles, hugenoot uit de Languedoc. Bilt-hoven, eigen uitgave, 2002, 159 p., ill. (betreft het levensverhaal van Pierre Sablairolles (1700-1745), die tot de galeien werd veroordeeld als straf voor protestantse godsdienstoefeningen)
37739. LASSCHE, JAN, Hecht en sterk: de memoires van kapitein Jan Lassche; bew. door Piet van Leunen en Jan Berghuis. Amsterdam, Van Soeren, 2003, 240 p., ill. (betreft de levensgeschiedenis van Jan Lassche (1897-1977))
37740. LAVO, CARL, Slade Cutter: submarine warrior. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 256 p., ill. (biografie van een Amerikaanse onderzeebootkapitein, die tijdens de Tweede Wereldoorlog 23 schepen tot zinken bracht in de Stille Oceaan)
37741. LEWIS, ROY, Alfred the forgotten hero. MW 24, 2003, 97-99, ill. (betreft Alfred Johnson, de eerste man die in 1876 solo de Atlantische Oceaan overstak in de dory 'Centennial')
37742. LOVELL, WILLIAM STANHOPE, From Trafalgar to the Chesapeake: adventures of an officer in Nelson's navy. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 232 p., ill.
37743. LUIJTSEN, AAGJE, Kikkertje lief: brieven van Aagje Luijtsen geschreven tussen 1776 en 1780 aan Harmanus Kikkert, stuurman in dienst van de VOC; inl. Perry Moree; medew. Ingrid Dillo, Vibeke Roeper, Theo Timmer. [Den Burg], Het Open Boek, 2003, 206 p., ill. (betreft 19 brieven van een Texelse zeemannsvrouw aan haar echtgenoot)
37744. LUMMIS, TREVOR, Leven en dood in het paradijs: Pitcairn en de muiters van de Bounty; vert. Barbara de Lange. Amsterdam/Antwerpen, Atlas, 2001, 262 p., 8 p. pl., ill. (vertaling van 'Life and death in Eden: Pitcairn and the Bounty mutineers' (Londen, Gollancz, 1999; oorspronkelijk uitgave 'Pitcairn island: life and death in Eden' (Aldershot, Ashgate, 1997))
37745. MADSEN, CHRIS, British officers and striking sailors: mutiny in the Royal Indian Navy, February 1946. AN 61, 2001, 299-315
37746. MAGNANI, EDWARD, Captain Charles Post: the life of a Long Island steamboat captain and his adventures in the Civil War. StB 60, 2003, no. 2, 116-124, ill.
37747. MCGUANE, JAMES P., Heart of oak: a sailor's life in Nelson's Navy. New York, W.W. Norton & Co., 2002, 192 p., ill. (behandelt het leven van zeelieden aan boord bij de Royal Navy gedurende de Napoleontische oorlogen)
37748. MEGEN, NETTY VAN, "Ick leer nu moij lesen en schrijven als ul sien kan": zeventiende-eeuwse brieven van en aan zeevarenden uit het archief van het High Court of Admiralty. TvZ 22, 2003, 147-156, ill.
37749. MEIER, GÜNTHER, Mit der Ruegen 1944 an den Rhein: Kapitän Nagel erinnert sich. Köhlers Flottenkalender 2004, 218-219, ill.
37750. MILLER, RICHARD E., The messman chronicles: African-Americans in the U.S. Navy, 1932-1943. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 272 p., ill.
37751. MOELKER, R., Beroep: marineofficier: studies van Norbert Elias en Ger Teitler over het ontstaan van het beroep van marineofficier. MB 113, 2003, 114-117, 120-123, ill.
37752. MONTEATH, PETER (ed.), Sailing with Flinders: the journal of seaman Samuel Smith. North Adelaide, Corkwood Press, 2002, xv, 85 p., ill. (betreft het scheepsjournaal door Samuel Smith, die in 1801 meevoer op de 'Investigator' onder het gezag van Matthew Flinders)
37753. NABER, DIRK, HENK DESSENS (bew.), Een levensbeschrijving van een Drent: herinneringen van Dirk Naber (2, 3 en 4). Bokkepoet 2003, 159, 14-19, 160, 14-18, 161, 14-18, ill. (vervolg van nr. 36574)
37754. NÖLDEKE, HARTMUT, VOLKER HARTMANN, Der Sanitätsdienst in der deutschen Flotte im Zweiten Weltkrieg. Hamburg, Mittler & Sohn, 2003, 231 p.
37755. OLINK, HANS, Red Flag Eddy: een schelmenleven. Amsterdam, Bas Lubberhuizen, 2003, 142 p. (belevenissen van de zeeman Evert Hoedemaker (1896-1988))
37756. OUDENAARDEN, JAN, De muiten op de Rotterdam. Rotterdam, Bureau Obelon, 2003, 48 p., ill. (betreft de 'Rotterdam' (IV) van de Holland-Amerika Lijn, die tussen 1908 en 1940 in de vaart was en waarop in 1927 een muiten uitbrak)
37757. PEET, ANSELM J. VAN DER, Van stiefkind tot professionele wasdom: de organisatie van de Geneeskundige Dienst van de Zeemacht door de jaren heen. Mars et Historia 37, 2003, 4, 38-43, ill.
37758. PETIET, CLAUDE, Le bailli de Forbin Lieutenant-Général des galères: un chevalier de Malte dans la marine de Louis XIII. Parijs, Editions F. Lanore, 2003, 388 p., ill.
37759. PETTY, BRUCE M., Voices from the Pacific war: bluejackets remember. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 244 p., ill.
37760. POTTER, E.B., Bull Halsey. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 440 p., ill. (biografie van de Amerikaanse admiraal William F. Halsey; eerder verschenen in 1985)
37761. QUÉGUINER, JEAN, Mes années "Royale", marin de 1939 à 1964. Parijs, Nouvelles Editions Latines, 2003

37762. QUINTERO SARAVIA, GONZALO M., Don Blas de Lezo: defensor de Cartagena de Indias. Bogotá, Editorial Planeta Colombiana, 2002, 310 p., ill. (betreft Don Blas de Lezo (1689-1741), een Spaanse zeeheld, die deelnam aan 23 campagnes en zeeslagen)
37763. REVELEY, JAMES, Registering interest waterfront labour relations in New Zealand, 1953 to 2000. St. John's (NF), International Maritime Economic History Association, 2003, viii, 170 p., ill.
37764. ROBERTSON, TERENCE, The golden horseshoe: the wartime career of Otto Kretschmer, U-Boat ace. Londen, Greenhill Books, 2003, 208 p., ill.
37765. ROOIJEN, C.A. DEN, Zomaar een lijndienst. BW 58, 2003, 464-467, ill. (persoonlijke herinneringen aan de lijnvaart tussen Engeland en Portugal in de tweede helft van de twintigste eeuw)
37766. SANTOS, MICHAEL WAYNE, From fo'c'sle tales to union strikes: working-class tradition and the struggle for worker control among North Atlantic fishermen in the last days of sail. AN 61, 2001, 325-336
37767. SCHAAP, DICK, Marineman Boelhouwer overleefde twee torpederingen. Checkpoint 4, 2003, 9, 18-20, ill. (Willem Boelhouwer overleefde de torpederingen van de 'Johan Maurits van Nassau' in mei 1940 en van de 'Colombia' van de KNSM in februari 1943)
37768. -, Sprong naar de vrijheid: John Tegelaars duik in de Oostzee. Checkpoint 4, 2003, 5, 10-12, ill. (betreft een scheepsreis van het koopvaardijship 'Orion' van de Nederlandse Oost Rederij in september 1944)
37769. SCHATZ, ERWIN, Marine-Forstintendant Josef Ressel. Köhlers Flottenkalender 2003, 197-199, ill. (marine-officier Josef Ressel (1793-1857) was in 1829 de uitvinder van de scheepsschroef)
37770. SCHNELLER, ROBERT J., Cushing: civil war seal. Dulles (VA), Brassey's, 2003, 128 p. (betreft de Amerikaanse marine-officier William Barker Cushing (1842-1874))
37771. SCHULTZ, CHARLES R., Gold rush voyage of the ship Sweden. IJMH 15, 2003, no. 1, 91-127 (behandelt de reis van het ship 'Sweden' van de oost-naar de westkust van de Verenigde Staten van Amerika via Kaap Hoorn in 1849 aan de hand van vijf overgebleven dagboeken van passagiers en andere documenten)
37772. SIMPER, ROBERT, Sunrise coast. Ramsholt, Woodbridge, Creekside Publishing, 2002, 75 p., ill. (vervolg van nr. 35334)
37773. SOLLY, RAY, Mariner's launch. Caithness, Whittles Publishing, 2003, 224 p., ill. (sociaal-historische vertelling over het leven in de Britse koopvaardij in de jaren '50 van de twintigste eeuw)
37774. STAMMERS, M.K., A Welsh master mariner in the Falkland Islands. MW 24, 2003, 100-102, ill. (betreft kapitein H. Thomas, die in 1900 scheepvaartinspecteur werd bij de Falkland Islands Company)
37775. STEWART, DOUGLAS, But no brass funnel. Caithness, Whittles Publishing, 2003, 192 p., ill. (persoonlijke herinneringen van een Britse zeeman in de marine en koopvaardij)
37776. VANDEWOUDE, EMIEL, Le prince Charles de Belgique, officier de la Royal Navy. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 40-50, ill.
37777. VILLIERS, JOHAN DE, Gesaghebber teen wil en dank: Abraham Josias Sluysken, die laatste kommissaris-generaal van die V.O.C. aan die Kaap, 1793-1795. Historia 48, 2003, 373-385, ill.
37778. VLIET, A.P. VAN, Maarten Harpertzoon Tromp (1598-1653): over de zeeheld die 350 jaar geleden is gesneuveld in de Slag bij Ter Heijde. MB 113, 2003, 280-289, ill.
37779. -, Jan van Amstel (1618-1669): kapitein bij de Amsterdamse admiraliteit. in: J. Brouwers e.a. (red.), Brabantse Biografieën: van: levensbeschrijvingen van bekende en onbekende Noordbrabanders 6 ('s-Hertogenbosch, 2003) 22-26
37780. WAL, OBE VAN DER, De wereld rond: de lotgevallen van een oud-zeeman, door hem zelf verteld; eindred. Roosannie Kromhout. Hoorn, Stichting Nederlandse Kaap-Hoornvaarders, 2003, 51 p., ill.
37781. WATT, JAMES, Naval surgery in the time of Nelson. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 25-33, ill.
37782. WHITE, COLIN, The new Nelson letters: news of remarkable discoveries made by The Nelson Letters Project. MM 89, 2003, 464-466
37783. WIEL, KEES VAN DER, Gerrit Harmeyer (1718-1784), schipper voor de VOC op China. In: (Kees van der Wiel), Op zoek naar een biografisch portret in het verleden (Hilversum, 2003) 75-91
37784. WILLIAMS, WYN, A voyage remembered. MW 24, 2003, 103-114, ill. (behandelt het dagboek van een jonge zeeman tijdens een reis aan boord van het s.s. 'Domingo de Larrinaga' in 1949)
37785. ZAHORKA, HERWIG, Arca Domas: ein deutscher Soldatenfriedhof in Indonesien. Köhlers Flottenkalender 2004, 130-139, ill.
37786. ZEEMAN, SIEP, Kerstherinneringen I: Kerst op zee, II: Zes jaren en twee schepen later. BW 58, 2003, 469, 472, ill.
37787. (CATALOGUS), Tourville, gentilhomme des océans; dir. Gilles Désiré dit Gosset. Saint-Lô, Archives départementales de la Manche, 2002, 109 p., ill.
- SCHIP EN SCHEEPSBOUW – ALGEMEEN
37788. ADCOCK, AL, US flush deck destroyers in action. Carrollton (TX), Squadron/Signal Publications, 2003, 50 p., ill.
37789. ALATI, ALEXANDRE, Les patrouilleurs rapides de la classe Cyclone (US Navy). Navires et Histoire 2003, no. 19, 21-27
37790. ALERTZ, ULRICH, The Venetian merchant galley and the system of Partisoni: initial steps towards modern ship design. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 212-221, ill.
37791. ALFORD, MICHAEL B., The Core Sounders: workboats for thin water. WB 2003, 170, 42-49, ill. (betreft werkboden van de Core Sound in North Carolina)
37792. ARCAK, ERKUT, Kadirga: a technical analysis of the Sultan's galley. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 241-248, ill.
37793. BAIKA, KALLIOPI, Operating on shipsheds and slipways: evidence of underwater configuration of slipways from the Neosoikos of 'Trypiti'. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 103-108, ill.
37794. BALLANTYNE, IAIN, HMS London: warships of the Royal Navy. Barnsley, Leo Cooper/Penn & Sword, 2003, 228 p. (betreft de geschiedenis van verschillende schepen met de naam 'London' in de Royal Navy)
37795. BARNICOAT, DAPHNE MORGAN, Love story: centenarian Moonbeam of Fife. CB 2003, nr. 179, 38-44, ill. (betreft verschillende jachten 'Moonbeam', ontworpen door Fife)
37796. BELLABARBA, SERGIO, The sailing qualities of Venetian great galleys in the 15th century: evidence of their influence on the development of sailing ships in the Atlantic area during the following century. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 201-211, ill.
37797. -, EDOARDO GUERRIERI, Vele italiane della costa occidentale dal medioevo al novecento. Milaan, Verlag Hoepli, 2002, 280 p., ill. (betreft zeilschepen van de Italiaanse westkust van de Middeleeuwen tot en met de twintigste eeuw)
37798. BILL, JAN, Castles at sea: the warship of the High Middle Ages. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 47-56, ill.
37799. BISCHOFF, VIBEKE, The reconstruction of the Ladby ship: using a working spline model and computer. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 71-80, ill.
37800. BROUARD, JEAN YVES, La saga des Liberty: des Liberty en couleur. Navires et Histoire 2003, no. 21, 48-57
37801. COCKER, M.P., West coast support groep: task group 96.8, Korea 1950-1953. Caithness, Whittles Publishing, 2003, 179 p., ill. (een overzicht van de marineschepen, die betrokken waren bij de Korea-oorlog)
37802. COLLEDGE, J.J., Ships of the Royal Navy: the complete record of all fighting ships of the Royal Navy from the fifteenth century to the present; revised and updated by Ben Warlow. Londen, Greenhill Books, 2003, 416 p.
37803. CRUMLIN-PEDERSEN, OLE, Variations on a theme: 11th-century ship types of the north. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 253-260, ill.
37804. -, ATHENA TRAKADAS (eds.), Hjortspring: a pre-Roman iron-age warship in context. Roskilde, The Viking Ship Museum; The National Museum of Denmark, 2003, 293 p., ill.
37805. CULLBERG, CARL, Eka, pram, vlet, jol: en vardagsbåts utbredning, ålder och ursprung = the distribution, age and origin of an everyday workingboat. Uddevalla, Bohusläns museums forlag, 2003, 38, [21], 37 p., ill. (tekst in het Zweeds en Engels)
37806. DALLIES-LABOURDETTE, JEAN-PHILIPPE, S-Boote: les vedettes rapides de la Kriegsmarine 1939-1945. Parijs, Editions Histoire et Collection, 176 p., ill.
37807. DEGRYSE, ROGER, Het vissersvaartuig en het haringtiend te Nieuwpoort in de Middeleeuwen (1183-1399). MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 154-165, ill.
37808. DORAN, MICHAEL F., DANIEL A. FISCHER, Inventory of working sail in the Windward Islands. MM 89, 2003, 342-346, ill.
37809. DUGAN, SALLY, Men of iron: Brunel, Stephenson and the inventions that shaped the modern world. Channel 4 Books
37810. DURHAM, KEITH, Viking longship; ill. Steve Noon. Botley, Osprey Publishing, 2002, 48 p., ill.
37811. ELCHLEPP, FRIEDRICH, Die U-Boot-Waffe der DDR: ein Zeitzeugenbericht. MGZ 62, 2003, 1, 175-185, ill.
37812. EVANS, DAVID, Building the steam navy: dockyards, technology, and the creation of the Victorian battle fleet, 1830-1906. Londen, Conway Maritime Press
37813. FEIGE, THOMAS, Das Einmann-U-Boot vom Typ Biber im Deutschen Technikmuseum Berlin. Logbuch 39, 2003, 213-214, ill.
37814. FOLLETT, CHRISTOPHER, Restoring the

- rudder of Nelson's flagship. HT 53, 2003, 11, 24, ill. (betreft het roer van de 'St. George', gezonken voor de Deense kust in 1811, nu in een museum in Jutland)
37815. FREIVOGEL, ZVONIMIR, Österreichisch-ungarische Hochseetorpedoboote und ihre Schicksale. Wenen, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2003, 101 p., ill.
37816. GALLANT, TOM, Beyond Bluenose: the yachts of William James Roué of Nova Scotia. WB 2003, 170, 32-41, ill.
37817. GALVIN, ANTHONY H., The Tenby lugger. MW 24, 2003, 77-96, ill. (met overzicht van de Tenby luggers van 1891 tot 1914)
37818. GILKERSON, WILLIAM, Replicas, Part I: Ground: history of a phenomenon. WB 2003, 172, 62-73, ill.
378219. -, MATTHEW P. MURPHY, Replicas, Part 2: Ground: into the present. WB 2003, 173, 68-79, ill.
37820. GÖHREN, HARALD, Die Sakoleva: ein griechischen Segelschiff mit arabisch-indischen Einflüssen. Logbuch 39, 2003, 120-125, ill.
37821. GÖRLITZ, DOMINIQUE, Schiffsbootexpedition Abora II, Teil 2 (Schluß): Konnten bereits die Seefahrer der Steinzeit gegen den Wind segeln? Logbuch 39, 2003, 77-84, ill. (vervolg van nr. 31614)
37822. GRAYSON, STAN, Cape Cod catboats. Marblehead (MA), Devereux Books, 2002, 208 p., ill.
37823. GUIBAL, FRÉDÉRIC, PATRICE POMEY, Timber supply and ancient naval architecture. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 35-41, ill.
37824. GUILLOU, JEAN-PIERRE, The Færings of Norway. MLT 2003, no. 19, 14-27, ill.
37825. GÜLLAND, TRIXI, Slavonic boat reconstructions in the open air museum Gross Raden. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 357-362, ill.
37826. HEIJDEN, CHRIS VAN DER, Business as usual. Nationaal Archief Magazine 2003, nr. 3, 16-19, ill. (over economische collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog, onder andere door scheepswerven, en de afrekening daarna)
37827. HÖCKMANN, OLAF, An early Roman boatyard at Mainz, Germany. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 109-112, ill.
37828. HOVING, AB, Modelbouw als methode van onderzoek: de schepen van de Nederlandse ontdekkingsreizigers rond 1600. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 50-59, ill.
37829. JENNINGS, JOHN, The canoe: a living tradition. Toronto/Buffalo, Firefly Books, 2002, 271 p., ill.
37830. KARTING, HERBERT, Deutsche Schoner, Band III: der Bau hölzerner Schoner nach 1870 an der deutschen Ostseeküste von Nordschleswig bis Mecklenburg. Bremen, Verlag H.M. Hauschild, 2003, 208 p., ill. (vervolg van nr. 36668)
37831. KAUL, FLEMMING, The oldest war-ship sails again. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 7-19, ill. (betreft de 'Tilia', een nauwkeurige reconstructie van het Hjortspring schip)
37832. KONSTAM, ANGUS, British motor torpedo boats 1939-45; ill. Tony Bryan. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
37833. -, Confederate raider 1861-65; ill. Tony Bryan. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
37834. KOOP, GERHARD, KLAUS-PETER SCHMOLKE, Vom Original zum Modell: große Kreuzer Kaiserin Augusta bis Blücher: eine Bild- und Planedition. Bonn, Bernard & Graefe Verlag, 2002, 56 p., ill.
37835. -, -, Die großen Kreuzer Kaiserin Augusta bis Blücher. Bonn, Bernard & Graefe Verlag, 2002, 176 p., ill.
37836. -, -, German destroyers of World War II. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 272 p.
37837. KOZIAN, WALTER A., Klipperschiffe und Schnellsegler. Wenen/Graz, Nuer Wissenschaftlicher Verlag; Hamburg, Koehlers Verlagsgesellschaft, 2002, 254 p., ill.
37838. KRAMER, WOLFGANG, Am Neptun-Kai die Seagreen: auf den Spuren heimischer Schiffe. Nordlicht 11, 2003, Heft 40, 11-15, ill.
37839. KRAUSENER, JEAN-MARIE, Les portes avions lourds de classe Midway. Navires et Histoire 2003, no. 18, 63-74
37840. -, Les portes avions lourds de classe Midway. Navires et Histoire 2003, no. 19, 62-73
37841. KRÜGER-KOPISKE, KARSTEN KUNIBERT, Die Schiffe von Hapag-Lloyd: Zeichnungen und Lebensläufe. Hamburg, Koehlers Verlagsgesellschaft, 2002, 254 p., ill.
37842. LARDAS, MARK, American heavy frigates 1794-1826; ill. Tony Bryan. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
37843. LEATHER, JOHN, The chines of a Calais pilot cutter: design Calais pilot cutter. CB 2003, nr. 181, 48-49, ill.
37844. LEHMANN, LOUIS TH., Drachio in context. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 249-252, ill. (betreft Baldissera Quinto Drachio (1532-1616), die schreef over scheepsbouw van Venetiaanse galeien)
37845. MACPHERSON, KEN, RON BARRIE, The ships of Canada's naval forces 1910-2002. St. Catherine's (ON), Vanwell Publishing, 2002, 324 p., ill.
37846. MALCOLMSON, ROBERT, The longevity of wooden warships: the Great Lakes example. MM 89, 2003, 425-436
37847. MANNHARDT, JÜRGEN, Farewell für die Schnellboote der Tiger-Klasse. Köhlers Flottenkalender 2004, 155-161, ill.
37848. MARCH, EDWARD C., The useful Hog Island freighters. StB 60, 2003, no. 2, 89-104, ill.
37849. MARQUARDT, KARL HEINZ, Von Koggen & Dschunken, Kähnen & Schonern: ein Kaleidoskop von Schiffsmodellen. Logbuch 39, 2003, 149-154, ill.
37850. -, The global schooner: origins, development, design and construction, 1695-1845. London, Conway Maritime Press, 2003, 239 p., ill.
37851. MEIHUIZEN, J.P., Noodzakelijk kwaad: de bestaaf van economische collaboratie in Nederland na de Tweede Wereldoorlog. Amsterdam, Boom, 2003, 848 p., [32] p. pl., ill. (proefschrift Universiteit van Amsterdam; behandelt onder andere de metaalindustrie, in het bijzonder de scheepsbouw)
37852. MUSCAT, JOSEPH, The Admira's gondola. MM 89, 2003, 297-309, ill.
37853. OSSOWSKI, WALDEMAR, Expanded logboats between the Baltic and the Black Sea. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 177-182, ill.
37854. OSTERSEHLTE, CHRISTIAN, Die Eisbrecher der Howaldtwerft in Dietrichsdorf bei Kiel, Teil 1 en 2 (Schluß). Logbuch 39, 2003, 126-138, 176-184, ill.
37855. PARCHATKA, HORST, Die "Fliegende Brücke" von St. Goar von 1696: Versuch einer Rekonstruktion. Logbuch 39, 2003, 106-113, ill.
37856. PARKIN, DAVID, RUTH BARNES (eds.), Ships and the development of maritime technology on the Indian Ocean. London/New York, RoutledgeCurzon, 2002, xvii, 360 p., ill.
37857. PAWLIK, GEORG, Des Kaisers schwimmen-de Festungen: die Kasemattschiffe Österreich-Ungarns. Wenen, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2003, 119 p., ill.
37858. PETTY, GEORGE, The A-cats of Bannegat Bay: evolution and survival. WB 2003, 171, 56-65, ill.
37859. PIPPING, OLOF, Whipstaff and helmsman: an account of the steering-gear of the Vasa. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 329-333, ill.
37860. POMEY, PATRICE, Reconstruction of Marseille's 6th century BC Greek ships. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 57-65, ill.
37861. POUMAILLOUX, PASCAL, Petite étude lexicographique: "dhow, dow, daw, dao, daou". CHM 2003, no. 51, 59-63, ill. (betreft de etymologie van de Engelse term 'dhow')
37862. PULAK, CEMAL, Mortise-and-tenon joints of Bronze Age seagoing ships. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 28-34, ill.
37863. RABAN, AVNER, Ancient slipways and shipsheds on the Israeli coast of the Mediterranean. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 91-102, ill.
37864. RAFUSE, TED, Lake Ontario's railway ships: annals of the Ontario Car Ferry Company and the Ontario No. 1 and the Ontario No. 2. StB 60, 2003, no. 2, 105-115, ill.
37865. RODRÍGUEZ MARTÍN-GRANIZO, GONZALO, JOSÉ GONZÁLEZ-ALLER HIERRO, Submarinos republicanos en la guerra civil española. Madrid, Librería Gabriel Molina, 2003, 390 p., ill, 2e herziene editie
37866. RÖSSLER, EBERHARD, U-Boottyp XXIII. Bonn, Bernard & Graefe Verlag, 2002, 204 p., ill.
37867. -, U-Boottyp XXI. Bonn, Bernard & Graefe, 2001, 229 p. (vijfde uitgebreide uitgave)
37868. SCHUTTEN, GERRIT, Krommenrijnders ten zuiden van Utrecht. SZ 27, 2003, nr. 6., 23-29, ill. (behandelt enkele kleine vrachtscheepjes in Utrecht)
37869. SHIELD, HAROLD, Ditchburn boats: a Muskoka legacy; fotogr. Bev McMullen. Erin (ON), The Boston Mills Press, 2003, 156 p., ill.
37870. SPITS, ELISABETH, Attractie of wetenschap?: moderne replica's van historische schepen. In: (Remmelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 16-29, ill.
37871. SPURR, DAN, Ladies of the Lake: serendipity brings together L. Francis Herreshoff's Q-boats. WB 2003, 170, 58-65, ill.
37872. STAHL, FRÉDÉRIC, Les transports de chaland de débarquement de la marine nationale. Navires et Histoire 2003, no. 20, 40-43
37873. SWANSON, WILLIAM C., The Elco motor-yachts: custom work from a production builder. WB 2003, 171, 34-43, ill.
37874. THOMSON, PETER, Plymouth sailing trawlers. MM 89, 2003, 467-471, ill.

37875. THORNDIKE, VIRGINIA L., Maine lobster boats: builders and lobstermen speak of their craft. Camden (ME), Down East Books, 2002
37876. TURNBULL, STEPHEN, Fighting ships of the Far East, 1: China and Southeast Asia 202 BC-AD 1419; ill. Wayne Reynolds. Botley, Osprey Publishing, 2002, 48 p., ill.
37877. -, Fighting ships of the Far East, 2: Japan and Korea AD 612-1639; ill. Wayne Reynolds. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
37878. VALBJØRN, KNUD VAGN, Reconstruction of the Hjortspring Boat. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 21-27, ill.
37879. -, NIELS PETER FENGER, MAX VINNER, Reconstruction of the Hjortspring boat sailing tests. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 347-356, ill.
37880. VOS, ALEXANDER DE, Gewoon een roei-bootje. Bokkepoot 2003, 161, 4-8, ill. (behandelt roeiboten van het Hollands plassegebied rond Nieuwkoop)
37881. WACKERODE, JARG VON, Das Walfangbegleit- und Schutzschiff Het Welvaaren van Borkum: die Restaurierung eines der größten Votivschiffe in ostfriesischen Küstenkirchen. Logbuch 39, 2003, 103-105, ill.
37882. WEGENER SLEESWYK, ANDRÉ, Building cost and carrying capacity of European merchant ships, 1400-1800. TvZ 22, 2003, 137-146, ill.
37883. WESKI, TIMM, Remarks on the identification of Medieval ship types in northern Europe. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 281-288, ill.
37884. WESTWOOD, DAVID, The Type VII U-Boat. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 96 p., ill.
37885. WETZEL, ECKARD, Vor 100 Jahren tauchte die Forelle in der Eckernförder Bucht. Köhlers Flottenkalender 2004, 220-226, ill.
37886. WILLIAMSON, GORDON, German battle-ships 1939-45; ill. Ian Palmer. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
37887. -, German destroyers, 1939-45; ill. Ian Palmer. Botley, Osprey Publishing, 2003, 48 p., ill.
- SCHIP EN SCHEEPSBOUW - SCHEEPSBOUW
37888. BIRD, VANESSA, Ramparts revisited. CB 2003, nr. 183, 58-61, ill. (betreft de geschiedenis van Rampart Boat Building Works, scheepswerf van motorboten)
37889. BLOESCH, PAUL, Moulds, rising boards and bevel boards: the wooden memory of the shipyard of Le Locum, Lake Geneva. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 144-151, ill.
37890. BOES, ALBERT J., Moonen, een prinsheerlijke jachtbouwer: vestzak superjachten. BW 58, 2003, 374-378, ill. (betreft de geschiedenis van een jachtwerf in 's-Hertogenbosch, opgericht in 1981 als opvolger van scheepswerf De Ruiter)
37891. -, Scheepswerf "De Merwede" 1902-2002: een eeuw bouw van sterk van elkaar verschillende schepen. BW 58, 2003, 256-259, ill.
37892. -, Erik Post en een halve eeuw scheepsbouw: scheepswerf Brouwer en vier eeuwen scheepsbouw in de Zaanstreek. BW 58, 2003, 418-421, ill.
37893. BONDIOLI, MAURO, The art of designing and building Venetian galleys from the 15th to the 16th century. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 222-227, ill.
37894. -, The Arsenal of Venice and the art of building ships. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 10-13
37895. BROWN, DAVID K., GEORGE MOORE, Rebuilding the Royal Navy: British warship design since 1945. Londen, Chatham Publishing, 2003, 208 p., ill.
37896. CICILIOT, FURIO, Nails for shipbuilding (13th-20th centuries). (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 119-123
37897. COATS, ANN, Efficiency in dockyard administration 1660-1800: a reassessment. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 116-132, ill.
37898. DIXON, JOHN, GEOFF PICKARD, J. Crichton & Co Shipbuilding, Saltney and Connah's Quay: a pictorial record. Chester/Ellesmere Port, eigen uitgave, 2002, 128 p., ill.
37900. GERHARD, PETER, Portugiesische Karavelen Anfang des 16. Jahrhunderts, Teil 3 (Schluß): Das Hauptspant einer portugiesischen Karavelle. Logbuch 39, 2003, 72-76, ill. (vervolg van nrs. 34416 en 36704)
37900. HAKELBERG, DIETRICH, Wooden shipbuilding on Lake Constance before 1900. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 195-200, ill.
37901. JAEGER, WERNER, WERNER QUURCK, Bestecke für den Bau von Schiffen in Zeeland im 17. Jahrhundert, Teil 2 en 3 (Schluß). Logbuch 39, 2003, 85-91, 143-148, ill. (vervolg van nr. 36726)
37902. JONG, DICK DE, Scheepswerf Damen 75 jaar. Gorinchem, Damen Shipyards, 2002, 132 p., ill. (tevens verschenen in een Engelse editie)
37903. KAMARINOU, DIMITRA, Towards the determination of Mycenaean shipbuilding techniques, tools and materials. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 24-27
37904. KAMPA, THEO, Jan Harm Schreur: "ik vind het ergens anders ook wel mooi, maar ik ben blij als ik weer in Giethoorn ben". SZ 27, 2003, nr. 6., 20-21, ill. (betreft een punterbouwer in Giethoorn)
37905. KLEIN, HERBERT, Die Museumswerft in Korneuburg: neues Leben in die historische Schiffswerft Korneuburg. Nordlicht 11, 2003, Heft 40, 29-31, ill.
37906. LEATHER, JOHN, Power and glory: Tom Thornycroft, Part 2. CB 2003, nr. 179, 56-61, ill.
37907. -, King of the cutters: Dan Hatcher 1817-1880. CB 2003, nr. 185, 44-51, ill.
37908. -, From clipper to catboat: designer Thomas Webber. CB 2003, nr. 181, 28-32, ill. (betreft Thomas Reynolds Webber (1845-1922), jachtontwerper en -bouwer)
37909. MACDONALD, MONICA, A survey of boats and boat builders on Scotland's east coast. NSY 1998 (verschenen 1999), 15-34
37910. MAWDSLEY, DEAN L., Steel ship and iron pipe: Western Pipe and Steel Company of California: the company, the yard, the ships. Benicia (CA), The Glencannon Press, 2002, 224 p.
37911. MAYHER, BILL, The Buzzard Bay 25: an evolution, of sorts. WB 2003, 172, 74-81, ill. (betreft een ontwerp van Nathanael G. Herreshoff)
37912. MCGRAIL, SEÁN, How were vessels designed before the late-Medieval period?. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 124-131, ill.
37913. McMENEMY, MICHAEL, DEBBY McMENEMY, The Makela Brothers: fishermen and fishboat builders. WB 2003, 171, 66-74, ill.
37914. McWHANNELL, DONALD C., Campbell of Breadalbane and Campbell of Argyll boatbuilding accounts 1600 to 1700. MM 89, 2003, 405-424, ill.
37915. MORIN, JACQUES, Charpentiers de marine au pays de Saint-Malo, chronique des Morin: trois siècles de fortunes de mer. Parijs, Jean Picollec, 2002, 503 p.
37916. OLDENBURG, BEHREND, SSW Fähr- und Spezialschiffbau GmbH: große Schiffbautradition in Bremerhaven. Köhlers Flottenkalender 2003, 223-228, ill.
37917. PENZO, GILBERTO, A comparison between the earliest testimonies of Venetian construction techniques and those of the present day. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 339-346, ill.
37918. PETERSEN, SIMONE, De Meyer Werft in Papenburg: smaakmaker van het Emsland. BW 58, 2003, 384-387, ill.
37919. POLMAR, NORMAN, K.J. MOORE, Cold war submarines: the design and construction of U.S. and Soviet submarines, 1945-2001. Dulles (VA), Brassey's, 2003, 336 p.
37920. PRICE, ANDREW, CAROLE ZAPP, "So many nice boats to build and so short a voyage": the William Garden Collection at Mystic Seaport. LMS 54, 2003, 93-96, ill.
37921. QUINN, PAUL, Wrought iron's suitability for shipbuilding. MM 89, 2003, 437-461, ill.
37922. RABBEL, JÜRGEN, Die Reichs-Fischkutterbau in Warnemünde. Logbuch 39, 2003, 92-102, ill.
37923. RIETH, ERIC, Essay to restore the operating process of a shipyard in the early Medieval period: the example of the Port Berteau II wreck, Charente-Maritime, France. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 113-118, ill.
37924. ROGER, PAUL, La grande corderie de Nantes. CHM 2003, no. 52, 49-53
37925. SKAHILL, THOMAS G., Fellows & Stewart Inc. Boatbuilders: a retrospective. WB 2003, 173, 46-57, ill.
37926. SOROKIN, PETR, Investigation of traditional boatbuilding for the reconstruction of Medieval Russian boats. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 190-194, ill.
37927. STEPHENS II, OLIN J., Lines: a half-century of yacht designs by Sparkman & Stephens: 1930-1980. Boston, David R. Godine, 2002, 200 p., ill.
37928. -, Lines: a half-century of yacht designs by Sparkman & Stephens, 1930-1980. WB 2003, 172, 82-91, ill.
37929. TULLY, DARINA, The Tyrrell's boatyard of Arklow, County Wicklow, Ireland. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 152-153
37930. VAUGHAN, ADRIAN, Isambard Kingdom Brunel: engineering knight-errant. Londen, John Murray, 2003, xiv, 285 p., [16] p. pl., ill. (voor het eerst verschenen in 1991)
37931. VOOGD, CEES DE, De opkomst en neergang van Cornelis Verolme. In: (H.W. van den Doel e.a. (red.)), In het verleden behaalde resultaten (Amsterdam, 2002) 195-212, ill.
37932. WEGMAN, TON, De barbier en zijn boten, deel 1: Hindrik Bulthuis, deel 2: Vergeten ontwerpen van Bulthuis. SZ 27, 2003, nr. 7, 6-11, nr. 8,

- 23-27, ill. (betreft de ontwerper van de 16m2)
37933. WITTHÖFT, HANS JÜRGEN, 125 Jahre Blohm+Voss, 125 Jahre Tradition und Fortschritt. Köhlers Flottenkalender 2003, 157-175, ill.
37934. -, Die Albert Ballin-Klasse von Blohm+Voss: gelobt als "anti seasick ships". Köhlers Flottenkalender 2003, 83-93, ill.
37935. -, Hundert Jahre Nordseewerke in Emden: bis zur Großwerft war es ein langer Weg. Köhlers Flottenkalender 2004, 89-111, ill.
37936. WOODS, JENNIFER, Herbert Woods: a famous Broadland's pioneer. Captain's Locker, 2002, 320 p. (betreft het leven van een scheepsontwerper en -bouwer in Norfolk)
37937. ZEE, AD VAN DER (tekst en samenst.), Tussen ambacht en wetenschap: Willem Vos en de bouw van de Batavia. Lelystad, Bataviawerf, 2003, 59 p., ill.
- SCHIP EN SCHEEPSBOUW – SCHIP
37938. AYLMEYER, GERALD, RMS Mauretania: the ship and her record; additional text Janette McCutcheon. Stroud, Tempus Publishing, 2000, 96 p., ill. (eerder verschenen in 1934)
37939. BAKKER, MARTIN, Historisch onderzoek hoe doe je dat? Bokkepoet 2003, 161, 34-36, ill. (behandelt de geschiedenis van de tjalk 'Hoop op Vertrouwen' uit 1905 aan de hand van een aantal historische bronnen)
37940. BARNARD, JOHN D., The USS Constellation's Civil War. AN 61, 2001, 283-298, ill.
37941. BARTON, PETER, Was The Southerner a Confederate corsair, a blockade runner, or an elaborate hoax? AN 61, 2001, 423-430, ill.
37942. BEUSEKOM-VAN MULLIGEN, ALOWIEKE AN, Het verhaal van de Koophandel 2. Bokkepoet 2003, 160, 40-41, ill. (betreft de geschiedenis van een Katwijkse beurtschip)
37943. BROUARD, JEAN YVES, En croisière sur le Félix Faure. Navires et Histoire 2003, no. 20, 35-39 (betreft de geschiedenis van een mailboot aan het einde van de negentiende en begin van de twintigste eeuw)
37944. -, Le Pasteur 1940-1945 le monstre de mers. Navires et Histoire 2003, no. 18, 81-88 (betreft de geschiedenis van een van de grootste mailschepen, gebruikt voor troepentransport door de Geallieerden)
37945. -, Le Pasteur 1940-1945 le paquebot trooper. Navires et Histoire 2003, no. 19, 28-37 (vervolg van nr. 36784)
37946. BURGELER, GERRIT VAN, De "Pollux"

- keerde terug naar Amsterdam: Harry Smit redt voormalig schoolschip van dreigende verloeder-
ing, Deel 1. BW 58, 2003, 448-451, ill.
37947. -, Voormalige PSD-veerboden onder de Italiaanse zon: nogmaals de Zeeuwse veren. BW 58, 2003, 490-492, ill.
37948. -, De "Duyfken" verkeert in nood: Australische replica van VOC-jacht wegens geldgebrek opgelegd. BW 58, 2003, 298-299, ill. (behandelt eveneens de geschiedenis van de replica van de 'Halve Maen')
37949. -, Utrecht heeft zijn statenjacht: achttiende-
eeuwse schoonheid opnieuw vormgegeven. BW 58, 2003, 328-329, ill. (betreft de tussen 1997 en 2003 gebouwde replica van een in 1746 door Pieter van Zwijndrecht ontworpen statenjacht)
37950. CARESSE, PHILIPPE, Le cuirassé de poche Admiral Scheer. Navires et Histoire 2003, no. 19, 38-43 (vervolg van nr. 36793)
37951. COMPTON, NIC, Westward Ho!: Westward replica Eleonora. CB 2003, nr. 182, 40-45, ill. (betreft een replica van een door Herreshoff in 1910 ontworpen jacht)
37952. CORDINGLY, DAVID, Billy Ruffian: the Bel-
lerophon and the downfall of Napoleon: the bio-
graphy of a ship of the line, 1782-1836. Londen,
Bloomsbury, 2003, xxii, 355 p., ill. (biografie van het
schip dat Napoleon in 1815 naar zijn verbanningsoord
Sint Helena bracht)
37953. DELACROIX, GÉRARD, La gabare Le Gros
Ventre 1766-1779. Nice, A.N.C.R.E., 2003, 132 p.,
ill.
37954. DEMERLIAC, ALAIN, Les débuts du pa-
quebot France. Navires et Histoire 2003, no. 19,
53-61
37955. DIJK, PIET VAN, "Marne" in Griekse armen.
BW 58, 2003, 438, ill. (betreft de kustvaarder 'Saint Ge-
orge I', in 1949 als 'Marne' gebouwd, een beeldbepalend
schip op het strand van het Griekse eiland Zakynthos)
37956. DONGEN, WIEKE VAN, Staverse jol Elisa-
beth Jacoba: de laatste ontwikkelingen. SZ 27,
2003, nr. 7, 58-59, ill.
37957. EVERETT, SIMON, All that Jazz. CB 2003, nr.
181, 50-53, ill. (behandelt de geschiedenis van de motor-
boot 'Jazz', gebouwd in 1912)
37958. FLAPAN, MORI, The Australian seagoing tug
Waratah: a century of steam. Sydney, Australian
Heritage Fleet, 2003, 32 p.
37959. FOOTNER, GEOFFREY, The impact of rede-
signing and rebuilding the U.S. frigate Constella-
tion in 1812, 1829, and 1839 on currently held
theories concerning her age. AN 61, 2001, 453-
466, ill.

37960. FORD, CHARLES, Cornish Queen. CB 2003,
nr. 184, 22-27, ill. (betreft de geschiedenis van het zeil-
jacht 'Dolphin', gebouwd door Percy Mitchell omstreeks
1920)
37961. GONZÁLEZ-ALLER HIERRO, JOSÉ IGNA-
CIO, Historial de buques: el navío Terrible (a) San
Pablo Apóstol (1755-1811). RHN 21, 2003, Núm.
82, 65-80, ill.
37962. GOODWIN, PETER, From the archives: sto-
res surveys: the 24 gun frigate Seahorse. In: (Nicholas
Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 158-
161, ill. (betreft enkele inspectierapporten uit 1775 en
1776 van het Britse marineschip 'Seahorse', gebouwd in
1748)
37963. GROUT, DEREK, Empress of Ireland: the
story of an Edwardian liner. Stroud, Tempus Pu-
blishing, 2001, 320 p., ill.
37964. GUNS, NICO, FRANS LUIDINGA, Sibajak:
'Grand Old Lady' van de Koninklijke Rotterdam-
sche Lloyd. Amsterdam, Van Soeren & Co., 2003,
(behandelt de geschiedenis van het schip van de bouw van
af 1925 tot aan de sloop in 1959)
37965. -, Emigrantenschip "Sibajak". BW 58, 2003,
338-341, ill.
37966. HAAS, KEES DE, Oktober 1913: proefstomen
met de "Gelria". BW 58, 2003, 429-431, ill. (behandelt
de proeftocht van het s.s. 'Gelria' van de Koninklijke
Hollandsche Lloyd)
37967. HANYI, MIKE, Coquina II: een replica van de
door Nat. Herreshoff meest gebruikte boot; vert.
Elly Meijn. SZ 27, 2003, nr. 8, 31-35, 37, ill.
37968. HEINEMANN, WERNER, SMS Leipzig auf
Überseereise anno 1882. Köhlers Flottenkalender
2003, 217-222, ill.
37969. HOUSTON, DAN, Silver lining: close quar-
ters Robbie Coltrane. CB 2003, nr. 182, 24-27, ill.
(betreft de motorboot 'June Amelia', een ontwerp van John
Silver, gebouwd in 1931)
37970. JOHNSTONE-BRYDEN, RICHARD, Rule
Britannia. CB 2003, nr. 179, 68-72, ill. (behandelt
het Britse koninklijke jacht 'Britannia')
37971. -, The royal yacht Britannia: the official his-
tory. Londen, Conway Maritime Press, 2002, x,
310 p., ill.
37972. -, Royal blood: royal yacht Bloodhound. CB
2003, nr. 181, 14-19, ill.
37973. KELDER, A.R., ss "Op ten Noort": Koninklij-
ke Paketvaart Mij. (KPM), Amsterdam. BW 58,
2003, 278-279, ill.
37974. -, Het ss "Op ten Noort": hospitaalschip onder
twee vlaggen, Deel 1. BW 58, 2003, 455-458,
ill.

37975. KLEINHOUT, G.H. e.a., De Tromp en haar
Trompers. Emmen, Lanasta, 2003, 191 p., ill. (de
geschiedenis van het marineschip 'Tromp', gebouwd in
1938 en gesloopt in 1969, en haar opvarenden)
37976. KLUYVER, ROB, ss "Lyngen". BW 58, 2003,
276-277, ill. (betreft een schip van de Noorse rederij
TFDS, opgeleverd in 1931)
37977. KOZIAN, WALTER A., Segelschulschiff Al-
mirante Saldanha. Logbuch 39, 2003, 139-142, ill.
37978. KUHNKE, ULRICH, Der Eisbrecher Krassin
als Museumsschiff in St. Petersburg. Köhlers Flot-
tenkalender 2003, 50-57, ill.
37979. LANGE, HEINZ, MS Seebad Zingst: zur Ge-
schichte eines Bäderschiffes der 'Weißen Flotte'
Stralsund. Nordlicht 11, 2003, Heft 40, 4-10, ill.
37980. LAVERY, BRIAN, The 74-gun ship Bellona.
Londen, Conway Maritime Press, 2003, 120 p., ill.
(eerder verschenen in 1985)
37981. MANSFIELD, KATHY, Easy Pesa. CB 2003,
nr. 183, 46-50, ill. (betreft het zeiljacht 'Pesa', gebouwd
in 1911 naar een ontwerp van Max Oertz (1871-1929))
37982. MCKAY, JOHN, RON COLEMAN, The 24-
gun frigate Pandora. Londen, Conway Maritime
Press, 2003, 128 p., ill. (herziene editie van de uitgave
uit 1992)
37983. MORTIBOY, A.T., Edwin Fox – last of the
East Indiamen. MM 89, 2003, 339-340, ill.
37984. NOTTELMAN, DIRK, LOTHAR WISCHMEY-
ER, Dampfseebrecher Stettin. Keulen, Arbeitskreis
Historischer Schiffbau, 74 p., ill. (themanummer
van 'Das Logbuch'; met 4 modelbouwtekeningen)
37985. OMMEN, JAAP VAN, Groote Beer: geschie-
denis van de fabelachtige botter. SZ 27, 2003, nr.
6, 7-13, ill.
37986. ÖRJANS, JERKER, HÅKAN SKOGSJÖ, The
book of the Pommern. Mariehamn, City of Marie-
hamn, 2003 (betreft de geschiedenis van de viermast-
bark 'Pommern', gebouwd in Glasgow in 1903 als 'Mne-
me' en tegenwoordig een museumschip)
37987. OVERDUIN, DICK, Afscheid "Prinses Mar-
griet": welkom "Octans" het nieuwe praktijkschip
van het MIWB. BW 58, 2003, 378-381, ill. (betreft
twee praktijkschepen van het Maritiem Instituut Willem
Barentsz op Terschelling)
37988. -, Van zelesleper tot museum schip: "Hud-
son" voor de tweede maal in dienst gesteld. BW
58, 2003, 268-269, ill.
37989. PARKIN, RAY, H.M. Bark Endeavour: her
place in Australian history. Carlton, Melbourne
University Press, 2003, 480 p., ill. (eerder verschenen
in 1997)
37990. PETERS, DIRK J., Vor 82 Jahren: Betonschiff

- Paul Kossel auf Probefahrt. DSI 25, 2003, 2, 12-13, ill.
37991. —, Die Seute Deern in Emden (1964-1966): ein Kapitel aus der Geschichte des Museumsschiffes. DSI 25, 2003, 2, 14-15, ill.
37992. RICHARDS, NATHAN, SALLY K. MAY, South Australia's 'floating coffin': the diseased, the destitute, and the derelict Fitzjames (1852-c. 1900). GC 25, 2003, no. 1, 20-39, ill. (geschiedenis van de driemastbark 'Fitzjames, die achtereenvolgens dienst deed als vrachtschip, emigrantenschip, quarantaineschip en tuchtinrichting)
37993. ROBINSON, ROBB, IAN B. HART, Viola/Dias: the working life and contexts of the steam trawler/whaler and sealer. MM 89, 2003, 325-338, ill.
37994. SCHEIJGROND, BERT, HM bark Endeavour in Scheveningen. SZ 27, 2003, nr. 10, 48-49, 51, ill. (betreft de oorspronkelijke 'Endeavour' van James Cook en de replica, die hiervan in 1993 werd gebouwd)
37995. —, Honderd jaar oude logger als schoener verder. SZ 27, 2003, nr. 10, 26-27, ill. (betreft de logger 'Trix', die in 1903 werd gebouwd bij Vuyk in Capelle aan den IJssel)
37996. SCHWERDTNER, NILS, Die Queens der Cunard Line. Köhlers Flottenkalender 2004, 162-166, ill. (behandelt de 'Queen'-schepen van de Cunard Line)
37997. —, Die Queens des Nordatlantiks. Hamburg, Köhlers Verlagsgesellschaft, 2003, 264 p., ill. (behandelt de 'Queen'-schepen van de Cunard Line)
37998. SIFFERLINGER, NIKOLAUS A., Sankt Georg: Österreich-Ungarns letzter Panzerkreuzer: im Dienste der k.u.k. Außenpolitik in Krieg und Frieden. Wenen, Neuer Wissenschaftlicher Verlag, 2003, 232 p., ill.
37999. SMISSAERT, EMILE, De Alberta: het koninklijk jacht van Leopold II. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 60-95, ill.
38000. SMITH, MARTIN, Itchen's fast ferry. CB 2003, nr. 185, 14-18, ill. (betreft de kleine werkboot 'Freda', gebouwd in 1890 naar een ontwerp van Dan Hatcher)
38001. —, A Knight to remember. CB 2003, nr. 182, 52-55, ill. (betreft de motorboot 'Knight Errant', gebouwd in 1931)
38002. STAHL, JOACHIM, Ausbildungsschiff Störtebeker, ex Ros 224 Görlitz. Nordlicht 11, 2003, Heft 41, ongenummerd, ill.
38003. SUURENBROEK, OKKE, Staverse jol Martina Geertruid (HZ28) blijkt ex Volhouder: ontbrekende schakel in de geschiedenis ontdekt. SZ 27, 2003, nr. 6, 30-31, ill.
38004. THOMSON, KEITH STEWART, HMS Beagle: the ship that changed the course of history. Londen, Phoenix, 2003, 320 p., ill. (eerder verschenen in 1995)
38005. TOGHILL, JEFF, The James Craig story: the history, recovery and restoration of a 19th century barque. Sydney, Australian Heritage Fleet, 2003
38006. TUIKWERD, F. VAN, s.s. Statendam 1929-1940: de geschiedenis van het dubbelschroef turbine stoomschip Statendam en de NV Maildienst der Holland-Amerika Lijn. Zutphen, Walburg Pers, 2003, 352 p., ill.
38007. VALENT, RON, Dorade, een legende. SZ 27, 2003, nr. 10, 15-19, ill. (betreft een ontwerp van Sparkman & Stephens uit 1930)
38008. VOGTMANN, RITA, Museumsschiff Oscar Huber in Duisburg-Ruhrort. Köhlers Flottenkalender 2004, 73-74, ill.
38009. WATTON, ROSS, The cruiser HMS Belfast. Londen, Conway Maritime Press, 2003, 96 p., ill.
38010. WHITE, HAZELL, JOHN LEATHER, BRIAN KENNEL, Pioneer: last of the Skillings. Maldon, Pioneer Sailing Trust, 2002, 86 p., ill. (betreft de geschiedenis van een Essex smack uit 1864)
38011. WOUTERS, P.R., Een schip, een man en een scheepsmodel. MB 113, 2003, 198-202, ill. (betreft Hr. Ms. 'Piet Hein', haar waarnemend commandant tijdens de Korea-oorlog KTZ Henri de Jonge van Ellemeet (1916-1998) en het scheepsmodel van de 'Piet Hein' in de collectie van het Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam)
38012. ZUUR, HENK, Nieuwe "Prinsenburg" gedoopt tijdens DelfSail 2003. BW 58, 2003, 348-350, ill. (betreft ook de geschiedenis van het in 1963 gebouwde schip 'Prinsenburg' van rederij Wagenborg)

SCHIP EN SCHEEPSBOUW – SCHEEPSVOORTSTUWING

38013. LEATHER, JOHN, A grand day out: the joys of motor boating. CB 2003, nr. 184, 44-46, ill. (betreft de voortstuwing van motorboten met Mitcham motoren)
38014. MARNAU, HEINZ-JÜRGEN, Ein halbes Jahrhundert Schiffingenieur Ausbildung in Rostock-Warnemünde. Nordlicht 11, 2003, Heft 41, 4-16, ill.
38015. NEEF, JAN, Een vriendelijk, gezellig, liggend rad. SZ 27, 2003, nr. 9, 14-15, ill. (betreft het liggende of horizontale stuurrad op ijzeren binnenschepen omstreeks 1900)
38016. —, Jagen en bomen: als het schip maar voortgang maakt. SZ 27, 2003, nr. 10, 60-61, ill.
38017. OSTERMANN, HERMANN, Am und vor dem Wind: zur Segeltechnik bei lateinerbesegelten

- Fahrzeugen. Logbuch 39, 2003, 192-197, ill.
38018. PERRYMAN, JOHN, The origins of gaff rig. CB 2003, nr. 185, 62-67, ill. (betreft de geschiedenis en ontwikkeling van 400 jaar gaffeltuigage)
38019. POL, E. VAN DEN, De onderzeeboten van Helmuth Walter: noviteiten in voortstuwing, ontwikkeld in de eerste helft van de 20ste eeuw. MB 113, 2003, 146-153, 156-161, ill.
38020. SADOWSKI, SILKE, Kraftstoffe für die Schiffsdieselmotoren: vom Kohlestaub zum Raffinerierückstand. Köhlers Flottenkalender 2004, 113-120, ill.

SCHIP EN SCHEEPSBOUW – BEWAPENING

38021. GRAY, EDWYN, Nineteenth century torpedoes and their inventors. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 232 p., ill.
38022. KELDER, A.R., Zwanger van een VOC-kanon. BW 58, 2003, 260-261, ill. (betreft een VOC-kanon op de noordwal van Fort Cornwallis in Georgetown op Penang, Maleisië)
38023. MORTENSEN, MICHAEL H., Early Danish naval artillery c. 1500-1523: the beginning of a new era. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 83-104, ill.

SCHIP EN SCHEEPSBOUW – SCHEEPSVERSIERING

38024. (CATALOGUS), Les génies de la mer: chefs-d'œuvres de la sculpture navale du Musée national de la Marine à Paris; Marjolaine Mourot, Mario Béland. Québec, Musée du Québec; Parijs, Musée national de la Marine, 2001, 167 p., ill.

MARITIEME ARCHEOLOGIE

38025. BELTRAME, CARLO, Nautical archaeology in Italy: past, present and future. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 7-9
38026. BOCKIUS, RONALD, A Roman river barge (?) found in the Danube near Prahovo, Serbia. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 169-176, ill.
38027. —, Die römischen Schiffsfunde von Oberstimm (Bayern). Bonn, Verlag des Römisch-Germanisches Zentralmuseum Mainz, 2002, 151 p., [53] p. pl., ill.

38028. BOETTO, GIULIA, The late-Roman Fiumicino 1 wreck: reconstructing the hull. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 66-70, ill.
38029. BREEN, COLIN, Integrated marine investigation on the historic shipwreck La Surveillante. University of Ulster, 2001, vi, 141 p. (betreft het Franse fregat 'La Surveillante', gezonken in Bantry Bay, Ierland, in 1797)
38030. BURGELER, GERRIT VAN, Sensationele archeologische vondst in Vinexlocatie: bijna 2000 jaar oud Romeinse schip blijkt maritieme tijdmachine. BW 58, 2003, 367-370, ill.
38031. CHIEN, NGUYEN DINH, Tau co Ca Mau = The Ca Mau shipwreck, 1723-1735. Hanoi, Ca Mau Department of Culture and Information/The national Museum of Vietnamese History, 2002, 260 p., ill. (van het Ca Mau scheepswrak, dat in 1998 voor de Vietnamese kust is ontdekt, wordt wel vermoed dat het het in 1735 vergane VOC-schip 'Alblasserdam' betreft)
38032. CRUMLIN-PEDERSEN, OLE, Splendour versus duty: 11th-century warships in the light of history and archaeology. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 257-270, ill.
38033. —, Ten golden years for maritime archaeology in Denmark, 1993-2003: a brief history of the Centre for Maritime Archaeology in Roskilde. MAN 2003, no. 20, 4-43, ill.
38034. —, OLAF OLSEN (eds.), The Skuldelev ships, I: Topography, archaeology, history, conservation and display. Roskilde, The Viking Ship Museum, 2002, 360 p., ill.
38035. D'AGOSTINO, MARCO, STEFANO MEDAS, Excavation and recording of the medieval hulls at San Marco in Boccalama (Venice); vert. John McManamon. INAQ 30, 2003, 1, 22-28, ill.
38036. DAMGÅRD-SØRENSEN, TINNA, JAN BILL, Maritime archaeology in Roskilde: a glimpse into the future. MAN 2003, no. 20, 48-51, ill.
38037. DAVIDSON, ANDREW (ed.), The coastal archaeology of Wales. Council for British Archaeology, 2002, 160 p., ill.
38038. ENGLERT, ANTON, Large cargo vessels in Danish waters 1000-1250: archaeological evidence for professional merchant seafaring before the Hanseatic period. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 273-280, ill.
38039. FLECKER, MICHAEL, The thirteenth-century Java Sea wreck: a Chinese cargo in an Indonesian ship. MM 89, 2003, 388-404, ill.
38040. GAWRONSKI, JERZY, Schepen en scheeps-

- hellingen: de werf van de VOC op Oostenburg in Amsterdam. *Westerheem* [tijdschrift voor de Nederlandse archeologie] 52, 2003, 148-160, ill. (verscheen in een enigszins gewijzigde vorm in M.H. Bartels e.a. (red.), 'Hollanders uit en thuis' (Hilversum, 2002) 27-43; zie nr. 36718)
38041. —, The Hogendijk shipyard in Zaandam and the VOC shipyard Oostenburg in Amsterdam: examples of recent archaeological slipway research in the Netherlands. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 132-143, ill.
38042. GOODBURN, DAMIAN, Rare fragments of a 13th century clinker galley found in London and use of the Irish Wildwoods for shipbuilding. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 289-295, ill.
38043. GREENE, ELIZABETH, Endless Summer: the 2002 excavation season at Pabuç Burnu, Turkey. *INAQ* 30, 2003, 1, 3-11, ill.
38044. HEEMSTRA, JOS, Waddenzee rijk depot van maritieme archeologie: Hoppa III. *Westerheem* [tijdschrift voor de Nederlandse archeologie] 52, 2003, 161-163, ill.
38045. HOCKER, FREDERICK M., Maritime archaeology and the ISBDA: where to in the 21st century? (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 1-6
38046. HOLK, ANDRÉ F.L. VAN, Clenched lap-strake boat finds from the Netherlands, between 1200 and 1600. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 296-305, ill.
38047. HUBER, RYK, Etruskerwein für Südgallien: zum Wrackfund eines etruskischen Frachtschiffes. *Logbuch* 39, 2003, 203-205, ill.
38048. INDRUSZEWSKI, GEORGE, The Szczecin vessel: a 'crossroad' of shipbuilding traditions or a representative artifact of early Medieval boatbuilding by Western Slavs? (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 266-272, ill.
38049. JONES, D. CECIL, Diving through time: perspectives on the development of marine archaeology in north Wales. *MW* 24, 2003, 7-23, ill.
38050. JONES, MARK (ed.), For future generations: conservation of a Tudor maritime collection. Oxford, Oxbow Books, 2003, 200 p., ill. (serie 'Archaeology of the Mary Rose', vol. 5)
38051. KAHANOV, YAACOV, Dor D wreck, Tantura Lagoon, Israel. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 49-56, ill.
38052. L'HOUE, MICHEL, ELISABETH VEYRAT, Ships and private shipyards through the archaeological evidence of the wreck off La Natière (Saint-Malo, Brittany, France). (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 314-319, ill.
38053. —, —, (dir.), Un corsaire sous la mer: les épaves de la Natière, archéologie sous-marine à Saint-Malo, Vol. 3: Campagne de fouille 2001. Parijs, Editions Adramar, 2002, 108 p., ill.
38054. —, —, (dir.), Un corsaire sous la mer: les épaves de la Natière, archéologie sous-marine à Saint-Malo, Vol. 4: Campagne de fouille 2002. Parijs, Editions Adramar, 2003, 132 p., ill.
38055. LITWIN, JERZY, The boat Puck 3 in the light of investigation of other Slavic boats from 9-14th century. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 261-265, ill.
38056. LYNCH, DON, KEN MARSCHALL, Ghosts of the abyss: a journey into the heart of the Titanic. Londen, Hodder & Stoughton; Toronto, Madison Press Books, 2003, 143 p., ill.
38057. MANDERS, MARTIJN R., The mysteries of a Baltic trader. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 320-328, ill.
38058. MARANGOU, CHRISTINA, Neolithic watercraft in Greece: circumstantial evidence and serious guesses. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 14-18, ill.
38059. MARSDEN, PETER, Sealed by time: the loss and recovery of the Mary Rose. Oxford, Oxbow Books, 2003, 180 p., ill. (serie 'Archaeology of the Mary Rose', vol. 1)
38060. McELVOGUE, D.M., Cwch Talsarnau: a boat from the Afon Dwyrdd. *MW* 24, 2003, 41-49, ill.
38061. MEDAS, STEFANO, The late-Roman "Parco di Teodorico" wreck, Ravenna, Italy: preliminary remarks on the hull and the shipbuilding. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 42-48, ill.
38062. MEES, ALLARD, BARBARA PFERDEHIRT, Römerzeitliche Schiffsfunde: in der Datenbank NAVIS I. Mainz, Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 2002, 214 p., ill.
38063. MÖLLER-WIERING, SUSAN, Squares and stripes: remarks about textiles archaeology and sails. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 310-313, ill.
38064. MURRAY, CRISTIAN, DOLORES ELKIN, DAMIÁN VAINSTUB, The sloop-of-war HMS Swift: an archaeological approach. In: (Nicholas Tracy (ed.)), The age of sail (Londen, 2002) 101-115, ill. (betreft een Britse marineschip, dat in 1770 zonk voor de Argentijnse kust, en waarnaar sinds 1997 scheepsarcheologisch onderzoek wordt gedaan)
38065. RJECK, FLEMMING, The Iron Age ships from Nydam: age, equipment and capacity. (Proceedings) *Maritime warfare in Northern Europe* (Copenhagen, 2002) 73-81, ill.
38066. RUPPE, CAROL V., JANET F. BARSTAD (eds.), International handbook of underwater archaeology. Dordrecht [etc.], Kluwer Academic/Plenum Publishers, 2002, xxviii, 881 p., ill.
38067. SHERIDAN, ROBERT E., Iron from the deep: the discovery and recovery of the USS Monitor. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2003, 288 p., ill.
38068. TOWNES, BROOKS, H.L. Hunley: the recovery. *MLT* 2003, no. 19, 52-63, ill. (betreft de vondst en berging van een onderzeeboot, die tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog verging)
38069. TRAKADAS, ATHENA, Morocco maritime survey: the 2002 season. *INAQ* 30, 2003, 1, 12-21, ill.
38070. VAN DE MOORTELE, ALEYDIS, A new look at the Utrecht ship. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 183-189, ill.
38071. WARD, CHERYL A., Sewn planked boats from early dynastic Abydos, Egypt. (Proceedings) *Boats, ships and shipyards* (Oxford, 2003) 19-23, ill.
38072. ZIMMER, HANS-JOACHIM, Gut erhaltenes römisches Schiff westlich von Utrecht ausgegraben. *Logbuch* 39, 2003, 155-156, ill.
38073. (PROCEEDINGS), *Boats, ships and shipyards: proceedings of the Ninth International Symposium on Boat and Ship Archaeology, Venice 2000*; ed. Carlo Beltrame. Oxford, Oxbow Books, 2003, xiv, 362 p., ill.
- STUURMANSKUNST**
38074. CHARTER, BILL, MERRI SUE CARTER, Latitude: how American astronomers solved the mystery of variation. Annapolis (MD), Naval Institute Press, 2002
38075. DAVIES, SUREKHA, The navigational iconography of Diogo Ribeiro's 1529 Vatican planisphere. *IM* 55, 2003, 103-112, ill.
38076. IFLAND, PETER, Finding distance: the Barr & Stroud rangefinders. *JN* 56, 2003, 315-321, ill.
38077. LOOMEIJER, FRITS, 'Kaatje': het oefenscheepje voor de zeilvaart vertrekt na 215 jaar uit Amsterdam. *Amstelodamum* 90, 2003, 4, 9-18, ill.
38078. MEIER, GÜNTHER, Seefartsschule Gründereich mußte aufgeben. *Köhlens Flottenkalender* 2003, 231-232, ill.
38079. MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Schip recht door zee: de octant in de Republiek in de achttiende eeuw. Amsterdam, Edita, 2003, XII, 260 p., ill. (proefschrift Universiteit Leiden)
38080. VANVAERENBERGH, MICHAEL, PETER IFLAND, Line of position navigation: Sumner and Saint-Hilaire, the two pillars of modern celestial navigation. Bloomington (IL), Unlimited Publishing, 2003, 232 p., ill.
38081. (N.N.), Monsterrol: honderd jaar zeevaartonderwijs in Vlissingen 1903-2003: bestuursleden, medewerkers, studenten. Vlissingen, Stichting Maritieme Boekerij Plaza, 2003, 93 p., ill. (sluit aan bij nr. 36965)
- KARTOGRAFIE EN OCEANOGRAPHIE**
38082. BARROW, IAN JEFFREY, Surveying in Ceylon during the nineteenth century. *IM* 55, 2003, 81-96, ill.
38083. BENNEKOM, A.J. VAN, Verslag van een oceanografische expeditie uit het nabije verleden: CICAR 16 en 17 met Hr. Ms. Luymes van Paramaribo tot Willemstad. *MB* 113, 2003, 290-291, 294-296, ill. (betreft een onderzoek in het kader van CICAR (Coöperatieve Investigaties in the Caribbean and Adjacent Regions) in 1970 en 1971)
38084. BINDING, PAUL, Imagined corners: exploring the world's first atlas. Londen, Review, 2003, 314 p., ill. (betreft Abraham Ortelius' 'Theatrum Orbis Terrarum', uitgegeven in Antwerpen in 1570)
38085. BOISTEL, GUY, Pierre LeVêque (1746-1814): mathématicien nantais, examinateur hydrographe de la marine méconnu. *CHM* 2003, no. 51, 40-58, ill.
38086. DISSEL, A.M.C. VAN, In dienst van de wetenschap: samenwerking tussen de Koninklijke Marine en het KNAG (1873-1959). *MB* 113, 2003, 366-372
38087. EDNEY, MATTHEW H, IRWIN D. NOVAK (eds.), Reading the world: interdisciplinary perspectives on Pieter van den Keere's map, Nova Totius Terrarum Orbis Geographica ac Hydrographica Tabula (Amsterdam, 1608/36). Portland (ME), Osher Map Library and Smith Center for Cartographic Education, University of Southern Maine, 2001, 41 p., [20] p.pl.
38088. FERRAND DE ALMEIDA, ANDRÉ, Samuel Fritz and the mapping of the Amazon. *IM* 55, 2003, 113-119, ill.
38089. LAMY, JÉRÔME, L'astronomie dans les trai-

- tes d'hydrographie des Jesuites (XVIIe-XVIIIe s): principes didactiques et soucis pédagogiques. CHM 2003, no. 52, 60-68.
38090. LAWRENCE, DAVID M., Upheaval from the abyss: ocean floor mapping and the earth science revolution. New Brunswick (NJ), Rutgers University Press, 2002, xvii, 284 p.
38091. MEULEMEESTER, JEAN LUC, Een minder bekende kaart van het Kanaal Passendale-Nieuwpoort. Biekorf 102, 2003, 290-293, ill.
38092. MÖRZER BRUYNS, W.F.J., Met de held van Joseph Conrad op de Berouw Rivier: zeeroof en hydrografie in een uithoek van de Indische archipel. In: (Rommelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 38-49, ill.
38093. NOVAK, DRAGO, The coast of Spain and Western Mediterranean on the portulan charts of Vincentius Demetrius Vocius Raguseus (1563-1607), a portulan maker from Dubrovnik. IMCoS Journal 2003, issue 94, 31-45.
38094. NUTI, LUCIA, The world map as an emblem: Abraham Ortelius and the stoic contemplation. IM 55, 2003, 38-55, ill.
38095. RICHARD, HÉLÈNE, Les départements des cartes et plans de la Bibliothèque Nationale de France: les ressources d'histoire maritime. CHM 2003, no. 51, 34-39, ill.
38096. RICHARDSON, WILLIAM A.R., South America on maps before Columbus?: Martellus' 'Dragon's Tail' peninsula. IM 55, 2003, 25-37, ill.
38097. ROZWADOWSKI, HELEN, The sea knows no boundaries: a century of marine science under ICES. Seattle/Londen, University of Washington Press, 2002, ix, 410 p., ill. (behandelt de geschiedenis van de International Council for the Exploration of the Seas)
38098. SCHILDER, GÜNTHER, Monumenta cartographica Neerlandica, VII: Cornelis Claesz (c. 1551-1609): stimulator and driving force of Dutch cartography. Alphen aan den Rijn, Canaletto/Repro-Holland, 2003, 553 p., ill., map met 63 platen
38099. SMITH, MARTIN, Charting success: UK Hydrographic Office. CB 2003, nr. 179, 50-55, ill.
38100. TANG, DIRK J., Suriname met één opslag van een oog: de kaart van Johan Christoph Henneman, 1784. In: (Rommelt Daalder e.a. (red.)), De ontdekking van de wereld (Zutphen/Amsterdam, 2003) 102-111, ill.
- HAVENS EN VAARWEGEN
38101. BARON, JAN e.a. (red.), VBII 1972-2002: Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer: dertig jaar pal voor een zee van ruimte. Edam, VBII, 2002, 112 p., ill.
38102. BAUCHET-CUBADDA, VALÉRIE, Dunkerque et Bergues: nouveaux éclairages sur leurs relations fluviales vers 1400. RN 85, 2003, 349, 7-42, ill.
38103. BLACKMAN, DAVID, Progress in the study of ancient shipsheds: a review. (Proceedings) Boats, ships and shipyards (Oxford, 2003) 81-90, ill.
38104. BLOMME, JAN e.a., Momentum: Antwerp's port between 1880 and the present day. Antwerpen, Pandora, 2002, 230 p., ill.
38105. BROLSMA, J.U., Van Gemeentelijke Handelsinrichtingen naar Gemeentelijk Havenbedrijf: vijftig jaar havenbeheer. RJ 2003, 162-186, ill.
38106. BURTON, ANTHONY, DEREK PRATT, The anatomy of canals: decline & renewal. Stroud, Tempus Publishing, 2003, 159 p., ill.
38107. CHAVASSE, T., Past speech of the sea: a maritime history of Castlehaven. Galley Head, 2003, 48 p. (behandelt de geschiedenis van de Ierse havenplaats Castlehaven)
38108. COLLINS, ROBERT O., The Nile. New Haven, Yale University Press, 2002, xii, 260 p.
38109. CROUZET-PAVAN, ELISABETH, Venice triumphant: the horizons of a myth; vert. Lydia G. Cochrane. Baltimore (MD)/Londen, John Hopkins University Press, 2002, xxi, 386 p., ill.
38110. DAALDER, REMMELT, Het Noordzeekanaal in boeken. Amstelodamum 90, 2003, 6, 15-22, ill.
38111. GAST, C. DE e.a., Herdenkingsbundel Watersnoodramp 1953; eindred. P.E.H.M. van Dun. Wijk en Aalburg, Stichting Historische Reeks Land van Heusden en Altena, 2003, 239 p., ill.
38112. JENAK, ALEXANDER, Wolgast-maritim: ein kurzer Vortrag. Nordlicht 11, 2003, Heft 40, 25-29, ill.
38113. KINGMA, J., Oberwasser in Henrichenburg: herstel van een lokale technotoop. EIT 12, 2003, 47-50, ill. (betreft de scheepslift in Henrichenburg, die sinds 1992 onderdeel uitmaakt van het Westfälisches Industriemuseum)
38114. KINGMA, JUR, Het Noordzeekanaal 1863-1883. Holland 35, 2003, 45-50
38115. KOPPEJAN, ADRIE, Middelburgs droogdok na ca. 75 jaar weer droog. BW 58, 2003, 480-483, ill.
38116. LE CAIN, BÉRENGÈRE, The harbour of Har-

- fleur from an historical and archaeological point of view. (Proceedings) Maritime warfare in Northern Europe (Copenhagen, 2002) 191-197, ill.
38117. LEWIS, ROY, Abercastle. MW 24, 2003, 74-76, ill. (behandelt de haven van deze plaats in Wales)
38118. NEEF, JAN, De zaete. SZ 27, 2003, nr. 8, 52-53, ill. (betreft de term 'zaet', een rij forse dwarsgelegde en onderpaalde balken in getijhavens waar een schip bij hoogwater opgevaren kon worden)
38119. NEVE, ROEL DE, In dienst van 's-Rijks Waterstaat: officieren en geëmployeerden van de Waterstaat, 1798-1848. JCBG 57, 2003, 153-192, ill. (bevat lijsten van officieren van het Korps van de Waterstaat (benoemden 1800-1830) en geëmployeerden van de Waterstaat (dienstdoenden 1808-1821))
38120. -, Bouwers van Nederland: de waterstaatsdynastie Caland. JCBG 57, 2003, 113-138, ill. (betreft onder andere Pieter Caland (1826-1902), bekend van zijn ontwerp voor de aanleg van de Nieuwe Waterweg)
38121. PALMER, SARAH, Port economics in an historical context: the nineteenth-century port of London. IJMH 15, 2003, no. 1, 27-67, ill.
38122. ROMER, HERMAN, Oudehaven en omgeving in Rotterdam. Zaltbommel, Uitgeverij Aprilis, 2003, 143 p., ill.
38123. SMYTH, ANDREW, Canal du Midi: an introduction. Londen, Calypso Press, 2003, 100 p., ill.
38124. THIJSSSEN, WILL C., Door stormvloed overmand: de watersnoodramp van 1953 op het eiland Texel, te Den Helder en aan de Hondsbossche. Purmerend, Vrienden van de Hondsbossche, Kring van Noord-Hollandse Waterstaatsgeschiedenis, 2003, 21 p., ill.
38125. THURMAN, CHRIS, London's river: Westminster to Woolwich. Stroud, Tempus Publishing, 2003, 96 p., ill.
38126. UNWIN, PETER, The narrow sea: barrier, bridge and gateway to the world: the history of the English Channel. Londen, Review, 2003, x, 340 p., ill.
38127. VIGARIÉ, ANDRÉ, Suez 1956-1975: un débat mal connu. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 166-179, ill.
38128. WAALWIJK, HELEEN, Nederland belangrijkste klant van Brusselse haven. SZ 27, 2003, nr. 7, 55-57, ill. (behandelt in kort bestek de geschiedenis van de haven van Brussel)
38129. WINKELMANS, WILLY, De Belgische havenproblematiek in bredere context. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 125-139
- ZEE- EN BINNENVAARTRECHT
38130. BARRÉ, ÉRIC, Les possessions fluvio-maritimes de l'Abbaye de Jumièges au moyen-âge, I en II. CHM 2003, no. 52, 16-32, no. 53, 21-32, ill.
38131. BOESTEN, EKE, Archaeological and/or historic valuable shipwrecks in international waters: public international law and what it offers; with a foreword by Eddy Somers. The Hague, T.M.C. Asser Press, 2002, xvi, 256 p.
38132. LIBERT, HUBERT, Boycot van schepen door syndicale acties: een beknopte juridische benadering van het fenomeen aan de hand van de rechtspraak en de huidige stand van het verdragsrecht. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 114-124
38133. PETRIE, DONALD A., The prize game: lawful looting on the high seas in the days of fighting sail. New York, Berkley Books, 2001, xiii, 217 p. (behandelt de juridische aspecten van een aantal prijsnemingen van Engelse en Amerikaanse schepen in de periode 1756-1812)
38134. PUTZEYS, JACQUES, Zeerecht: staatsrecht of handelaarsrecht?. MMAB 31, 1996-2000 (verschenen 2001) 51-58